

คำนำ

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ฉบับนี้เรียบเรียงไว้เพื่อวัตถุประสงค์เพื่อที่ใช้เป็นแนวเดียวกันของผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ลูกเสือ เนตรนารี) ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก จึงหวังว่าคู่มือการจัดกิจกรรมฯ เล่มนี้ คงจะอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้กำกับลูกเสือของโรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยนเรศวร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(นายประยูร คำเต็ม)

งานลูกเสือ

พระบรมราโชวาท

ในพิธีเปิดงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ ๖
ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ อำเภอสครีราชา จังหวัดชลบุรี
วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๒

“ข้าพเจ้าได้เคยกล่าวแก่คณะลูกเสือในโอกาสอื่นมาแล้วว่า การลูกเสือนั้นเป็นกิจการที่ผู้ใหญ่จัดขึ้นสำหรับเด็ก เพื่อชักจูงและฝึกฝน ให้เติบโตเป็นคนดีมีความซื่อสัตย์และเป็นผู้สามารถเหมาะสม ที่จะอยู่ในสังคม ดังนั้นจึงเป็นที่เข้าใจและเป็นที่ยอมรับว่า ต่อไปข้างหน้า ลูกเสือจะเป็นคนสำคัญของชาติคือจะเป็นผู้บริหารปกครองบ้านเมือง ได้ขอให้ลูกเสือทราบถึงสิ่งสำคัญในการปกครองไว้ว่า ในบ้านเมืองนั้น มีทั้งคนดีและคนไม่ดีไม่มีใครจะทำให้คนทุกคนเป็นคนดีได้ทั้งหมด การทำให้บ้านเมืองมีความปรกติสุขเรียบร้อย จึงมิใช่การทำให้ทุกคน เป็นคนดีหากแต่อยู่ที่ การส่งเสริมคนดีให้คนดีได้ปกครองบ้านเมือง และควบคุมคนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจ ไม่ให้ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้ ลูกเสือทุกคนจงหมั่นฝึกฝนตนเองให้มาก เพื่อให้พร้อมและให้เหมาะแก่ ภาระหน้าที่อันจะมีมาข้างหน้า”

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลูกเสือ เนตรนารี

ลูกเสือมาจากคำว่า SCOUT ซึ่งมีความหมายดังนี้

S : Sincerity	หมายถึง	ความจริงใจ มีน้ำใสใจจริงต่อกัน
C : Courtesy	หมายถึง	ความสุภาพอ่อนโยน เป็นผู้มีมารยาทดี
O : Obedience	หมายถึง	การเชื่อฟัง อ่อนน้อมถ่อมตน อยู่ในโอวาท
U : Unity	หมายถึง	ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน รู้รักสามัคคี
T : Thrifty	หมายถึง	ความมัธยัสถ์ ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด

เครื่องแบบลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

1. หมวก

ทรงอ่อน (เบเร่ท์) มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

2. เสื้อ

คอพับสีกากี แขนสั้นเหนือศอกผ่าอกตลอด ออกเสื้อทำเป็นสอบกว้าง 3.5 เซนติเมตร มีดุมเหนือเข็มขัด 4 ดุม ออกมีกระเป๋าช้างละ 1 กระเป๋า มีแถบตรงกลางตามทางดิ่ง ปกรูปมน ซายกลางแหลม เจาะรังดุมกึ่งกลางกระเป๋าละ 1 ดุม มีอินทรีทูลสีเดียวกับเสื้อด้านคอกว้าง 2.5 เซนติเมตร ปลายมน มีดุมที่ปลายอินทรีทูลทางด้านคอด้านละ 1 ดุม ดุมลักษณะกลมแบนทำด้วยวัสดุสีน้ำตาลแก่ให้ชายเสื้ออยู่ภายในกางเกง

3. ผ้าผูกคอ

รูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว ด้านฐาน 100 เซนติเมตร ด้านตั้ง 75 เซนติเมตร สีตามสีประจำภาคการศึกษา และมีห่วงซึ่งไม่ใช่ห่วงกิลเวลล์สวมผ้าผูกคอ สำหรับสีประจำจังหวัดพิษณุโลก คือ สีม่วง

4. กางเกง

สีกากี ขาสั้นเหนือเข่าประมาณ 5 เซนติเมตร ส่วนกว้างของกางเกงเมื่อยืนตรงห่างจากขาตั้งแต่ 8 - 12 เซนติเมตร ปลายขาพับเข้ากว้าง 5 เซนติเมตร ผ่าตรงส่วนหน้ามีกระเป๋าด้านละ 1 กระเป๋าตามแนวตะเข็บข้างละ 1 กระเป๋าและมีหูร้อยเข็มขัดยาวไม่เกิน 6 เซนติเมตร กว้าง 1 เซนติเมตร

5. เข็มขัด

หนังสีน้ำตาล กว้างไม่เกิน 3 เซนติเมตร หัวชนิดหัวขัด ทำด้วยโลหะสีทอง มีลานดุนรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติภายในกรอบข้อชัยพฤกษ์

6. ถุงเท้า

ยาวสี่กาก็ พับซ่อนไว้ใต้เขา ติดฟูสีเลือดหมูข้างละ 2 ฟู โพล่ออกมาจากขอบถุงเท้าประมาณครึ่ง นิ้ว หรือ 1.5 เซนติเมตร

7. รองเท้า

หนังหรือผ้าใบสีน้ำตาลแก่ไม่มีลวดลาย หุ้มสันชนิดผูก

8. เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือ

8.1 เครื่องหมายจังหวัด ทำด้วยผ้า มีขนาด รูปและสีตามกฎกระทรวง ว่าด้วยเครื่องแบบกำหนดติดที่ มุมผ้าผูกคอตรงข้ามกับด้านฐาน

เครื่องหมายผ้าผูกคอประจำจังหวัดพิษณุโลก

8.2 เครื่องหมายสังกัด ทำด้วยผ้าสีแดงรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว 7 เซนติเมตร กว้าง 1.5 เซนติเมตร ขลิบริมสีขาว มีชื่อกลุ่ม หรือกอง (ชื่อโรงเรียน) สีขาวติดโค้งตามไหล่เสื้อข้างขวา

8.3 เลขกลุ่มและเลขกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสยาวด้านละ 3.5 เซนติเมตร ขลิบริมสีขาว มีตัวเลขอารบิก เลขกลุ่มสีขาวสูง 1.5 เซนติเมตร อยู่ข้างบน และเลขกองสีขาวสูง 1 เซนติเมตร อยู่ ข้างล่างติดใต้เครื่องหมายชื่อกลุ่มหรือกอง

9. กองลูกเสือที่จัดเป็นกลุ่มไม่ได้ให้มีเลขกองอย่างเดียว

9.1 เครื่องหมายหมู่ ทำด้วยผ้ารูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสยาวด้านละ 3.5 เซนติเมตร มีรูปสามเหลี่ยม 2 รูป สีตามสีประจำหมู่ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ขลิบริมสีเลือดหมู ติดที่ไหล่เสื้อข้างซ้ายใต้ตะเข็บประมาณ 1 เซนติเมตร

9.2 อินทรธนูสีเลือดหมู ปลายอินทรธนูมีอักษร “ล.ญ.” ปักด้วยด้ายหรือไหมสีทองปลายอินทรธนูมี ดุมเช่นเดียวกับดุมเสื้อ (ดุมทองไม่ถูกต้อง)

หมายเหตุ

1. ถ้าเป็นนายหมู่หรือรองนายหมู่ให้สวมสายนกหวีดเหลืองทับผ้าผูกคอ นกหวีดใส่กระเป๋าเสื้อ ข้างซ้าย
2. ถ้าสอบเครื่องหมายวิชาพิเศษได้ให้ติดแขนเสื้อข้างขวาเรียงเป็นสามแถว ถ้าเกิน 9 วิชา ให้ติดที่ สายสะพายสีเหลืองขลิบสีน้ำเงิน

เครื่องผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

1. เครื่องแบบชาย

- 1.1 หมวก เสื้อ กางเกง ถุงเท้า รองเท้า พู่ เช่นเดียวกับลูกเสือ
- 1.2 เข็มขัด เหมือนลูกเสือ แต่ขนาดกว้าง 4 เซนติเมตร
- 1.3 ผ้าผูกคอ เหมือนลูกเสือ แต่มีขลิบสีน้ำเงินขนาด 2 เซนติเมตร 2 ด้าน

2. เครื่องแบบหญิง

- 2.1 หมวก เสื้อ รองเท้า เหมือนลูกเสือ
- 2.2 กระโปรงสีทึบยาวครึ่งน่อง ไม่มีจีบ ชายกระโปรงไม่บาน
- 2.3 ผ้าผูกคอเหมือนผู้กำกับชาย
- 2.4 เข็มขัดเหมือนลูกเสือ แต่กว้าง 3 เซนติเมตร
- 2.5 ถุงเท้าสีทึบ เวลาสวมพับลงไปแค่ตาตุ่ม (ไม่มีพู่)

3. เครื่องประกอบเครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

- 3.1 อินทหรณูสีเลือดหมู ปลายอินทหรณูมีตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ปักด้วยด้ายหรือไหมสีทอง
- 3.2 ถ้ายังไม่ได้รับเครื่องหมายวุฒิบัตรเมื่อสวมผ้าผูกคอแล้วให้สวมสายนกหวีด (สีเหลืองสลักคำ) ทับผ้าผูกคอ นกหวีดใส่กระเป๋าซ้าย
- 3.3 ป้ายชื่อติดเหนือกระเป๋าขวา
- 3.4 เครื่องหมายตำแหน่งทำด้วยโลหะรูปโล่ยาว 5.5 เซนติเมตร กว้าง 3 เซนติเมตร มีรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติสีทอง พื้นและขอบเครื่องหมายมีสีดังนี้ (ติดกึ่งกลางกระเป๋าเสื้อด้านข้างขวา)
 - 3.4.1 ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน พื้นสีม่วง
 - 3.4.2 ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ พื้นสีเขียว ขอบขาว
 - 3.4.3 รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ พื้นสีแดง ขอบขาว
 - 3.4.4 ผู้กำกับลูกเสือ พื้นสีเขียว
 - 3.4.5 รองผู้กำกับลูกเสือ พื้นสีแดง

หมายเหตุ ผู้กำกับและรองผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่มีอักษรย่อ “ล.ญ.”

- 3.5 เครื่องหมายสังกัด (ชื่อโรงเรียน) ติดเหมือนลูกเสือ
- 3.6 ผู้กำกับกลุ่มและรองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือติดเฉพาะเลขกลุ่ม (เลขกองไม่ต้องติด)
- 3.7 ผู้กำกับและรองผู้กำกับลูกเสือ ติดทั้งเลขกลุ่มและเลขกอง
- 3.8 เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ประดับได้เหมือนเครื่องแบบข้าราชการ

การแต่งกายของลูกเสือ เนตรนารี โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยนเรศวร

ตารางกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ภาคเรียนที่ 1			
ลำดับ ที่	แผนการจัดการ เรียนรู้ที่	เรื่อง	หมายเหตุ
1	-	พิธีเปิดกอง	
2	1	นักบุกเบิก 1 (การใช้เชือก)	
3	2	นักบุกเบิก 2 (ทบทวนเรื่องเงื่อน)	
4	3	นักบุกเบิก 3 (ทบทวนเงื่อนผูกแน่น)	
5	4	นักบุกเบิก 4 (ออกแบบโมเดลด้วยมาตราส่วนที่เหมาะสม)	
6	5	นักบุกเบิก 5 (สร้างโมเดลที่ออกแบบ)	
7	6	นักบุกเบิก 6 (นำเสนอโมเดลที่สร้างเสร็จ)	
8	-	สันทนาการและเกม	
9	-	บำเพ็ญประโยชน์	
10	สอบวัดผลกลางภาคเรียน		
11	7	การฝึกเป็นผู้นำ 1 (ภาวะ สมบัติ จิตวิทยาและลักษณะของผู้นำ)	
12	8	การฝึกเป็นผู้นำ 2 (ฐานฝึกทดสอบกำลังใจ)	
13		การฝึกเป็นผู้นำ 2 (ฐานฝึกทดสอบกำลังใจ การแก้ปัญหาและ การฝึกหลบหลีกและหลีกเลี่ยง)	(ต่อ)
14	9	นักเดินทางไกล 1 (การบรรจุเครื่องหลัง)	
15	10	นักเดินทางไกล 2 (ข้อปฏิบัติและวิธีการเดินทางไกล)	
16	11	นักเดินทางไกล 3 (การกางเต็นท์)	
17	12	นักเดินทางไกล 4 (การดูแลรองเท้าและอนามัยส่วนบุคคล)	(ต่อ)
18	-	สันทนาการและเกม	
19	-	พิธีปิดกอง	
20	สอบวัดผลปลายภาคเรียน		

ภาคเรียนที่ 2			
สัปดาห์ ที่	แผนการจัดการ เรียนรู้ที่	เรื่อง	หมายเหตุ
1	13	นักสารพัดช่าง 1 (การซ่อมวัสดุปูนและการซ่อมรั้ว)	
2	14	นักสารพัดช่าง 2 (การซักผ้าและการปะชุนเสื้อผ้า)	
3	15	นักสารพัดช่าง 3 (การทำสีและการลับมีดและขวาน)	
4	16	ค่ายพักแรม 1 (การก่อกองไฟและการป้องกันไฟไหม้)	
5	17	ค่ายพักแรม 2 (การรักษาอาหารและน้ำ)	
6	18	ค่ายพักแรม 3 (การใช้ขวานและมีด)	
7	19	ค่ายพักแรม 4 (การเตรียมยารักษาโรคและเครื่องใช้)	
8	-	สันทนาการและเกม	
9	-	บำเพ็ญประโยชน์	
10	สอบวัดผลกลางภาคเรียน		
11	20	ระเบียบแถว 1 (แถวหน้ากระดาน แถวตอน หมู่เปิด - ปิดระยะ)	ทบทวน
12	21	ระเบียบแถว 2 (แถววงกลม ครึ่งวงกลม รัศมี)	
13	22	ระเบียบแถว 3 (ท่าบุคคลมือเปล่า)	
14	23	ระเบียบแถว 4 (ท่าถอด - สวมหมวก ถวายราชสดุดี)	
15	-	สันทนาการและเกม	
16	-	บำเพ็ญประโยชน์	
17	เข้าค่ายพักแรม		
18	-	-	
19	-	-	
20	สอบวัดผลปลายภาคเรียน		

สารบัญ

แผนการจัดกิจกรรมที่	หน้า
1 นักบุกเบิก 1 (การใช้เชือก)	1
2 นักบุกเบิก 2 (ทบทวนเรื่องเงื่อน)	3
3 นักบุกเบิก 3 (ทบทวนเงื่อนผูกแน่น)	5
4 นักบุกเบิก 4 (ออกแบบโมเดลด้วยมาตราส่วนที่เหมาะสม)	7
5 นักบุกเบิก 5 (สร้างโมเดลที่ออกแบบ)	9
6 นักบุกเบิก 6 (นำเสนอโมเดลที่สร้างเสร็จ)	11
7 การฝึกเป็นผู้นำ 1 (ภาวะ สมบัติ จิตวิทยาและลักษณะของผู้นำ)	28
8 การฝึกเป็นผู้นำ 2 (ฐานฝึกทดสอบกำลังใจ)	30
9 นักเดินทางไกล 1 (การบรรจุเครื่องหลัง)	37
10 นักเดินทางไกล 2 (ข้อปฏิบัติและวิธีการเดินทางไกล)	39
11 นักเดินทางไกล 3 (การกางเต็นท์)	41
12 นักเดินทางไกล 4 (การดูแลรองเท้าและอนามัยส่วนบุคคล)	43
13 นักสารพัดช่าง 1 (การซ่อมวัสดุปูนและการซ่อมรั้ว)	59
14 นักสารพัดช่าง 2 (การซักผ้าและการปะชุนเสื้อผ้า)	61
15 นักสารพัดช่าง 3 (การทำสีและการลับมีดและขวาน)	63
16 ค่ายพักแรม 1 (การก่อกองไฟและการป้องกันไฟไหม้)	72
17 ค่ายพักแรม 2 (การรักษาอาหารและน้ำ)	74
18 ค่ายพักแรม 3 (การใช้ขวานและมีด)	76
19 ค่ายพักแรม 4 (การเตรียมยารักษาโรคและเครื่องใช้)	78
20 ทบทวนระเบียบแถว 1 (แถวหน้ากระดาน แถวตอน หมู่เปิด - ปิดระยะ)	96
21 ทบทวนระเบียบแถว 2 (แถววงกลม ครึ่งวงกลม รัศมี)	98
22 ทบทวนระเบียบแถว 3 (ท่าบุคคลมือเปล่า)	100
23 ทบทวนระเบียบแถว 4 (ท่าถอด - สวมหมวก ถวายราชสดุดี)	102
บรรณานุกรม	112
ภาคผนวก (หลักสูตรลูกเสือชั้นพิเศษ เพลงลูกเสือ เกมลูกเสือ เรื่องสั้นลูกเสือ)	113

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 1 เรื่อง นักบุกเบิก 1 (การใช้เชือก)

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

กิจกรรมบุกเบิก เป็นกิจกรรมหนึ่งของลูกเสือ ที่จะช่วยฝึกอบรมให้ลูกเสือเกิดความคิดสร้างสรรค์ ความสามัคคี ความชำนาญและทักษะ โดยมุ่งเน้นในเรื่อง เชือก เงื่อนเชือกและอุปกรณ์ ต่างๆ เช่น สมอบก มาเป็นเครื่องมือในการฝึกหัดขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ลูกเสือนำไปใช้ในการอยู่ค่ายพักแรม เดินทางไกล ผจญภัย ตลอดจนนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถปฏิบัติกิจกรรมบุกเบิกได้อย่างถูกต้อง

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

2.2.1 นักเรียนบอกชนิดและวิธีการดูแลรักษาเชือกได้

2.2.2 นักเรียนบอกวิธีการประเมินกำลังของเชือกได้

2.2.3 นักเรียนบอกหลักความปลอดภัยในการใช้เชือกได้

3. เนื้อหา

3.1 ชนิดและวิธีการดูแลรักษาเชือก

3.2 วิธีการประเมินกำลังของเชือก

3.3 หลักความปลอดภัยในการใช้เชือก

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับฯ ชี้แจงวิธีการเข้าฐาน โดยแบ่งลูกเสือออกเป็น 3 กลุ่ม

4.3.2 ผู้กำกับฯ จัดลูกเสือเข้าฐาน พร้อมทั้งชี้แจงถึงสัญญาณการเปลี่ยนฐานและแจกใบงาน

เรื่อง เชือก โดยมีรายละเอียดของฐานดังนี้

1) ชนิดและวิธีการดูแลรักษาเชือก

2) วิธีการประเมินกำลังของเชือก

3) หลักความปลอดภัยในการใช้เชือก

-
- 4.3.3 ลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมตามฐานจนครบทั้ง 3 ฐาน
 - 4.3.4 ลูกเสือนำเสนอผลงานที่ไปศึกษามา โดยวิธีการส้อม
 - 4.3.5 ผู้กำกับฯ สรุปเนื้อหาที่ถูกต้อง ลูกเสือบันทึกเป็นผลงานของตนเอง
 - 4.4 ผู้กำกับฯ เล่าเรื่องสั้น เรื่อง
 - 4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

- 5.1 เชือกชนิดต่างๆ เช่น เชือกมะนิลา เชือกใยสังเคราะห์ เถาวัลย์ ฯลฯ

6. การวัดผลประเมินผล

- 6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติกิจกรรมตามฐาน
- 6.2 จากการตรวจใบงาน เรื่อง เชือก

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 2 เรื่อง นักบุกเบิก 2 (ทบทวนเรื่องเงื่อน)

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

กิจกรรมบุกเบิก เป็นกิจกรรมหนึ่งของลูกเสือ ที่จะช่วยฝึกอบรมให้ลูกเสือเกิดความคิดสร้างสรรค์ ความสามัคคี ความชำนาญและทักษะ โดยมุ่งเน้นในเรื่อง เชือก เงื่อนเชือกและอุปกรณ์ ต่างๆ เช่น สมอบก มาเป็นเครื่องมือในการฝึกหัดขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ลูกเสือนำไปใช้ในการอยู่ค่ายพักแรม เดินทางไกล ผจญภัย ตลอดจนนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถปฏิบัติกิจกรรมบุกเบิกได้อย่างถูกต้อง

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

2.2.1 บอกประโยชน์ของเงื่อนต่างๆ ได้

2.2.2 ผูกเงื่อนที่จำเป็นสำหรับการบุกเบิกได้อย่างน้อย 5 เงื่อน

3. เนื้อหา

3.1 วิธีการผูกเงื่อนบ่วงสายธนู 2 ชั้น เงื่อนกระหวัดไม้ เงื่อนขัดสมาธิ 2 ชั้น เงื่อนปมตาไก่ เงื่อนตะกรุดเบ็ด 1 และ 2 ชั้น เงื่อนประมง เงื่อนผูกซุง เงื่อนผูกรั้ง เงื่อนพิรอด

3.2 ประโยชน์เงื่อนบ่วงสายธนู 2 ชั้น เงื่อนกระหวัดไม้ เงื่อนขัดสมาธิ 2 ชั้น เงื่อนปมตาไก่ เงื่อนตะกรุดเบ็ด 1 และ 2 ชั้น เงื่อนประมง เงื่อนผูกซุง เงื่อนผูกรั้ง เงื่อนพิรอด

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับฯ แบ่งลูกเสือออกเป็น 4 กลุ่ม โดยการรวมหมู่ลูกเสือ

4.3.2 ผู้กำกับฯ จัดลูกเสือเข้าฐาน พร้อมทั้งชี้แจงสัญญาณการเปลี่ยนฐานโดยมีรายละเอียดของฐานดังนี้

- 1) เงื่อนพิรอด เงื่อนขัดสมาธิ 2 ชั้น
- 2) เงื่อนตะกรุดเบ็ด เงื่อนกระหวัดไม้
- 3) เงื่อนผูกซุง เงื่อนผูกรั้ง เงื่อนปมตาไก่

4) เจียนบ่วงสายธนู 2 ชั้น เจียนประมง

4.3.3 ลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมตามฐานจนครบทั้ง 4 ฐาน

4.3.4 ลูกเสือนำเสนอผลงานที่ได้ไปศึกษามา โดยการเล่นเกมต่อเชือก

4.3.5 ผู้กำกับฯ สรุปเนื้อหาที่ถูกต้อง ลูกเสือบันทึกเป็นผลงานของตน

4.4 ผู้กำกับฯ เล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 เชือกสำหรับต่อเจียน

5.2 แผนภูมิการผูกเจียนต่างๆ

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติกิจกรรมตามฐานจากการเล่นเกมต่อเชือก

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 3 เรื่อง นักบุกเบิก 3 (ทบทวนเงื่อนไขผูกแน่น)

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

กิจกรรมบุกเบิก เป็นกิจกรรมหนึ่งของลูกเสือ ที่จะช่วยฝึกอบรมให้ลูกเสือเกิดความคิดสร้างสรรค์ ความสามัคคี ความชำนาญและทักษะ โดยมุ่งเน้นในเรื่อง เชือก เงื่อนเชือกและอุปกรณ์ ต่างๆ เช่น สมอบก มาเป็นเครื่องมือในการฝึกหัดขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ลูกเสือนำไปใช้ในการอยู่ค่ายพักแรม เดินทางไกล ผจญภัย ตลอดจนนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถปฏิบัติกิจกรรมบุกเบิกได้อย่างถูกต้อง

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

2.2.1 บอกประโยชน์ของการผูกแน่นแบบต่างๆ ได้

2.2.2 ผูกประกบ ผูกกากบาทและ ผูกทแยงได้

3. เนื้อหา

3.1 วิธีการผูกประกบ ทแยงและกากบาท

3.2 ประโยชน์ของการผูกแน่น (ทแยง กากบาท ประกบ)

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับฯ แบ่งลูกเสือออกเป็น 3 กลุ่ม โดยการรวมหมู่ลูกเสือ

4.3.2 ผู้กำกับฯ จัดลูกเสือเข้าฐาน พร้อมทั้งชี้แจงสัญญาณการเปลี่ยนฐานโดยมีรายละเอียด

ของฐานดังนี้

1) ผูกกากบาท

2) ผูกทแยง

3) ผูกประกบ 2 และประกบ 3

4.3.3 ลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมตามฐานจนครบทั้ง 3 ฐาน

4.3.4 ลูกเสือนำเสนอผลงานที่ได้ไปศึกษามา โดยการนำเสนอ

-
- 4.3.5 ผู้กำกับฯ สรุปเนื้อหาที่ถูกต้อง ลูกเสือบันทึกเป็นผลงานของตน
- 4.4 ผู้กำกับฯ เล่าเรื่องสั้น เรื่อง
- 4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

- 5.1 เชือกสำหรับต่อเงื่อน
- 5.2 แผนภูมิการผูกแน่นต่างๆ เช่น ผูกประกบ 2 และ 3 ผูกกากบาท ผูกทแยง

6. การวัดผลประเมินผล

- 6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติกิจกรรมตามฐาน
- 6.2 จากการทำเสาธงลอย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 4 เรื่อง นักบุกเบิก 4 (ออกแบบโมเดลด้วยมาตราส่วนที่เหมาะสม) จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

กิจกรรมบุกเบิก เป็นกิจกรรมหนึ่งของลูกเสือ ที่จะช่วยฝึกอบรมให้ลูกเสือเกิดความคิดสร้างสรรค์ ความสามัคคี ความชำนาญและทักษะ โดยมุ่งเน้นในเรื่อง เชือก เงื่อนเชือกและอุปกรณ์ ต่างๆ เช่น สมอบก มาเป็นเครื่องมือในการฝึกหัดขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ลูกเสือนำไปใช้ในการอยู่ค่ายพักแรม เดินทางไกล ผจญภัย ตลอดจนนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถปฏิบัติกิจกรรมบุกเบิกได้อย่างถูกต้อง

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

2.2.1 ขยายภาพกิจกรรมบุกเบิกโดยใช้มาตราส่วนที่ถูกต้องได้

2.2.2 คำนวณวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการสร้างฐานกิจกรรมบุกเบิกได้อย่างถูกต้อง

3. เนื้อหา

3.1 วิธีการขยายภาพ

3.2 การคำนวณวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในกิจกรรมบุกเบิก

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับฯ จัดเตรียมฉากเท่ากับจำนวนหมู่ลูกเสือและกิจกรรมบุกเบิกที่จะให้ลูกเสือปฏิบัติ

4.3.2 นายหมู่ลูกเสือแต่ละหมู่จับฉลากและรับภาพ หรือ ตัวอย่างกิจกรรมบุกเบิกที่จะต้องปฏิบัติ

4.3.3 ลูกเสื่อดำเนินการวาดภาพโดยใช้มาตราส่วนที่เหมาะสมและคำนวณวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการสร้างโมเดล

4.3.4 ลูกเสือนำเสนอผลงานที่ได้ปฏิบัติตามข้อ 4.3.3

4.3.5 ผู้กำกับฯ สรุปและนัดหมายให้ลูกเสือนำอุปกรณ์มาในคาบเรียนหน้า

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 ภาพหรือโมเดลของจริงกิจกรรมบุกเบิกแบบต่างๆ เช่น สะพาน หอคอย แพ เป็นต้น

5.2 กระดาษขาว ดินสอ สีไม้ ฯลฯ

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติกิจกรรมเป็นรายกลุ่ม

6.2 จากการนำเสนอการคำนวณวัสดุ อุปกรณ์

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 5 เรื่อง นักบุกเบิก 5 (สร้างโมเดลที่ออกแบบ) จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

กิจกรรมบุกเบิก เป็นกิจกรรมหนึ่งของลูกเสือ ที่จะช่วยฝึกอบรมให้ลูกเสือเกิดความคิดสร้างสรรค์ ความสามัคคี ความชำนาญและทักษะ โดยมุ่งเน้นในเรื่อง เชือก เงื่อนเชือกและอุปกรณ์ ต่างๆ เช่น สมอบก มาเป็นเครื่องมือในการฝึกหัดขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ลูกเสือนำไปใช้ในการอยู่ค่ายพักแรม เดินทางไกล ผจญภัย ตลอดจนนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมบุกเบิกได้อย่างถูกต้อง

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

2.2.1 บอกประโยชน์ของกิจกรรมบุกเบิกที่สร้างได้

2.2.2 สร้างงานบุกเบิกได้อย่างน้อย 1 อย่าง

3. เนื้อหา

3.1 ประโยชน์ของกิจกรรมบุกเบิกที่สร้าง

3.2 สร้างงานบุกเบิก 1 อย่าง

4. กิจกรรมการเรียนรู้

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับฯ จัดเตรียมฉลากเท่ากับจำนวนหมู่ลูกเสือ (เลือกสถานที่)

4.3.2 นายหมู่ลูกเสือแต่ละหมู่จับฉลากสถานที่ ที่จะใช้ปฏิบัติกิจกรรม

4.3.3 ลูกเสื่อดำเนินการสร้างโมเดลที่หมู่ตนเองเลือกตามสถานที่ฯ

4.3.4 ลูกเสือนำเสนอผลงานที่ได้ปฏิบัติตามข้อ 4.3.3

4.3.5 ผู้กำกับฯ สรุปและแจ้งให้ลูกเสื่อดำเนินการสร้าง โมเดลให้เสร็จแล้วนำส่งตามเวลาที่

กำหนด

4.4 ผู้กำกับฯ เล่าเรื่องสั้น เรื่อง.....

4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

- 5.1 ภาพหรือโมเดลของจริงกิจกรรมบุกเบิกแบบต่างๆ เช่น สะพาน หอคอย แพ เป็นต้น
- 5.2 เชือกขนาดเล็ก ไม้ไผ่ที่เหลาแล้ว มีด ฯลฯ
- 5.3 ตัวอย่าง Website สำหรับการศึกษาการทำโมเดลลูกเสือ

6. การวัดผลประเมินผล

- 6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติกิจกรรมเป็นรายกลุ่ม
- 6.2 จากโมเดลที่ลูกเสือจัดสร้าง

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 6 เรื่อง นักบุกเบิก 6 (นำเสนอโมเดลที่ออกแบบ) จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

กิจกรรมบุกเบิก เป็นกิจกรรมหนึ่งของลูกเสือ ที่จะช่วยฝึกอบรมให้ลูกเสือเกิดความคิดสร้างสรรค์ ความสามัคคี ความชำนาญและทักษะ โดยมุ่งเน้นในเรื่อง เชือก เงื่อนเชือกและอุปกรณ์ ต่างๆ เช่น สมอบก มาเป็นเครื่องมือในการฝึกหัดขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ลูกเสือนำไปใช้ในการอยู่ค่ายพักแรม เดินทางไกล ผจญภัย ตลอดจนนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

นักเรียนสามารถนำเสนองานจากการสร้างโมเดลได้อย่างถูกต้อง

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

2.2.1 บอกวิธีการสร้างและประโยชน์ของโมเดลที่สร้างได้

2.2.2 สร้างโมเดลลูกเสือได้อย่างน้อย 1 อย่าง

3. เนื้อหา

3.1 การนำเสนอผลงาน

3.2 สร้างโมเดลลูกเสือ 1 อย่าง

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับฯ จัดเตรียมฉากหมู่ลูกเสือที่จะออกมานำเสนอผลงานที่ละหมู่ จนครบทุกหมู่

4.3.2 ลูกเสือนำเสนอการสร้างโมเดลที่หมู่ตนเองต่อผู้กำกับฯ และลูกเสือหมู่อื่น

4.3.3 ผู้กำกับฯ สรุป

4.4 ผู้กำกับฯ เล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

- 5.1 ภาพหรือโมเดลของจริงกิจกรรมบุกเบิกแบบต่างๆ เช่น สะพาน หอคอย แพ เป็นต้น
- 5.2 เชือกขนาดเล็ก ไม้ไผ่ที่เหลาแล้ว มีด ฯลฯ
- 5.3 ตัวอย่าง Website สำหรับการศึกษาการทำโมเดลลูกเสือ

6. การวัดผลประเมินผล

- 6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติกิจกรรมเป็นรายกลุ่ม
- 6.2 จากโมเดลที่ลูกเสือจัดสร้าง

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

เนื้อหาประกอบการสอน เรื่อง นักบุกเบิก

1. การใช้เชือก

1.1 เชือก

หมายถึง วัสดุที่มีลักษณะพันหรือตีเกลียวเป็นเส้นยาว และสามารถนำมาผูกมัด สิ่งต่างๆ ได้โดยที่ตัวมันเองไม่แตกหักหรือเสียรูปทรงไปจากเดิม และสามารถนำกลับมาใช้งานได้อีก เชือกเป็นวัสดุอย่างหนึ่งที่มีความจำเป็นมาก ในการทำงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และมนุษย์เองก็ได้ใช้ประโยชน์จากเชือกตั้งแต่เกิดจนตาย ดังนั้น เราจึงต้องทำความเข้าใจถึงวิธีการใช้ การแบ่งแยกประเภท การเก็บรักษา และจะต้องฝึกปฏิบัติการผูกอยู่เป็นประจำ เพื่อให้สามารถใช้งานได้เมื่อถึงคราวจำเป็น

1.2 แหล่งที่มาของเชือก

แหล่งที่มาของเชือกในงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แบ่งออกเป็น 3 แหล่ง ดังนี้

1. เชือกที่ได้มาจากพืช เช่น เถวัลย์ หวาย เปลือกไม้ ปอ ป่าน
2. เชือกที่ได้จากเส้นใยสังเคราะห์ เช่น ไนลอน โพลีเอสเตอร์ โพลีโพรพิลีน แคปลาร์
3. เชือกที่ได้จากแร่เหล็ก เช่น ลวดสลิง

1.3 หลักการผูกเงื่อนเชือก

1. เร็ว หมายความว่าในการทำงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ทุกคนจะต้องทำงานแข่งกับเวลาเพราะมีผู้ประสบภัยที่มีโอกาสรอดพ้นจากความตายได้ หากเราคือผู้ช่วยเหลือทำงานได้รวดเร็ว แต่ความรวดเร็วนั้นจะต้องอยู่ภายใต้ความถูกต้องด้วย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องฝึกฝนเป็นประจำให้เกิดความชำนาญถึงจะรวดเร็วได้

2. แน่น หมายความว่าการผูกเงื่อนเชือกตามหลักการแล้วบางครั้งยังไม่สามารถที่จะนำเงื่อนต่างๆ ไปใช้งานได้จริง เพราะเงื่อนอาจจะหลุดออกได้ ดังนั้นในการผูกเงื่อนเพื่อใช้งานจริงจึงจำเป็นต้องมีการล็อคเชือกด้วย เพื่อเพิ่มความปลอดภัยของการใช้เงื่อนเชือก

3. แก้ง่าย หมายความว่าในการทำงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อุปกรณ์และเครื่องมือต่างมีจำนวนจำกัดจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเก็บรักษาและดูแลเป็นอย่างดี ดังนั้นหากมีการใช้เงื่อนเชือกต่างๆ มาผูกใช้กับการทำงานแล้วแก้ออกก็จะต้องทำให้เสียเชือกไปเลย

1.4 การคำนวณหาความสามารถในการรับน้ำหนักของเชือกทั่วไป

การใช้เชือกให้เกิดประโยชน์ ควรจะได้รู้จักการผูกเงื่อนและการใช้เชือกให้ปลอดภัยในการดึงหรือยกสิ่งของที่หนักมากๆ ต้องอาศัยหลักแห่งความปลอดภัย ด้วยวิธีการคำนวณว่าเส้นเชือกขนาดไหนควรยกหรือดึงน้ำหนักได้เท่าไรจึงจะปลอดภัย

สูตรในการคำนวณ

$$\text{สูตรที่ 1 เชือกมะนิลา } C^2 \times CWT$$

$$\text{สูตรที่ 2 เชือกไนลอน } C^2 \times CWT \times 4$$

สูตรที่ 3 เชือกโลหะ $C^2 \times CWT \times 9$

สูตรที่ 4 เชือกเก่า $C^2 \times CWT \times (\text{มะนิลา} \times 1, \text{ไนลอน} \times 4, \text{โลหะ} \times 9) \times 2 / 3$

C = เส้นรอบวงของเชือก

CWT = ค่าคงที่ (Constant Weight Tension) เท่ากับ 50

ตัวอย่างที่ 1 เชือกมะนิลามีเส้นรอบวงขนาด 2 นิ้ว จะสามารถรับน้ำหนักได้ กี่กิโลกรัม

วิธีทำ สูตรเชือกมะนิลา = $C^2 \times CWT$

แทนค่าสูตร = $2 \times 2 \times 50$

สามารถรับน้ำหนักได้ = 200 กิโลกรัม

ตัวอย่างที่ 2 เชือกไนลอนมีเส้นรอบวงขนาด 2 นิ้ว จะสามารถรับน้ำหนักได้ กี่กิโลกรัม

วิธีทำ สูตรเชือกไนลอน = $C^2 \times CWT \times 4$

แทนค่าสูตร = $2 \times 2 \times 50 \times 4$

สามารถรับน้ำหนักได้ = 800 กิโลกรัม

ตัวอย่างที่ 3 เชือกโลหะมีเส้นรอบวงขนาด 2 นิ้ว จะสามารถรับน้ำหนักได้ กี่กิโลกรัม

วิธีทำ สูตรเชือกโลหะ = $C^2 \times CWT \times 9$

แทนค่าสูตร = $2 \times 2 \times 50 \times 9$

สามารถรับน้ำหนักได้ = 1,800 กิโลกรัม

ตัวอย่างที่ 4 เชือกมะนิลาเก่ามีเส้นรอบวงขนาด 2 นิ้ว จะสามารถรับน้ำหนักได้ กี่กิโลกรัม

วิธีทำ สูตรเชือกมะนิลาเก่า = $C^2 \times CWT \times 1 \times 2 / 3$

แทนค่าสูตร = $2 \times 2 \times 50 \times 1 \times 2 / 3$

สามารถรับน้ำหนักได้ = 133.33 กิโลกรัม

ตัวอย่างที่ 5 เชือกไนลอนเก่ามีเส้นรอบวงขนาด 2 นิ้ว จะสามารถรับน้ำหนักได้ กี่กิโลกรัม

วิธีทำ สูตรเชือกไนลอนเก่า = $C^2 \times CWT \times 4 \times 2 / 3$

แทนค่าสูตร = $2 \times 2 \times 50 \times 4 \times 2 / 3$

สามารถรับน้ำหนักได้ = 533.33 กิโลกรัม

1.5 การบำรุงรักษาเชือกใหม่

ก่อนการตัดเชือก บริเวณที่จะตัดควรใช้แถบรัดที่หดตัวด้วยความร้อน “Heat Shrink tubing” หุ้มไว้ถ้าไม่สามารถใช้เทปพันโดยรอบ และควรตัดเชือกด้วยเครื่องตัดความร้อน “Thermal Cutter” ซึ่งตัดโดยอาศัยความร้อนสูง และสมานเนื้อเชือกในเวลาเดียวกัน การใช้ความร้อนตัดเชือก จะละลายส่วนปลายเข้าด้วยกัน ป้องกันปัญหาปลายเชือกแตก อย่าใช้มีดธรรมดาในการตัดเชือกเป็นอันขาด ก่อนการใช้งานครั้งแรก เชือกใหม่ควรได้รับการตรวจสอบ เพื่อรับประกันว่าไม่มีส่วนใดเสียหาย และปลายเชือกได้รับการหุ้ม สมานอย่างถูกต้อง หลังการตรวจเช็ค ควรทำเครื่องหมายระบุความยาว วันเริ่มใช้งาน และข้อมูลสำคัญอื่นๆ การเขียนลงบนเชือกโดยตรง ควรใช้ปากกาที่มีหมึกผสมด้วยแอลกอฮอล์เท่านั้น เพื่อป้องกันความเสียหายของตัวเชือก ควรจดรายละเอียด การใช้งานลงในสมุดบันทึก “Logbook” เพื่อระบุข้อมูล

สำคัญของเชือกในอนาคตเป็นธรรมชาติของเชือกใหม่ ที่จะค่อนข้างลื่น อันเนื่องมาจากกระบวนการผลิต สารที่เคลือบไว้นี้ จะช่วยป้องกันเชือกและทำให้เชือกนุ่ม หากสารเคลือบหลุดออก เชือกจะเริ่มแห้ง และอายุการใช้งานจะค่อยๆ ลดลง เพื่อชะลอความเสื่อมออกไป จึงไม่ควรล้าง ชักล้าง หรือจุ่มเชือกลงในน้ำก่อนเริ่มใช้งานครั้งแรก ระหว่างการใช้งานครั้งแรก เส้นแกนในและปลอกหุ้มเชือก จะหดตัวเข้าหากัน ในขั้นนี้ การล้างเชือกครั้งแรก จึงเป็นผลดี เพราะจะทำให้เชือกหดตัว หากเป็นเชือกไนลอนจะหดลงประมาณ 10 เปอร์เซ็นต์ จนถึงจุดคงตัวในการใช้งาน การหดตัวจากการล้าง เมื่อเชือกหดรัดแกนแล้ว จะช่วยทำให้สิ่งสกปรก แพร่เข้าถึงแกนในของเชือกได้ยากเชือกใหม่ ควรจะผ่านการโรยตัว - ล้าง - ทำให้แห้ง และตรวจสอบสภาพ 2 - 3 ครั้ง เพื่อให้เชือกอยู่ตัวก่อนนำไปใช้

1.6 การตรวจสอบสภาพเชือก

ไม่มีการทดสอบ ที่สามารถบอกได้ 100 % ถึงสภาพของเชือกว่าเป็นอย่างไร การตัดสินใจเปลี่ยนเชือกจะต้องขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้ใช้ การตรวจเช็ค ต้องทำโดยใช้สายตา และสัมผัสเพื่อตรวจสอบความเสียหายของเชือกหลังจากการใช้งานแต่ละครั้ง ควรตรวจสอบสภาพเชือก เพื่อให้มั่นใจว่าปลอดภัยต่อการใช้งานในอนาคต เชือกสามารถถูกตัด หรือเกิดความเสียหายได้ง่าย จากสันขอบของหินและริมที่มีความคม การโรยตัวด้วยความเร็วก่อให้เกิดความร้อนอย่างมากมาย อันเนื่องมาจากการเสียดสี ซึ่งสามารถทำลายเชือกได้อย่างรวดเร็ว จึงควรตรวจสอบสภาพเชือกว่าไม่มีรอยขาด เส้นใยเสียหาย เกิดจุดอ่อนจุดกระด้าง ผิวเชือกถูกเคลือบ เปลี่ยนสี สีซีด หรือขนาดของเส้นผ่าศูนย์กลางมีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งหากพบสิ่งเหล่านี้ แสดงว่าถึงเวลาเปลี่ยนเชือก ถ้าเชือกถูกกระชากอย่างแรงหลายครั้งจากน้ำหนักที่ตกลงมากะทันหัน ควรเปลี่ยนเชือก เพื่อเหตุผลด้านความปลอดภัยเช่นกัน

2. เงื่อน

การเรียนรู้เรื่องเงื่อนเชือกจะต้องจดจำ ทำให้ได้ผิดพลาดไป หลุดหรือขาดก็จะเป็นอันตรายต่อชีวิตและสิ่งของเสียหาย ขอแนะนำให้ทุกคนที่ต้องการนำไปใช้ต้องหมั่นฝึกฝน ศึกษาหาความรู้ผูกให้เป็นนำไปใช้งานได้ ถึงคราวจำเป็นจะได้ใช้ให้เกิดประโยชน์ วิธีการผูกเงื่อนเชือก ตามลักษณะการใช้งานได้ 3 หมวด 10 เงื่อน ดังนี้

1. หมวดต่อเชือก ไว้สำหรับการต่อเชือก เพื่อต้องการให้ความยาวของเชือกเพิ่มขึ้น แต่เนื่องจากเชือกนั้นมีลักษณะและขนาดที่แตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องมีวิธีการผูกเงื่อนที่แตกต่างกันจำนวน 3 เงื่อน ดังนี้

1.1 เงื่อนพืรอด (Reef Knot หรือ Square Knot)

1.2 เงื่อนขัดสมาธิ (Sheet Bend)

1.3 เงื่อนประมง (Fisherman's Knot)

2. หมวดผูกแน่น จุดลากรั้ง ไว้สำหรับการผูกวัสดุที่ต้องการจะเคลื่อนย้ายหรือยึดตรึงอยู่กับที่ แต่เนื่องจากวัสดุที่ต้องการจะผูกนั้นมีลักษณะรูปทรงและขนาดที่แตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องมีวิธีการผูกเงื่อนที่แตกต่างกันจำนวน 3 เงื่อน ดังนี้

2.1 เงื่อนผูกร่น (Sheep Shank)

2.2 เงื่อนตะกรุดเบ็ด (Clove Hitch)

2.3 เงื่อนผูกซุง (Timber Hitch)

3. หมวดช่วยชีวิต ไว้สำหรับการช่วยเหลือผู้ประสบภัยในกรณีต่างๆ ขึ้นอยู่กับสถานที่ และสถานการณ์ จึงต้องมีวิธีการผูกเงื่อนให้เหมาะสมกับงานจำนวน 4 เงื่อน ดังนี้

3.1 เงื่อนเก้าอี้ (Fireman's Chair Knot)

3.2 เงื่อนบ่วงสายธนู (Bowline Bend)

3.3 เงื่อนขโมย (Knot steal)

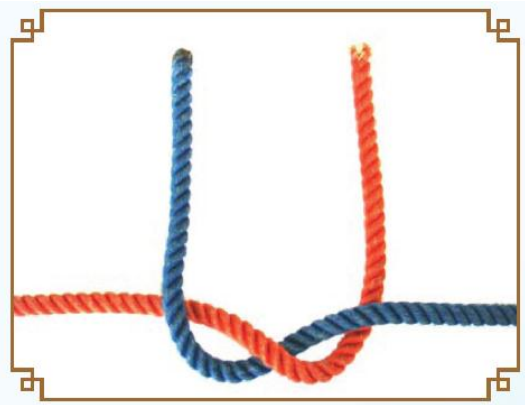
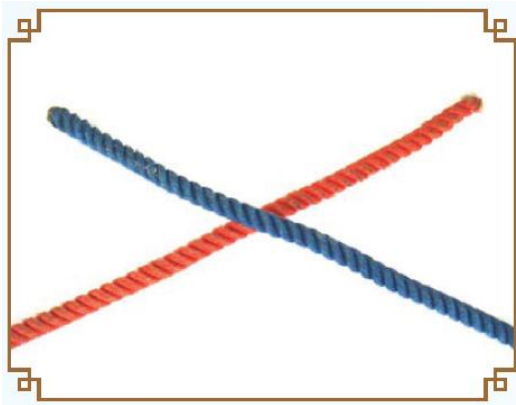
3.4 เงื่อนบันไดปม (Ladder knot)

การผูกเงื่อนเชือกในงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย นั้น มีความยากง่ายที่แตกต่างกันออกไป ในบาง เงื่อนนั้นเป็นการประยุกต์เอาเงื่อนในกลุ่มดังกล่าวมาเป็นเงื่อนเริ่มต้นของการผูก ดังนั้นเมื่อถึงคราวที่จะฝึกผูกผู้เรียน จะต้องฝึกตั้งแต่เงื่อนง่ายๆ ที่เริ่มต้นให้ได้เสียก่อน เพื่อจะได้ต่อยอดไปถึงเงื่อนต่อไปที่ยากกว่าได้

1. เงื่อนพืรอด (Reef Knot หรือ Square Knot)

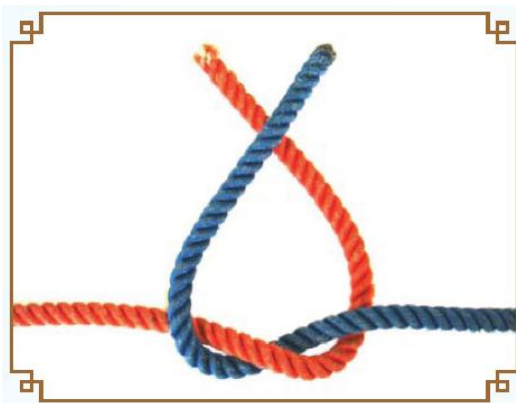
เป็นเงื่อนที่ใช้ในการต่อเชือกที่มีขนาดเท่ากัน เช่น ต่อเชือกท่อนๆ ไปหรือใช้ผูกเงื่อนบุคคล ในการโรยตัว ในการใช้งานจริงควรลือคปลายเชือกด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ดชั้นเดียว (ทักคอไก่/ลือคเชือก) ด้วยทุกครั้ง เพื่อป้องกันการหลุดของเงื่อน หากเป็นเชือกที่ทำมาจากวัสดุต่างประเภทกัน เช่น ลวดสลิงกับมะนิลา ควรต่อด้วยเงื่อนอื่น เงื่อนพืรอดมีลักษณะการต่อ ดังนี้

- 1) นำ เชือกที่จะต่อมาทับกันดังรูป (ขวาทับซ้าย) 2) พันอ้อมเส้นใดเส้นหนึ่ง 1 รอบ

- 3) นำ ปลายเชือกด้านซ้ายมาทับด้านขวา

- 4) พันอ้อมเส้นใดเส้นหนึ่ง 1 รอบแล้วดึงให้แน่น

- 5) การใช้งานจริงควรลือคปลายเชือกด้วยทุกครั้ง

2. เงื่อนขัดสมาธิ (Sheet Bend)

เป็นเงื่อนที่ใช้ในการต่อเชือกที่มีขนาดไม่เท่ากัน หรือเชือกที่ทำมาจากวัสดุต่างประเภทกัน เช่น ลวดสลิง กับมะนิลาลวดสลิงกับไนลอน ในการต่อเชือกนั้นให้ใช้เส้นใหญ่เป็นเส้นหลักและใช้เส้นเล็กเป็นตัวสอดและการต่อเป็น เงื่อนขัดสมาธิที่มากกว่าหนึ่งชั้นให้สอดด้านในของเงื่อนเหมือนชั้นเดียว ทุกครั้ง เงื่อนขัดสมาธิมีลักษณะการต่อดังนี้

- 1) พับเส้นใหญ่ให้เป็นบ่วงแล้วนำ เส้นเล็กมาสอด 2) ปล่อย้ออมลงไปด้านหลังให้มีช่องว่างด้านบน

- 3) สอดปลายเส้นเล็กเข้าไปในช่องว่างด้านบน

- 4) ดึงเส้นเล็กให้แน่น

- 5) เงื่อนขัดสมาธิสามชั้น

3. เงื่อนประมง (Fisherman's Knot)

เป็นเงื่อนที่ใช้ในการต่อเชือกที่มีขนาดเท่ากันหรือต่างกันเล็กน้อยแต่มีลักษณะสั้น ในกรณีที่ลูกเสื่อมีเชือก คนละเส้นและอยู่คนละฝั่งกัน แต่จำ เป็นต้องต่อเชือกทั้งสองเส้นเข้าด้วยกัน เงื่อนประมงมีลักษณะการต่อ ดังนี้

1) นำ เชือกที่จะต่อกันวางขนานกัน

2) นำปลายเชือกด้านขวาผูกเชือกเส้นด้านซ้าย

3) นำปลายเชือกด้านซ้ายผูกเชือกเส้นด้านขวา

4) ปลายเชือกทั้งสองเส้นต้องหันออกจากกัน

5) ดึงปวงทั้งสองให้แน่นกัน

4. เงื่อนผูกกร่น (Sheep Shank)

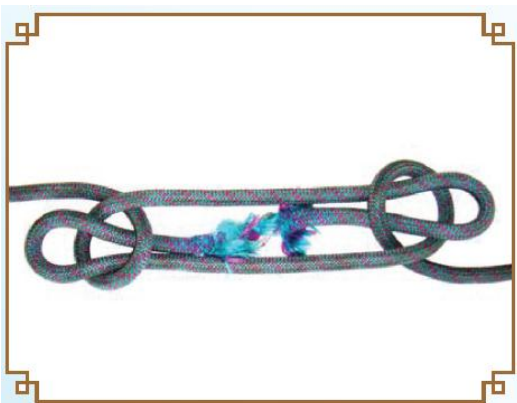
เป็นเงื่อนที่ใช้ในการผูกเชือกที่ยาวเกินความจำเป็นให้สั้นลง หรือใช้ผูกกร่นตรงเชือกที่มีตำหนิชำรุดเล็กน้อย เพื่อให้เชือกใช้งานได้และยังสามารถใช้ทำ เป็นรอกเชือกในการกู้ภัยก็ได้ในการทำ งานจริงต้องใช้ไม้ขีดที่บ่วง ทั้งสองข้างด้วย เพื่อความปลอดภัย มีวิธีการผูก ดังนี้

- 1) พับเชือกเป็นสามตอนให้ส่วนที่มีตำหนิอยู่กลาง 2) ทำตะกรุดเบ็ดขึ้นเดียวที่ปลายข้างหนึ่ง

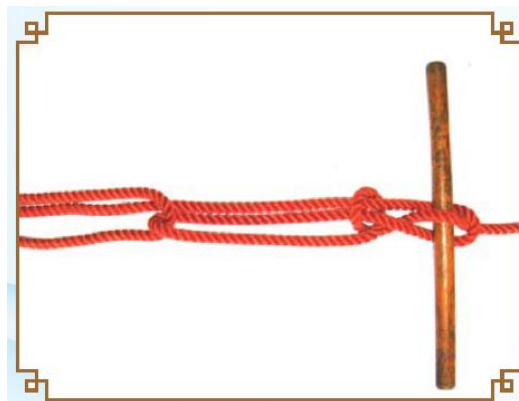

- 3) ทำตะกรุดเบ็ดขึ้นเดียวที่ปลายข้างที่เหลือ

- 4) นำกเชือกเข้ามาในบ่วงแล้วใช้ไม้สอด

- 5) การใช้เงื่อนผูกกร่นทำ เป็นรอกเชือก

5. เชือกตะกรุดเบ็ด (Clove Hitch)

เป็นเงื่อนที่ใช้ในการผูกสำหรับผูกเชือกโรยตัวผูกวัสดุทรงกระบอกเช่น ท่อดูด ท่อส่งน้ำ และ หัวฉีดยาดับเพลิง ในการใช้งานจริงเพื่อป้องกันการหลุดของเงื่อน ควรล็อกปลายเชือกด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ดชั้นเดียว (หักคอไก่/ล็อกเชือก) ด้วยทุกครั้ง มีวิธีการผูก ดังนี้

1) ทำบ่วงเลขหกให้ปลายเชือกอยู่ด้านล่าง

2) ทำบ่วงเลขหกให้กลับข้างกับบ่วงแรก

3) นำบ่วงทั้งสองมาซ้อนกัน

4) ดึงปลายเชือกทั้งสองให้แน่น

5) การใช้งานจริงควรล็อกปลายเชือกด้วยทุกครั้ง

6. เงื่อนผูกซุง (Timber Hitch)

เป็นเงื่อนที่ใช้ผูกกับวัตถุทรงกระบอก ทรงยาวเช่น ท่อดูดน้ำ ท่อส่งน้ำ หัวฉีดน้ำดับเพลิง ในการใช้งานจริง ต้องล๊อคเชือกด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ดชั้นเดียว (หักคอไก่/ล๊อคเชือก) 2 ครั้งขึ้นไป เพื่อป้องกันการหลุดและการแกว่ง ของวัตถุที่ต้องการจะยก มีวิธีการผูก ดังนี้

1) นำ เชือกพันอ้อมวัตถุที่จะผูก

2) ใช้ปลายเชือกพันอ้อมเส้นยาว

3) ใช้ปลายเชือกพันรอบตัวเองหลายๆ รอบ

4) ดึงบ่วงให้แน่น

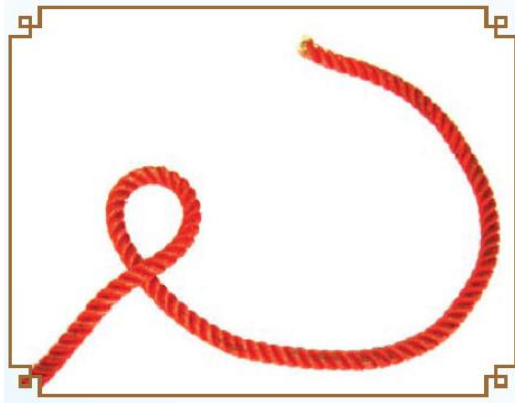
5) ล๊อคเชือก 2 ครั้งขึ้นไปเพื่อความมั่นคง

7. เงื่อนบ่วงสายธนู (Bowline Bend)

เป็นเงื่อนที่ใช้ช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางน้ำ เพราะในน้ำ นั้นผู้ประสบภัยจะมีน้ำ หนักเบาจึงใช้ได้ดี และรวดเร็ว ต่อการผูกแต่ไม่นิยมใช้ช่วยเหลือผู้ประสบภัยประเภทอื่น เพราะบ่วงสายธนูนั้นเชือกจะรัด บริเวณหน้าอกเพียงเส้นเดียว และผู้ประสบภัยอาจได้รับบาดเจ็บจากการรัดได้มีวิธีการผูก ดังนี้

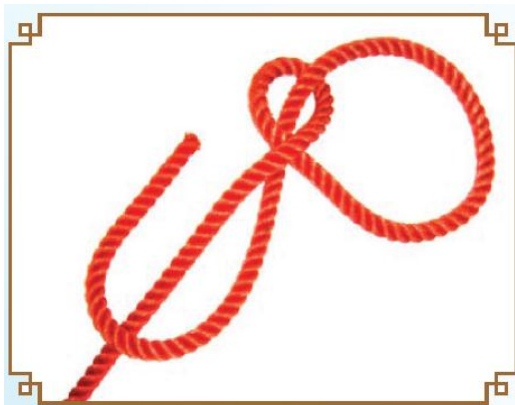
1) จับเชือกยาว 1 เมตร แล้วทำบ่วงเลขหก

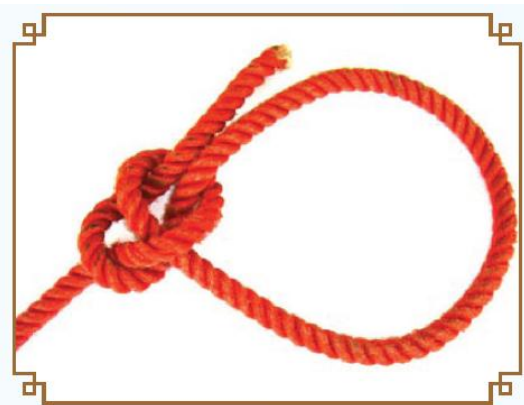
2) นำปลายเชือกสอดบ่วงเลขหก

3) นำปลายเชือกอ้อมเชือกเส้นยาว

4) สอดปลายเชือกเข้าช่องเลขหกแล้วดึงให้แน่น

5) ล็อคบ่วงทุกครั้งเพื่อความมั่นคง

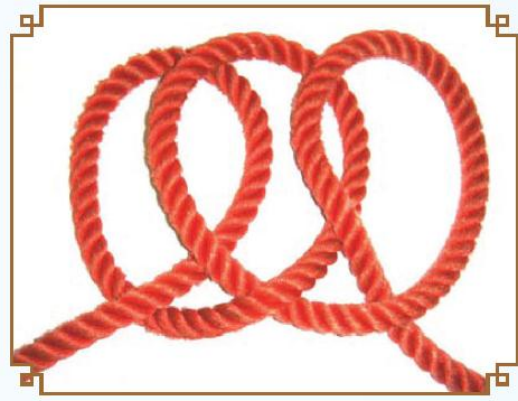
8. เงื่อนบันไดปม (Ladder knot)

เป็นเงื่อนที่ใช้สำหรับขึ้นหรือลงที่สูงด้วยเชือกเส้นเดียว ที่ต้องการจะทำปมแต่ไม่ต้องเสียเวลาผูกที่ละปม เพื่อความรวดเร็วใช้สำหรับช่วยเหลือคนที่ได้รับบาดเจ็บไม่มากนัก ที่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ มีวิธีการผูก ดังนี้

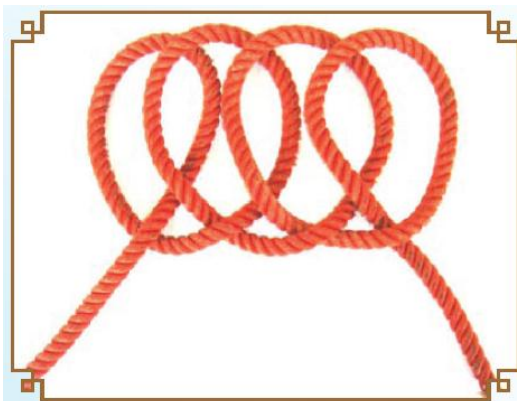
1) ทำบ่วงสองบ่วงสลัดกัน

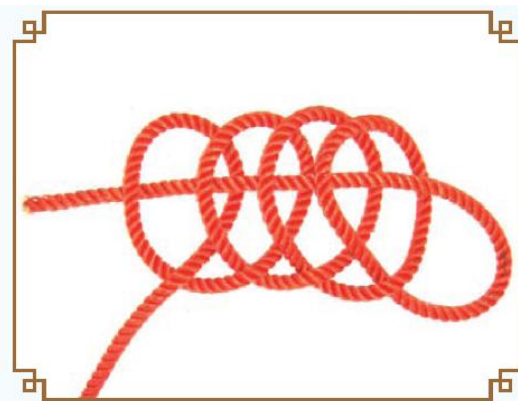
2) นำมาซ้อนกันเป็นตะกรุดเบ็ดหลายๆ ชั้น

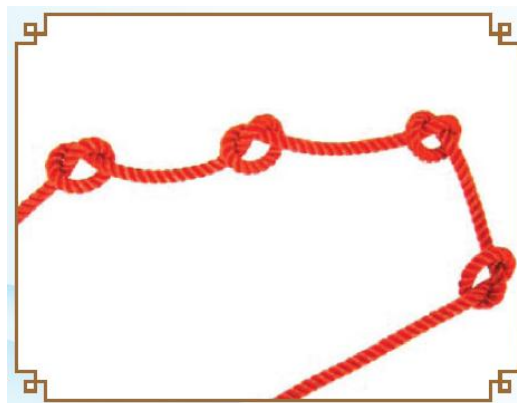
3) ทำตะกรุดเบ็ดชั้นเดียวเท่ากับจำนวนปม

4) สอดปลายเชือกเข้าไปในบ่วงด้านเดียวกัน

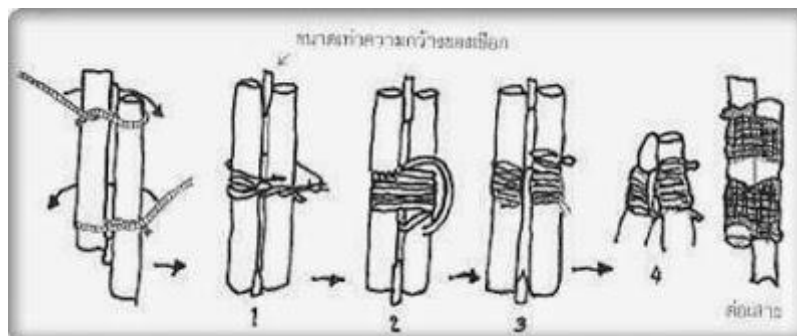
5) ดึงปลายเชือกออกทีละปม

9. เชื้อผูกแน่น (Lashing) มี 3 ชนิด ได้แก่

9.1 ผูกประกบ (Sheer Lashing) มีหลายวิธี เช่น ผูกประกบ 2 ประกบ 3

9.1.1 ผูกประกบ 2 ใช้ต่อเสาหรือไม้ 2 ท่อนเข้าด้วยกัน

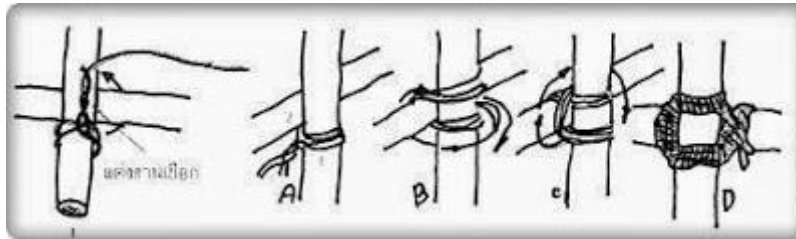
วิธีผูก เอาไม้ที่จะต่อกันวางขนานกัน ให้ส่วนที่จะผูกวางซ้อนกันประมาณ $\frac{1}{4}$ ของความยาว (ต่อแล้วเสาจะตรง) เอาเชือกที่จะผูกผูกด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ดที่เสาต้นหนึ่งเอาปลายเชือกพันบิดเข้ากับตัวเชือก (แต่งงานกัน) เอาลิ้มหนาเท่าเส้นเชือกคั่นระหว่างเสาทั้งสองรูป จัดให้เงื่อนอยู่ใกล้ๆ ปลายเสาด้านที่ซ้อนกันแล้วจับตัวเชือกพันรอบเสาทั้งสองจากปลายเสาเข้าไป เรียงเส้นเชือกให้เรียบพันให้เท่าความกว้างของเสาทั้ง 2 ต้น ดังรูป 2 เสร็จแล้วพันสอดเชือกเข้าระหว่างไม้เสาทั้งสองพันหักคอโก่ พันรอบเชือกที่พันเสาทั้ง 2 ต้น ดึงรัดให้แน่น รูป 3 แล้วผูกด้วยตะกรุดเบ็ดบนเสาอีกต้นหนึ่ง (คนละต้นกับอันขึ้นต้น) เหน็บซ่อนปลายเชือกให้เรียบร้อย

9.1.2 ผูกประกบ 3 เอาไม้ 3 ท่อนมาเรียงขนานกัน

วิธีผูก เริ่มผูกตะกรุดเบ็ดที่เสาอันกลาง เอาปลายเชือกแต่งงานกันกับตัวเชือกแล้วเอาเชือกพันรอบเสาทั้ง 3 ต้น เรียงเส้นเชือกให้เรียบร้อย พันให้มีความกว้างเท่าเสาทั้ง 3 ต้น (ก่อนพันอย่าลืมเอาลิ้มขนาดเส้นเชือกคั่นระหว่างเสา) พันเสร็จแล้วหักคอโก่ระหว่างซอกเสาทั้ง 3 ต้นให้แน่นแล้วผูกลงท้ายด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ดที่เสาต้นริมต้นใดต้นหนึ่งเก็บซ่อนปลายเชือกให้เรียบร้อย

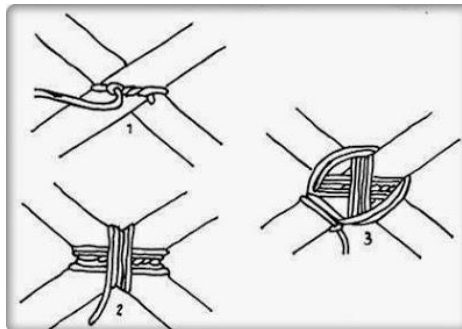
9.2 ผูกกากบาท (Square Lashing)

9.2.1 วิธีที่ 1 กากบาทแบบ GILWELL และแบบ THURMAN

วิธีผูก เอาไม้หรือเสามาวางซ้อนกันเป็นรูปกากบาท (กางเขน) เอาเชือกผูกตะกรุดเบ็ดที่เสาอันตั้งได้เสาอันขวาง เอาปลายเชือก แต่งงานกับตัวเชือก รูป 1 เอาเชือกอ้อมใต้เสาอันขวางทางด้านขวา (ซ้ายก่อนก็ได้) ของไม้ตั้งตั้งขึ้นเหนือไม้อันขวางพันอ้อมไปด้านหลังไม้อันตั้งไปทางซ้ายของไม้อันตั้ง ดึงเชือกอ้อมมาทางด้านหน้าพันลงใต้ไม้อันขวาง ดึงอ้อมไปด้านหลังไม้อันตั้งผ่านมาทางด้านขวาของไม้อันตั้งดึงเชือก ขึ้นพาดบนไม้อันขวางทางขวาไม้อันตั้งแล้วพันตั้งต้นใหม่เหมือนเริ่มแรก ทุกรอบต้องดึงให้เชือกตึง เรียงเส้นเชือกให้เรียบร้อยแล้วพันวนเรื่อยๆ ไปประมาณ 3 – 4 รอบ (หรือเส้นเชือกด้านกลัดกัน) จึงพันหักคอไม้ 2 – 3 รอบ แล้วเอาปลายเชือกผูกตะกรุดเบ็ดที่ ไม้อันขวาง (คนละอันกับขึ้นต้นผูก)

9.3 ผูกทแยง (Diang Lashing)

วิธีผูก เอาเชือกพันรอบเสาทั้ง 2 ต้น ตรงระหว่างมุมตรงข้ามด้วยเงื่อนผูกซุงแล้วดึงตัวเชือกไม้เสาทั้ง 2 ต้น ตามมุมตรงข้ามคู่แรก (มุมทแยง) ประมาณ 3 รอบ (ทุกรอบดึงให้เชือกตึง) แล้วดึงเชือกพันเปลี่ยนมุมตรงข้ามคู่ที่ 2 อีก 3 รอบ แล้วดึงเชือกพันหักคอไม้ (พันรอบเชือกระหว่างไม้เสาทั้งสอง) สัก 2 – 3 รอบ พันเสร็จเอาปลายเชือกผูกตะกรุดเบ็ดที่ไม้เสาด้านใดต้นหนึ่งเก็บซ่อนปลายเชือกให้เรียบร้อย

ประโยชน์

1. ใช้ในงานก่อสร้าง
2. ให้ผูกเสาหรือไม้ค้ำยัน ป้องกันล้ม
3. ทำต่อม่อสะพาน

ผูกต่อม่อสะพาน (TRESTLE)

อุปกรณ์ทำต่อม่อสะพาน ด้วยไม้พลองหรือเสาเข็ม

1. เสายาวพอสมควร จำนวน 6 ต้น (ใช้พลองฝัก)
2. เชือกมนิลาสำหรับผูก 9 เส้นขนาดโตพอสมควร (ฝักด้วยพลองเชือกยาว 3 เมตร)

วิธีสร้าง ฝักด้วยไม้พลอง

1. วางไม้พลอง 2 อันขนานกันห่างกันประมาณ 2 ใน 3 ของความยาวเป็นเสาตั้ง (leg)
2. เอาไม้พลองอีก 2 อันวางทับลงบนไม้พลองคู่แรก (leg) ให้ปลายยื่นออกไปด้านละ 1/6 หรือ 1/8
3. เอาเชือกวัดความยาวของพลอง ทบเชือกแบ่งเป็น 8 และ 16 ส่วน เลื่อนหัวเสาทั้ง 2 อันเข้าหากันอีกข้างละ 1/16 เพื่อให้หัวเสาสอดเข้าหากัน
4. เงื่อนที่ใช้ผูกใช้เงื่อนผูกกากบาทและผูกทแยง (ตรงกลาง)

3. ตัวอย่าง Website สำหรับการศึกษการทำโมเดลลูกเสือ

<https://www.youtube.com/watch?v=H-xeP6x0ZJ4>

<https://www.facebook.com/ModelLukSeu/photos/pcb.663397257017100/663396990350460/?type=3>

<https://www.facebook.com/ModelLukSeu/photos/pcb.1035800483110107/1035800433110112/?type=3>

<https://www.facebook.com/ModelLukSeu/photos/pcb.915029508520539/915029491853874/?type=3>

<https://www.facebook.com/ModelLukSeu/photos/a.663397263683766.1073741825.488901294466698/883920328298124/?type=3>

<https://www.facebook.com/ModelLukSeu/photos/a.488920264464801.105199.488901294466698/883591504997673/?type=3>

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 7 เรื่อง การฝึกเป็นผู้นำ 1 (ภาวะ สมบัติ จิตวิทยาและลักษณะ) จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

ผู้นำ หมายถึง ผู้ที่ได้รับการยกย่องหรือได้รับการยอมรับ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการนำหมู่คณะไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน หรืออาจกล่าวอีกอย่างหนึ่งคือ ผู้นำคือผู้ที่มีอำนาจหรือความสามารถในการปกครองบังคับบัญชาคนหรือกลุ่มคนให้ไปในทางที่ดีหรือชั่วได้

ลักษณะผู้นำแยกออกได้ 3 ประเภท คือ ผู้นำตามกฎหมาย เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นต้น ผู้นำลักษณะพิเศษเฉพาะบุคคลและผู้นำที่เป็นสัญลักษณ์ ผู้นำในลักษณะนี้จะเป็นที่เคารพยำเกรง เป็นบุคคลที่มีเกียรติ เช่น ประธานกีฬา ประธานที่ประชุม เป็นต้น

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของผู้นำ ความจำเป็นที่ต้องมีผู้นำ จิตวิทยาของการเป็นผู้นำ และแสดงให้เห็นว่าตนเองมีคุณสมบัติที่จะเป็นผู้นำได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

2.2.1 บอกความหมายของผู้นำและภาวะของผู้นำได้

2.2.2 บอกลักษณะของผู้นำแบบต่างๆ ได้

2.2.3 บอกคุณสมบัติและบุคลิกภาพของผู้นำได้

2.2.4 บอกหลักจิตวิทยาของผู้นำได้

3. เนื้อหา

3.1 ความหมายของผู้นำและภาวะผู้นำ

3.2 ลักษณะของผู้นำแบบต่างๆ

3.3 คุณสมบัติและบุคลิกภาพของผู้นำ

3.4 หลักการจิตวิทยาของผู้นำ

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับฯ แบ่งกลุ่มลูกเสือออกเป็น 3 กลุ่ม พร้อมทั้งให้แต่ละกลุ่ม

4.3.2 จับฉลากเพื่อเลือกหัวข้องานอภิปรายในกลุ่ม รายละเอียดดังนี้

1) ความหมาย ภาวะและลักษณะของผู้นำ

2) คุณสมบัติของผู้นำที่ดี

3) หลักการและจิตวิทยาของผู้นำ

4.3.3 ลูกเสือแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายภายในกลุ่มตามหัวข้อเรื่องที่ได้รับมอบหมาย พร้อมทั้งสรุปเป็นผลงานของกลุ่ม

4.3.4 กลุ่มลูกเสือส่งตัวแทนนำเสนอผลงานของกลุ่ม

4.3.5 ผู้กำกับฯ สรุปและให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ลูกเสือบันทึกเป็นผลงาน

4.4 ผู้กำกับฯ เล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 ฉลากหัวข้องานอภิปราย

5.2 สมุด ปากกา

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติกิจกรรมเป็นรายกลุ่ม

6.2 สังเกตจากการนำเสนอผลงาน

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 8 เรื่อง การฝึกเป็นผู้นำ 2 (ฐานฝึกทดสอบกำลังใจ)

จำนวน 2 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

ผู้นำ หมายถึง ผู้ที่ได้รับการยกย่องหรือได้รับการยอมรับ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการนำหมู่คณะไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน หรืออาจกล่าวอีกอย่างหนึ่งคือ ผู้นำคือผู้ที่มีอำนาจหรือความสามารถในการปกครองบังคับบัญชาคนหรือกลุ่มคนให้ไปในทางที่ดีหรือชั่วได้

ลักษณะผู้นำแยกออกได้ 3 ประเภท คือ ผู้นำตามกฎหมาย เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นต้น ผู้นำลักษณะพิเศษเฉพาะบุคคลและผู้นำที่เป็นสัญลักษณ์ ผู้นำในลักษณะนี้จะเป็นที่เคารพยำเกรง เป็นบุคคลที่มีเกียรติ เช่น ประธานกีฬา ประธานที่ประชุม เป็นต้น

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของผู้นำ ความจำเป็นที่ต้องมีผู้นำ จิตวิทยาของการเป็นผู้นำ และแสดงให้เห็นว่าตนเองมีคุณสมบัติที่จะเป็นผู้นำได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

2.2.1 ลูกเสือสามารถผ่านการทดสอบกำลังใจได้

2.2.2 ลูกเสือสามารถแก้ปัญหาสถานการณ์ตามที่กำหนดให้ได้

2.2.3 ลูกเสือสามารถหลบหลีกและหลีกเลี่ยงปัญหาต่างๆ ได้

3. เนื้อหา

3.1 การฝึกทดสอบกำลังใจ

3.2 การฝึกแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ

3.3 การฝึกหลบหลีกและหลีกเลี่ยง

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับฯ แบ่งกลุ่มลูกเสือออกเป็น 2 กลุ่ม พร้อมทั้งแจ้งให้ทราบถึงขั้นตอนการปฏิบัติ

กิจกรรม

4.3.2 ผู้กำกับฯ จัดแบ่งลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมตามฐานที่จัดไว้ โดยใช้การจัดกิจกรรมระบบฐาน รายละเอียดดังนี้

- 1) ฐานฝึกทดสอบกำลังใจ
 - 2) ฐานฝึกแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ และการหลบหลีกและหลีกเลี่ยง
- 4.3.3 ลูกเสือแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมจนครบทั้ง 2 ฐาน
- 4.3.4 ลูกเสือรายงานผลการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละฐาน
- 4.3.5 ผู้กำกับฯ สรุปและให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ลูกเสือบันทึกเป็นผลงาน
- 4.4 ผู้กำกับฯ เล่าเรื่องสั้น เรื่อง
- 4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

- 5.1 อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดสอบกำลังใจ
- 5.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสถานการณ์ต่างๆ
- 5.3 อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกการหลบหลีกและหลีกเลี่ยง

6. การวัดผลประเมินผล

- 6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติกิจกรรมเป็นรายบุคคล
- 6.2 สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมตามฐาน

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

เนื้อหาประกอบการสอน เรื่อง การฝึกเป็นผู้นำ

คุณสมบัติของการเป็นผู้นำที่ดี

1. การเป็นผู้รู้จักตนเอง (Self-realization)

- 1.1 รู้ถึงความต้องการแห่งตน
- 1.2 รู้ถึงวิธีการสร้างเป้าหมายแห่งตน ไม่ว่าจะในชีวิตส่วนตัว หรืองาน
- 1.3 รู้ถึงขีดความสามารถแห่งตน ที่จะกระทำการใดๆ ได้เพียงใด
- 1.4 รู้ถึงวิธีการควบคุมตนเอง การมีวินัยในการใช้ชีวิต และการทำงาน
- 1.5 รู้ถึงการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อตน และการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงนั้น
- 1.6 รู้ว่าตนจะต้องลงทุนอะไร เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ
- 1.7 รู้สึกได้ถึงความสุข ความทุกข์ ที่สัมผัสได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีผู้ใดมาชี้นำ
- 1.8 ยอมรับความจริงได้ทุกอย่างไม่หลอกตัวเอง

2. การเป็นผู้รู้จักการวิเคราะห์หาเหตุและผล (Analytical Mind)

- 2.1 มองทุกสิ่งที่ปรากฏต่อหน้า (Appearance) อย่างลึกซึ้ง คิดถึงที่ไป ที่มา ไม่ใช่แค่ที่เห็น
- 2.2 มองทุกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ลึกถึงเหตุปัจจัย (Cause) และสามารถคาดคะเนผลที่เกิดตามมา (Consequence) ในปัจจุบัน และในอนาคตได้
- 2.3 เป็นผู้ที่ตั้งคำถามตลอดเวลา "ใคร (Who) ทำอะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไร (When) ทำไม (Why) อย่างไร (HOW)? " (5-W 1H)
- 2.4 เข้าใจถึง หลักการ "อริยสัจ" ของพระพุทธเจ้าเป็นอย่างดี
- 2.5 เป็นผู้ที่ช่างสังเกต ให้ความสนใจในรายละเอียดเพื่อเก็บมาเป็นข้อมูล
- 2.6 มองพฤติกรรมบุคคล (Person) เหตุการณ์ (Event) สามารถโยงถึง หลักการ (Principle) ได้ และ ใช้หลักการ (Principle) สร้างวิธีการปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา และป้องกันปัญหา เพื่อให้เกิดเหตุการณ์ (Event) ที่ต้องการ และ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคล (Person) ให้อยู่ภายใต้การควบคุมได้

3. การเป็นผู้เรียนรู้ตลอดกาล (Life Long Learning)

- 3.1 มีความรู้สึกว่าคุณไม่รู้อะไรอีกมาก และตระหนักถึงความเป็นผู้ใฝ่รู้ตลอดเวลา
- 3.2 เข้าใจดีกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ทำให้สิ่งที่เคยรู้เมื่อวันวานอาจไม่ใช่ในวันนี้อีกต่อไป
- 3.3 มองเห็น สิ่งของ ผู้คน เหตุการณ์ เป็นสื่อสอนตนได้ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งดี หรือสิ่งเลว และสามารถเลือกเก็บมาจดจำ และหยิบออกมาใช้ได้ อย่างเหมาะสม
- 3.4 ใฝ่ค้นหา ติดตาม ความรู้ทุกเรื่อง โดยเฉพาะเกี่ยวข้องกับวิชาชีพ และการดำรงชีวิต

3.5 มุ่งเรียนรู้อย่างลึกซึ้งและจริงจังให้เป็นผู้รู้และเข้าใจในแต่ละเรื่องอย่างแท้จริง

3.6 สามารถนำองค์ความรู้ที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้อง ถูกเวลา และเหมาะสม

3.7 การเรียนรู้มี 2 อย่าง เรียนรู้ในสิ่งที่ยังไม่รู้และเรียนรู้สิ่งที่เรารู้ให้รู้มากขึ้น

3.8 นักปราชญ์บอกไว้ว่า ความรู้ที่แท้จริง คือการ "รู้ว่าเรารู้อะไร" และ "รู้ว่าเราไม่รู้อะไร" เพราะมันเป็นจุดเริ่มต้น ให้ค้นหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ

3.9 กระบวนการเรียนรู้ของบุคคล เริ่มจาก ความปรารถนาของตน (Personal Vision) ถูกตั้งไว้ และกำหนดเป็นเป้าหมายในขั้นตอนของชีวิต เรียนรู้รูปแบบ ความคิดแห่งตนและผู้อื่น (Mental Model) อย่างเข้าใจให้ความสำคัญกับ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน (Shared vision) อย่างเปิดใจกว้าง และรับฟังร่วมแรงร่วมใจทำงานเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จร่วมกัน (Team Learning) รู้จักการคิดเชิงระบบ (System thinking) มีทักษะการวิเคราะห์ มองเหตุผล และมองเห็น คาดการณ์ ผลลัพธ์ในอนาคตได้ และสามารถสังเคราะห์กระบวนการที่สามารถนำไป สู่ความสำเร็จที่ต้องการได้

3.10 ความรู้ดังกล่าวของบุคคลในกลุ่มที่อยู่ร่วมกัน สามารถ นำไปสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) และสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) ได้ในที่สุด อันเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในสังคมโลกยุคใหม่ (New Society) ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรง รวดเร็ว และไม่สิ้นสุด

4. การเป็นคนดี "Good Person"

คนเก่ง และคนดีเป็นของคู่กัน แต่บางครั้งไม่ไปด้วยกัน "คนเก่ง" สร้างได้ตั้งแต่เด็กจนกระทั่งแก่เฒ่า โดยการเรียนรู้ทุ่มเท แต่ "คนดี" สร้างได้ยากกว่า นักจนบางครั้งก็สร้างไม่ได้เลย คนเรามีการพัฒนา Super ego ซึ่งได้แก่ มโนธรรม และอุดมคติแห่งตนในช่วงวัยเด็ก 5-10 ขวบ จากนั้นสิ่งที่ได้รับ มาจะกลายเป็น โครงสร้างพฤติกรรม ของคนๆ นั้น(Frame of Reference)เขาจะใช้มัน ปรับให้เข้า กับสิ่งแวดล้อม ที่สัมผัสโดยใช้ กระบวนการ ที่ซับซ้อนมากขึ้น การเป็นคนดีจะต้องมี การพัฒนาส่วนของ Super ego ของคนๆนั้น มาแล้ว เป็นอย่างดีโดย พ่อแม่ครูอาจารย์ ในช่วงปฐมวัย เมื่อเติบโตใหญ่ จะเป็นคนที่สามารถ ปรับสมดุล ในตนเองให้ได้ระหว่าง "กิเลส" จาก จิตเบื้องต่ำขับเคลื่อน ด้วย สัญชาติญาณแห่งความต้องการ ที่รุนแรงที่ไม่ต้องการเงื่อนไขและข้อจำกัดใดๆ กับ "มโนธรรม" ที่ขับเคลื่อนด้วย ความปรารถนา ในอุดมคติแห่งตนที่เต็มไปด้วยเงื่อนไขและข้อจำกัดคนดี ควรมีคุณสมบัติดังนี้

4.1 มีความรู้ ไหวพริบ เฉลียวฉลาด (IQ= Intelligence Quotient) รู้แจ้งถึงความดีความชั่ว รู้ที่จะเอาตัวรอด จากเล่ห์อุบายของศัณหา คนชั่ว และนำพาตนเองและผู้คนที่เห็นแจ้งในทางที่ดีควรประพฤติปฏิบัติได้

4.2 มีความอดกลั้น สติตั้งมั่น ไม่หวั่นไหวต่อสิ่งชั่วร้าย (EQ= Emotional Quotient) จนตกอยู่ในห้วง"กิเลส" คือ โลภะ โทสะ และโมหะ และเกิดปัญญาในการแก้ไข สร้างสรรค์ และเล็งเห็น ผลเลิศในระยะยาวได้

4.3 มีความอดทน มุ่งมั่น ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค (AQ= Adversity Quotient) พร้อมทั้งจะเสียสละแรงกาย เพื่อให้ได้มาซึ่งอุดมคติแห่งตน และความดีที่ยึดมั่น ไม่หวั่นไหว ต่อความลำบากและอุปสรรคใดๆ

4.4 ไม่เป็นผู้ยึดติดกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งจนเกินพอดี (VQ= Void Quotient) รู้ที่จะปรับเปลี่ยน ตนเองตลอดเวลาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่มี การเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาอย่างเหมาะสม

4.5 เป็นผู้ที่มีศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม (MQ= Moral Quotient) มีสำนึกของ "ความผิดชอบชั่วดี" มีความละเอียดใจต่อบาป ไม่ประพฤตชั่ว มุ่งทำแต่ความดี มีจิตใจที่ผ่องใส

** Read more: http://www.novabizz.com/NovaAce/Relationship/Leadership_11.htm#ixzz3zAKmQCeL

** Read more: http://www.novabizz.com/NovaAce/Relationship/Leadership_11.htm#ixzz3zAKdII94

2. กระบวนการการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก

ขั้นตอนที่ 1 มอบปัญหาโจทย์สถานการณ์จริงในวิชาชีพ สร้างตาราง “FILA” หาคำตอบ/แก้ปัญหา

ตาราง FILA

F	: Fact	ข้อเท็จจริง ความจริงที่ปรากฏในโจทย์
I	: Ideas	ข้อคิดเห็น นำไปสู่ไปการตั้งสมมติฐาน เพื่อใช้ไขคำตอบ
L	: Learning issues	ต้องเรียนรู้อะไร เพื่อนำไปสรุปความถูกต้องของ สมมติฐานที่ตั้งไว้
A	: Action plan	วางแผน แบ่งงาน หาข้อมูลความรู้ อะไรจากใคร แหล่งไหน อย่างไร

Fact : Problem identification (การระบุปัญหา)

1. วิเคราะห์ หาข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง ความจริงที่ปรากฏในโจทย์
2. รู้จักแยกแยะข้อมูลระหว่างข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น
3. จับประเด็นปัญหาออกเป็นประเด็นย่อย

Ideas : Idea generations (การแสดงข้อคิดเห็น)

1. วิเคราะห์แต่ละปัญหามีต้นเหตุมาอย่างไร ควรแก้ไขอย่างไร
2. แสดงข้อคิดเห็น ตั้งสมมติฐาน
3. พยายามพิสูจน์สมมติฐานเพื่อแก้ปัญหา มีสิ่งที่รู้และไม่รู้ซึ่งยังแก้ปัญหาไม่ได้

Learning issues (ประเด็นการเรียนรู้)

1. กำหนดประเด็นที่ต้องเรียนรู้เพื่อนำไปแก้ปัญหา
2. เขียนหัวข้อการเรียนรู้เป็นคำถามโดยเรียงลำดับความสำคัญ ประเด็นเรียนรู้ ต้องได้รับความเห็นชอบกับครูเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

Action Plans (แผนดำเนินงานในการแก้โจทย์)

1. แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ กำหนดเวลาติดตามงาน
2. เสาะแสวงหาข้อมูลอะไร จากที่ไหน อย่างไร
3. วิธีการหาความรู้ อาจแตกต่างกัน เช่น การสืบค้นข้อมูล การทดลอง การสอบถามผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 2 การเรียนโดยการกำกับตนเอง

1. ศึกษาหาข้อมูลจากวิทยากรภายนอก เช่น ห้องสมุด ตำรา วารสาร อินเทอร์เน็ต สื่อการสอน (ครูจัดสรรให้) คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผู้เชี่ยวชาญ
2. การสังเคราะห์และประยุกต์ น าข้อมูลที่ได้ มาสังเคราะห์เพื่อประเมินแหล่งข้อมูล ถูกต้อง เชื่อถือได้ ประยุกต์/เลือกนำความรู้ที่เกี่ยวข้องมาเชื่อมโยงว่าตรงประเด็นเพียงพอที่จะ แก้ปัญหาอย่างไร หาประเด็นความรู้เพิ่มเติม ถ้าจำเป็น สรุปรเตรียมสื่อ เลือกวิธีนำเสนอผลงาน
3. การสะท้อนความคิด ให้ข้อมูลย้อนกลับ น าเสนอผลงานกลุ่มด้วยสื่อหลากหลายสะท้อนความคิด อภิปราย ทำความเข้าใจ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกลุ่ม ถึงกระบวนการเรียนรู้ แก้ปัญหา การสร้างองค์ความรู้ใหม่ การ เชื่อมโยง และสรุปภาพรวมเป็นความรู้ทั่วไป (generalization)

3. ภาพตัวอย่างฐานทดสอบกำลังใจ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 9 เรื่อง นักเดินทางไกล 1 (การบรรจุเครื่องหลัง)

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

การเดินทางไกล หมายถึง การเดินทางของลูกเสือโดยออกจากที่ตั้งไปยังจุดหมายที่กำหนดตามระยะทางที่ผู้กำกับลูกเสือกำหนด จะเป็นการเดินทางไกลด้วยเท้า รถจักรยานหรือพาหนะหรือรถยนต์ก็ได้ จะเดินทางด้วยตัวคนเดียวหรือเดินทางด้วยกันเป็นหมู่คณะก็ได้ ในการเดินทางไกล จะต้องทำรายงานการเดินทางอย่างละเอียด และบันทึกสิ่งที่พบเห็น เช่น สถานที่สำคัญ ภูมิประเทศเหตุการณ์ต่างๆ อุปสรรคในการเดินทาง เป็นต้น โดยปกติการเดินทางไกลจะเป็นการเดินทางภายในวันเดียวหรืออยู่ค่ายพักแรม จะต้องต้องมีการเตรียมเกี่ยวกับอุปกรณ์ เครื่องใช้ให้พร้อม

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถปฏิบัติการเดินทางไกลได้อย่างถูกต้อง

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

2.2.1 บอกวิธีการเลือกบรรจุสิ่งของลงหลัง

2.2.2 บอกวิธีการบรรจุเครื่องหลังได้

2.2.3 บอกวิธีการเลือกเส้นทางเดินทางไกลได้

3. เนื้อหา

3.1 วิธีการเลือกบรรจุสิ่งของลงหลัง

3.2 วิธีการบรรจุเครื่องหลัง

3.3 วิธีการเลือกเส้นทางเดินทางไกล

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา จัดกิจกรรมตามแนวทางดังนี้

4.3.2 ผู้กำกับฯ สนทนากับลูกเสือเกี่ยวกับกิจกรรมการเดินทางไกลพร้อมทั้งแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของวิชาเดินทางไกล

4.3.2 ผู้กำกับฯ ชี้แจงการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละกลุ่ม โดยให้ลูกเสือจับคู่กันไปศึกษาหาความรู้ตามจุดที่ผู้กำกับฯ จัดไว้ให้

- 4.3.3 ลูกเสือแต่ละคู่ ไปหาความรู้ตามจุดที่กำหนดไว้ดังนี้
 - จุดที่ 1 วิธีเลือกบรรจุสิ่งของลงหลัง
 - จุดที่ 2 วิธีบรรจุเครื่องหลัง
 - จุดที่ 3 วิธีการเลือกเส้นทางเดินทางไกล
- 4.3.4 ลูกเสือแต่ละคู่ นำเสนอความรู้ที่ได้ไปศึกษามา โดยวิธีการสุ่ม
- 4.3.5 ลูกเสือและผู้กำกับร่วมกันสรุป
- 4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น เรื่อง
- 4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

- 5.1 กระเป๋าสำหรับใส่ของ
- 5.2 อุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการเดินทางไกล
- 5.3 แผนภูมิตัวอย่างเส้นทางเดินทางไกล

6. การวัดผลประเมินผล

- 6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะศึกษาหาความรู้เป็นรายบุคคล
- 6.2 จากการนำเสนอผลการศึกษา

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 10 เรื่อง นักเดินทางไกล 2 (ข้อปฏิบัติและวิธีการเดินทางไกล) จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

การเดินทางไกล หมายถึง การเดินทางของลูกเสือโดยออกจากที่ตั้งไปยังจุดหมายที่กำหนดตามระยะทางที่ผู้กำกับลูกเสือกำหนด จะเป็นการเดินทางไกลด้วยเท้า รถจักรยานหรือพาหนะหรือรถยนต์ก็ได้ จะเดินทางด้วยตัวคนเดียวหรือเดินทางด้วยกันเป็นหมู่คณะก็ได้ ในการเดินทางไกล จะต้องทำรายงานการเดินทางอย่างละเอียด และบันทึกสิ่งที่พบเห็น เช่น สถานที่สำคัญ ภูมิประเทศเหตุการณ์ต่างๆ อุปสรรคในการเดินทาง เป็นต้น โดยปกติการเดินทางไกลจะเป็นการเดินทางภายในวันเดียวหรืออยู่ค่ายพักแรม จะต้องต้องมีการเตรียมเกี่ยวกับอุปกรณ์ เครื่องใช้ให้พร้อม

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถปฏิบัติการเดินทางไกลได้อย่างถูกต้อง

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

2.2.1 บอกข้อควรปฏิบัติระหว่างเดินทางไกลได้

2.2.2 บอกวิธีการเดินทางไกลอย่างปลอดภัยได้

2.2.3 บอกวิธีการปฏิบัติตนเป็นนักเดินทางไกลที่ดีได้

3. เนื้อหา

3.1 ข้อควรปฏิบัติระหว่างเดินทางไกล

3.2 วิธีการเดินทางไกลอย่างปลอดภัย

3.3 การปฏิบัติตนเป็นนักเดินทางไกลที่ดี

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา จัดกิจกรรมตามแนวทางดังนี้

4.3.1 ผู้กำกับฯ สนทนากับลูกเสือเกี่ยวกับกิจกรรมการเดินทางไกล โดยทบทวนเนื้อหาวิชาเดินทางไกลที่ลูกเสือเรียนมาแล้ว

4.3.2 ผู้กำกับฯ ชี้แจงการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละกลุ่ม โดยให้ลูกเสือรวมหมู่กันให้ได้ 3 กลุ่ม แล้วไปศึกษาหาความรู้ตามจุดที่ผู้กำกับฯ จัดไว้ให้ โดยใช้วิธีการเรียนแบบฐาน

- 4.3.3 ลูกเสือแต่ละกลุ่ม ไปหาความรู้ตามจุดที่กำหนดไว้ดังนี้
- จุดที่ 1 ข้อปฏิบัติระหว่างเดินทางไกล
 - จุดที่ 2 วิธีการเดินทางไกลอย่างปลอดภัย
 - จุดที่ 3 การปฏิบัติตนเป็นนักเดินทางไกลที่ดี
- 4.3.4 ลูกเสือแต่ละกลุ่มนำเสนอความรู้ที่ได้ไปศึกษามา
- 4.3.5 ลูกเสือและผู้กำกับฯ ร่วมกันสรุป เนื้อหาที่ถูกต้อง
- 4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น เรื่อง
- 4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

- 5.1 เอกสาร เรื่อง ข้อปฏิบัติในการเดินทางไกล
- 5.2 เอกสาร เรื่อง วิธีการเดินทางไกลอย่างปลอดภัย
- 5.3 เอกสาร เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นนักเดินทางไกลที่ดี

6. การวัดผลประเมินผล

- 6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะศึกษาหาความรู้เป็นรายบุคคล
- 6.2 จากการนำเสนอผลการศึกษา

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 11 เรื่อง นักเดินทางไกล 3 (การกางเต็นท์)

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

การเดินทางไกล หมายถึง การเดินทางของลูกเสือโดยออกจากที่ตั้งไปยังจุดหมายที่กำหนดตามระยะทางที่ผู้กำกับลูกเสือกำหนด จะเป็นการเดินทางไกลด้วยเท้า รถจักรยานหรือพาหนะหรือรถยนต์ก็ได้ จะเดินทางด้วยตัวคนเดียวหรือเดินทางด้วยกันเป็นหมู่คณะก็ได้ ในการเดินทางไกล จะต้องทำรายงานการเดินทางอย่างละเอียด และบันทึกสิ่งที่พบเห็น เช่น สถานที่สำคัญ ภูมิประเทศเหตุการณ์ต่างๆ อุปสรรคในการเดินทาง เป็นต้น โดยปกติการเดินทางไกลจะเป็นการเดินทางภายในวันเดียวหรืออยู่ค่ายพักแรม จะต้องต้องมีการเตรียมเกี่ยวกับอุปกรณ์ เครื่องใช้ให้พร้อม

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถปฏิบัติการเดินทางไกลได้อย่างถูกต้อง

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

สามารถกางเต็นท์ได้อย่างถูกต้อง

3. เนื้อหา

วิธีการกางเต็นท์สำเร็จรูป

4. กิจกรรมการเรียนรู้

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา จัดกิจกรรมตามแนวทางดังนี้

4.3.1 ผู้กำกับฯ สนทนากับลูกเสือเกี่ยวกับการกางเต็นท์ที่ใช้ในการพักแรม

4.3.2 ผู้กำกับฯ สาธิตการกางเต็นท์สำเร็จรูป ให้ลูกเสื่อดู พร้อมทั้งให้ลูกเสือฝึกปฏิบัติตามที่

ละขั้นตอน จนครบ

4.3.3 ลูกเสือแต่ละหมู่ ฝึกปฏิบัติการกางเต็นท์

4.3.4 ผู้กำกับฯ สุ่มเลือกหมู่ลูกเสือออกไปกางเต็นท์ให้ดู 2 – 3 หมู่

4.3.5 ผู้กำกับฯ สรุป และเสนอแนะวิธีการกางเต็นท์ที่ถูกต้อง

4.4 ผู้กำกับฯ เล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 ต้นไม้สำเร็จรูป

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะฝึกปฏิบัติการกางเต็นท์เป็นรายกลุ่ม

6.2 สังเกตจากการกางเต็นท์เรียบร้อยแล้ว

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 12 เรื่อง นักเดินทางไกล 4 (การดูแลรองเท้าและอนามัยส่วนบุคคล) จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

การเดินทางไกล หมายถึง การเดินทางของลูกเสือโดยออกจากที่ตั้งไปยังจุดหมายที่กำหนดตามระยะทางที่ผู้กำกับลูกเสือกำหนด จะเป็นการเดินทางไกลด้วยเท้า รถจักรยานหรือพายเรือหรือรถยนต์ก็ได้ จะเดินทางด้วยตัวคนเดียวหรือเดินทางด้วยกันเป็นหมู่คณะก็ได้ ในการเดินทางไกล จะต้องทำรายงานการเดินทางอย่างละเอียด และบันทึกสิ่งที่พบเห็น เช่น สถานที่สำคัญ ภูมิประเทศเหตุการณ์ต่างๆ อุปสรรคในการเดินทาง เป็นต้น โดยปกติการเดินทางไกลจะเป็นการเดินทางภายในวันเดียวหรืออยู่ค่ายพักแรม จะต้องต้องมีการเตรียมเกี่ยวกับอุปกรณ์ เครื่องใช้ให้พร้อม

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถปฏิบัติการเดินทางไกลได้อย่างถูกต้อง

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

บอกและปฏิบัติการอนามัยส่วนบุคคลขณะเดินทางไกลได้

3. เนื้อหา

3.1 การดูแลรักษาความสะอาดรองเท้า

3.2 การดูแลรักษาสุขภาพส่วนตัว

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา จัดกิจกรรมตามแนวทางดังนี้

4.3.1 ผู้กำกับฯ สนทนากับลูกเสือเกี่ยวกับการดูแลรักษารองเท้า

4.3.2 ผู้กำกับฯ ให้ลูกเสือทุกหมู่ร่วมกันอภิปราย เกี่ยวกับการดูแลอนามัยส่วนบุคคล ของลูกเสือว่าควรจะมีอะไรบ้าง

4.3.3 ลูกเสือแต่ละหมู่ ร่วมกันอภิปรายภายในหมู่ พร้อมทั้งบันทึกผลสรุปเป็นผลงานของหมู่ตนเอง

4.3.4 ลูกเสือแต่ละหมู่ส่งตัวแทนรายงานผลการอภิปราย

4.3.5 ผู้กำกับฯ สรุปผลการอภิปรายที่ถูกต้อง

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 รองเท้า ถุงเท้า

5.2 ยารักษาโรคประจำตัว

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะทำการอภิปรายเป็นรายกลุ่ม

6.2 สังเกตจากการรายงานผลการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

เนื้อหาประกอบการสอน เรื่อง นักเดินทางไกล

1. การเดินทางไกล

การเดินทางไกล หมายถึง การเดินทางของลูกเสือ เนตรนารี จากที่ตั้งหรือโรงเรียนไปยังจุดที่กำหนด โดยมีระยะทางที่กำหนดให้ การเดินทางไกลอาจจะเป็นการเดินทางด้วยเท้า จักรยานหรือเรือพายก็ได้ การเดินทางจะเดินทางคนเดียวหรือเป็นหมู่คณะก็ได้

การเดินทางไกลของลูกเสือ เนตรนารี จะต้องเดินทางไกลด้วยเท้าหรือทางเรือด้วยความสามารถของตนเอง เป็นระยะทาง 20 กิโลเมตร ลูกเสือ เนตรนารี จึงต้องเลือกเดินทางไกลด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง การเดินทางไกลระยะทาง 20 กิโลเมตรนี้เป็นระยะทางที่ไกลพอสมควรสำหรับลูกเสือ-เนตรนารีสามัญ จึงจำเป็นต้องเตรียมตัวในการเดินทางให้พร้อม

2. การเตรียมอุปกรณ์สำหรับเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม

ในการเดินทางไกลลูกเสือ เนตรนารี จะต้องเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ ได้แก่เครื่องใช้ประจำตัว เครื่องใช้ประจำหมู่ เครื่องใช้ในการฝึก รายการอาหารและบรรจุสิ่งของเหล่านี้ลงในเครื่องหลังหรือกระเป๋าให้เรียบร้อย

เครื่องใช้ประจำตัวที่ลูกเสือ-เนตรนารีสามัญควรนำไปในการเดินทางไกล มีดังนี้

1. กระติกน้ำ ล้างให้สะอาด ใส่น้ำให้เต็ม
2. เครื่องใช้ประจำตัว เช่น ผ้าเช็ดหน้า สบู่ แปรงสีฟัน เช็มเย็บผ้า ด้ายเย็บผ้า เช็มช้อนปลาย เชือกผูกเงื่อน เสื้อ กางเกง ผ้าขาม้า รองเท้าแตะ ไฟฉาย ซ้อน ส้อม และจาน เป็นต้น
3. เครื่องแบบและเครื่องประกอบเครื่องแบบ ได้แก่ เสื้อ กางเกง ผ้าพันคอ หมวก เช็มขัด รองเท้า และเครื่องหมายต่างๆ ถุงเท้าและรองเท้าต้องตรวจให้อยู่ในสภาพดี ไม่ควรใช้รองเท้าใหม่ เพราะจะกัดเท้า หากจำเป็นต้องใช้รองเท้าใหม่ ควรใช้เทียนไขลูบบริเวณสันรองเท้าบริเวณขอบด้านในก่อน จะช่วยป้องกันไม่ให้รองเท้ากัดได้
4. ไฟฉาย ซ้อนส้อม จานข้าว
5. ยาประจำตัวและอุปกรณ์การปฐมพยาบาล
6. เช็มทิส แผนที่ สมุดจดบันทึกการเดินทาง ปากกา ดินสอ
7. เครื่องนอนต่างๆ เช่น เต็นท์ ผ้าปูนอน ผ้าห่ม
8. ถ้าเดินทางไกลฤดูฝนควรมีเสื้อกันฝน
9. เตรียมเชือก เพื่อใช้ผูกมัดสิ่งของเล็กๆ น้อยๆ
10. ไม้พลองหรือไม้ง่าม
11. ถ้ามีกล้องถ่ายรูปควรนำไปด้วย

สิ่งสำคัญไม่ควรละเลย คือ ต้องตรวจความเรียบร้อยของเครื่องมือเครื่องใช้ ที่จะนำไปต้องอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ ส่วนการหีบห่อบรรจุสิ่งของจะต้องไม่ให้เป็นอุปสรรคต่อการเดินทาง

3. การบรรจุเครื่องหลัง

การบรรจุเครื่องหลังอย่างถูกต้องสำหรับการเดินทางไกลไปพักแรมค้างคืน จะต้องมีการเตรียมการให้พร้อม โดยเฉพาะการเตรียมอุปกรณ์ ซึ่งลูกเสืออาจมีความกังวลเนื่องจากไม่ทราบว่าต้องนำอุปกรณ์อะไรไปบ้าง และจะบรรจุลงเครื่องหลังอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับการเดินทางไกล การเดินทางไกลมีความหมายเพื่อการจัดเตรียมอุปกรณ์ได้ 2 กรณีดังนี้

1) การเดินในระยะไกลหรือการเดินทางไกลด้วยเท้า อุปกรณ์ที่จัดเตรียมไปจะต้องเหมาะสมกับการที่จะนำไปเดิน นั่นคือปริมาณไม่มากและมีขนาดไม่ใหญ่จนเกินไป เพราะถ้ามีปริมาณและขนาดใหญ่เกินไป จะทำให้ไม่สะดวกต่อการแบกกระยะไกล

2) การเดินทางที่ครอบคลุมไปถึงการเดินทางโดยรถ เรือ หรือเครื่องบิน (ซึ่งรวมถึงการเดินทางไกลไปต่างประเทศ) อุปกรณ์ที่จะจัดเตรียมไปสามารถจัดเตรียมไปได้เต็มที่ เนื่องจากเป็นการเดินทางด้วยพาหนะ

แต่ในที่นี้ จะกล่าวถึงการจัดเตรียมอุปกรณ์เพื่อการเดินทางไกลด้วยเท้า เพื่อไปแรมคืน ซึ่งอุปกรณ์ที่จะจัดเตรียมจะแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1) อุปกรณ์เฉพาะบุคคลหรืออุปกรณ์ประจำตัว

ลูกเสือจะต้องเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ ประจำตัวให้พร้อม ก่อนกำหนดเดินทาง โดยจัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ควรเตรียมเฉพาะสิ่งที่มีน้ำหนักไม่มากและจำเป็นเท่านั้น เพราะเมื่อลูกเสือนำสิ่งของไปบรรจุลงเครื่องหลังแล้ว จะทำให้สะพายหลังได้สะดวก อุปกรณ์ประจำตัวที่ลูกเสือควรเตรียมไป มีดังนี้

1.1) กระติกน้ำ ควรล้างให้สะอาด ใส่น้ำเต็มก่อนออกเดินทางเล็กน้อย

1.2) เครื่องใช้ประจำตัว เช่น ผ้าเช็ดหน้า สบู่ แปรงสีฟัน เชือกผูกเงื่อน ผ้าขาม้า ชั้นล้างหน้า

1.3) เครื่องแบบและเครื่องประกอบเครื่องแบบ ได้แก่ เสื้อ กางเกง เข็มขัด ผ้าพันคอหมวก รองเท้า ถุง

เท้า เข็มเครื่องหมายและสัญลักษณ์ติดเครื่องหมายต่างๆ

1.4) ยาประจำตัวและอุปกรณ์การปฐมพยาบาลต่างๆ เช่น ยาใส่แผลสด พลาสเตอร์ยา

ผ้าพันแผล สำลีและแอมโมเนีย

1.5) เข็มทิศ แผนที่ สมุดจดบันทึกการเดินทาง ดินสอด

1.6) ในกรณีที่เดินทางไกลในฤดูฝน ลูกเสือควรเตรียมเสื้อกันฝนหรือผ้ายางไปด้วยแต่ถ้าเป็นฤดูหนาวก็ควรเตรียมเสื้อกันหนาวไปด้วย

1.7) เครื่องนอนต่างๆ เช่น เต็นท์ ผ้าปูนอน ผ้าห่ม เป็นต้น

1.8) ถุงพลาสติก เพื่อใส่เสื้อผ้าที่เปียกชื้นหรือเสื้อผ้าที่ใช้แล้ว

1.9) เชือกหรือยางเพื่อใช้ผูกมัดสิ่งของเล็กๆ น้อยๆ

1.10) ไม้ง่าม

2) อุปกรณ์ส่วนรวมหรืออุปกรณ์สำหรับหมู่หรือกอง

อุปกรณ์ส่วนรวม คือ อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับทุกคนในหมู่หรือกองที่ลูกเสือควรเตรียมเพื่อนำไปใช้ในการอยู่ค่ายพักแรมร่วมกัน มีดังนี้

- 2.1) ตะเกียง เพื่อใช้จุดให้แสงสว่างในเวลากลางคืน
- 2.2) เครื่องครัวที่จำเป็น เช่น หม้อที่ใช้สำหรับปรุงอาหาร กระทะ ที่เปิดกระป๋อง มีดทำครัว
- 2.3) อาหารสด อาหารแห้ง และอาหารกระป๋อง สำหรับรับประทานทั้งหมู่
- 2.4) กระดาษชำระ
- 2.5) กระเป๋ายาและอุปกรณ์ในการปฐมพยาบาลประจำหมู่
- 2.6) ถังตักน้ำ กะละมัง ผ้าเช็ดจาน กระดาษชำระ
- 2.7) ไม้ขีดไฟ เชื้อไฟ
- 2.8) ยาขจัดรองเท้า ยาขจัดโลหะ
- 2.9) ธงประจำหมู่ลูกเสือ
- 2.10) ขวาน มีด พร้า พลั่วสนาม เส้า สมอบก เชือกโยงเต็นท์
- 2.11) เต็นท์สำหรับ 2 คน

การบรรจุสิ่งของลงในถุงเครื่องหลังหรือกระเป๋า

เครื่องหลัง คือ ถุงหรือกระเป๋าสำหรับใส่สิ่งของต่างๆ และใช้สะพายหลังเพื่อให้สามารถนำสิ่งของไปยังสถานที่ต่างๆ ได้อย่างสะดวกเครื่องหลังจึงเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นมากสำหรับการเดินทางไกล เพราะลูกเสือต้องใช้บรรจุอุปกรณ์ประจำตัว อุปกรณ์ประจำหมู่ ซึ่งต้องนำไปใช้ในการอยู่ค่ายพักแรม การบรรจุสิ่งของลงในถุงเครื่องหลัง หรือกระเป๋า มีข้อแนะนำดังนี้

1. ควรเลือกเครื่องหลังที่มีขนาดพอเหมาะ ไม่เล็กหรือใหญ่จนเกินไป
2. ควรบรรจุสิ่งของที่มีน้ำหนักมาก หรือสิ่งของที่ใช้ภายหลังไว้ข้างล่าง ส่วนสิ่งของที่ใช้ก่อนหรือใช้รับตัว เช่น ไฟฉาย เสื้อกันฝน ไม้ขีดไฟ ให้ไว้ข้างบนสุดของเครื่องหลัง ซึ่งสามารถนำออกมาใช้ได้อย่างสะดวก
3. บรรจุสิ่งของนุ่มๆ เช่น ผ้าเช็ดตัว ผ้าห่ม เสื้อผ้าใส่ลงในเครื่องหลังตรงส่วนที่จะสัมผัสกับหลังของลูกเสือ เพื่อจะได้ไม่เจ็บหลังขณะเดินทาง
4. สิ่งของบางประเภท เช่น ยารักษาโรค ข้าวสาร ควรใส่ถุงผ้าหรือถุงพลาสติกก่อน แล้วจึงบรรจุลงเครื่องหลัง
5. ในกรณีที่ถุงนอน และผ้าห่มบรรจุเครื่องหลังไม่ได้ ให้ผูกถุงนอนและผ้าห่มของลูกเสือไว้นอกเครื่องหลัง คลุมด้วยพลาสติกใสเพื่อกันเปียกน้ำ

6. เครื่องหลังที่ลูกเสือนำไป ต้องไม่หนักจนเกินไป เพราะถ้าหนักเกินไปจะทำให้ลูกเสือเหนื่อยเร็ว น้ำหนักของเครื่องหลังควรหนักไม่เกิน 1 ใน 5 ของน้ำหนักตัวลูกเสือ เช่น ถ้าลูกเสือหนัก 60 กิโลกรัม เครื่องหลังควรหนักไม่เกิน 12 กิโลกรัม เป็นต้น

ภาพ การบรรจุเครื่องหลังที่ถูกต้องวิธี

4. หลักการทั่วไปในการเดินทางไกล (6 Prs.)

4.1 การดำเนินงาน (Promotion) จะต้องได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาในสังกัดและผู้ปกครอง เป็นลายลักษณ์อักษร

- 1) ผู้บังคับบัญชาลูกเสือและลูกเสือ ควรจะมีการสำรวจสถานที่ก่อนการเดินทาง
- 2) เรื่องสถานที่ที่จะเดินทางไกลและพักแรม ให้มีการตกลงกันในที่ประชุมกองลูกเสือและผู้กำกับอาจยับยั้งหรือเสนอแนะเพิ่มเติมได้
- 3) ถ้าจะเป็นการเดินทางไปต่างจังหวัดหรือพักแรมต้องส่งเรื่องขออนุญาตก่อน 3 เดือน เพื่อการเตรียมการของลูกเสือ
- 4) หากสามารถทำได้ ควรชักชวนให้ลูกเสือเข้าใจในหลักการวิธีการก่อนออกเดินทางไกล
- 5) เมื่อกลับจากการเดินทางไกลและพักแรมแล้ว ต้องทำรายงานถึงผลการปฏิบัติงาน เสนอต่อผู้สั่งอนุญาต

4.2 สถานที่พักแรม (Premise) ควรเป็นที่โล่งแจ้งและเป็นพื้นที่ที่ไม่ลุ่ม อยู่ใกล้สถานพยาบาล ใกล้ตลาด หน้าหาพื้น สะดวก มีอาคารพักเวลาฉุกเฉิน ไม่ควรตั้งค่ายริมบึง – ถนน ทางรถไฟ ใต้ต้นไม้ใหญ่

4.3 สิ่งของที่ต้องนำไป (Property)

- 1) ของใช้ส่วนตัว
- 2) ของใช้ประจำหมู่หรือส่วนกลาง

4.4 อาหาร (Provision) ต้องถือว่าอาหารเป็นเรื่องสำคัญสำหรับการไปอยู่ค่ายพักแรม ควบคู่ไปกับเรื่องน้ำ จะต้องประชุมปรึกษาหารือกันในเรื่องการทำรายการอาหารประจำวัน ซึ่งจะประกอบทั้งอาหารแห้งและอาหารสด เพื่อให้ถูกหลักโภชนาการและมีปริมาณเพียงพอ

4.5 การฝึกอบรมประจำวัน (Practice) ผู้กำกับและลูกเสือต้องวางโครงการว่าในวันหนึ่งๆ จะมีการฝึกอบรมอะไรบ้างไว้ล่วงหน้า หรือจะให้ไปบริการท้องถิ่นอย่างไร เพื่อป้องกันการใช้เวลาว่างไปโดยเปล่าประโยชน์ หรือจะทำให้ทำกิจกรรมอะไรก็ต้องวางโครงการไว้

4.6 การวางกำหนดการ (Program) การวางกำหนดการต้องมีส่วนร่วมสัมพันธ์กันเป็นลูกโซ่กับการฝึกอบรมประจำวันและเหมาะสมกับสภาพดินฟ้าอากาศและสิ่งอื่นหลายประการ อาทิ เช่น

- 1) ต้องวางกำหนดการการบำเพ็ญประโยชน์แก่ท้องถิ่นนั้นๆ ให้สะอาด ไม่ให้ถูกตำหนิภายหลังได้
- 2) มีกิจกรรมที่เหมาะสมกับดินฟ้าอากาศให้ลูกเสือได้ปฏิบัติ แต่ทั้งนี้ให้ ลูกเสือนี้อาจมีเวลาว่างเป็นของตนเองบ้าง
- 3) วางแผนให้ลูกเสือได้มีโอกาสไปศึกษาและชมสถานที่ที่สำคัญในละแวกนั้นบ้าง เพื่อเพิ่มพูนความรู้หรือเพื่อวางแผนการให้บริการแก่ท้องถิ่นนั้นๆ
- 4) คอยชี้แนะนำให้ลูกเสือตระหนักในเรื่องระบบหมู่ คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือไว้เสมอ

สิ่งที่ผู้บังคับบัญชาและลูกเสือควรคำนึงถึงในการไปเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรมนั้น สิ่งที่ผู้บังคับบัญชาควรคำนึงถึง

1. เราจะไปเพื่ออะไร (What) ให้วางกำหนดวัตถุประสงค์ที่แน่นอนไว้
2. เราจะเดินไปที่ไหนและพักแรมที่ไหน (Where)
3. เราจะไปเมื่อไร และจะกลับเมื่อไร (When)
4. เราจะปฏิบัติอย่างไรก่อนเดินทางและหลังการเดินทางแล้ว (How)

การปฏิบัติกรก่อนเดินทางกลับ

เมื่อสิ้นสุดการอยู่ค่ายพักแรมแล้ว ลูกเสือจะต้องปฏิบัติอย่างไรบ้าง เรื่องนี้เป็นเรื่องที่จะต้องอบรมกันอีกพอสมควร โดยปกติการไปอยู่ค่ายพักแรม ณ ที่ใดที่หนึ่ง เป็นเรื่องสำคัญยิ่งที่ลูกเสือจะต้องระมัดระวังให้มากในเรื่องความสะอาด ความเรียบร้อย เพราะหลังจากที่ลูกเสือไปอยู่ค่ายพักแรมแล้วมักจะทิ้งปฏิภูมิต่างๆ ไว้ในสถานที่นั้นและบริเวณใกล้เคียงเป็นจำนวนมาก อาทิ เช่น สมอบก เศษอาหาร กระดาษ รวมทั้งพื้นที่ประกอบอาหาร และทิ้งหลุมต่างๆ ไว้โดยไม่กลบให้เรียบร้อย ฯลฯ อันเป็นเหตุให้

เจ้าของสถานที่ผิดหวังและเบื้อหน่าย ตำหนิตามหลังเสมอ ฉะนั้นลูกเสือทุกประเภทจึงควรปฏิบัติตามข้อแนะนำข้างล่างนี้โดยเคร่งครัด คือ

1. ตรวจสอบความเรียบร้อยของอุปกรณ์ต่างๆ ที่นำไปและจะต้องนำกลับ รวมทั้งสำรวจจำนวนคนและสิ่งของต่างๆ ให้เรียบร้อย
2. รื้อถอนสิ่งที่ปลูกสร้างขึ้นใหม่เกี่ยวกับการอยู่ค่ายพักแรมออก กลบหลุมต่างๆ ให้เรียบร้อย สิ่งใดที่คิดว่าจะมีประโยชน์อยู่บ้าง อาจนำไปมอบให้เจ้าของสถานที่และกองรวมไว้ให้เรียบร้อยเป็นที่เป็นทาง
3. ทำความสะอาดสถานที่และบริเวณใกล้เคียงกับที่ตั้งค่ายให้เรียบร้อยที่สุด แม้จะเสียเวลาเพิ่มขึ้นบ้างก็ตาม
4. ล่าลาเจ้าของสถานที่และขอบคุณผู้มีส่วนช่วยเหลือ ทั้งควรทำหนังสือขอบคุณอีกครั้งหนึ่ง เมื่อกลับถึงที่ตั้งกองแล้ว
5. ทำบันทึกรายงานผู้บังคับบัญชาตามระเบียบ

ผู้กำกับควรจะได้ชี้แจงและเสนอแนะให้ลูกเสือได้ทราบถึงสิ่งที่มีประโยชน์ต่างๆ แก่ตัวลูกเสือและกองลูกเสือ ก่อนการเดินทางไกลสักเล็กน้อย คือ

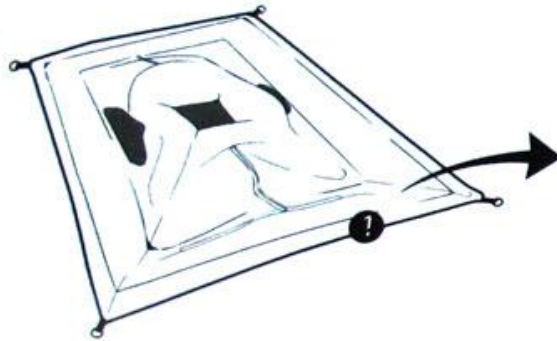
1. ระหว่างเดินทาง ให้ลูกเสือละเว้นการกระทำใดๆ อันเป็นที่รบกวนหรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น แม้แต่สัตว์เลี้ยง
2. ไม่ควรอนุญาตให้ลูกเสือเล่นน้ำในแม่น้ำลำคลองหรือสระ เว้นแต่จะได้มีการควบคุมอย่างใกล้ชิด
3. อย่าให้ลูกเสือรับประทานของที่รสจัด เช่น เค็มจัด – หวานจัด ระหว่างเดินทางเพราะจะทำให้ท้องเสียและเป็นอันตรายแก่กระเพาะอาหารได้ง่าย
4. การเดิน ให้เดินทางขวาของถนน หากเดินในเวลากลางคืนควรมีผ้าขาวหรือสีสะท้อนแสง พันที่แขน เพื่อเป็นที่สังเกตให้ง่ายแก่ผู้ขับขี่รถยนต์ผ่านมา
5. ไม่ควรใช้รองเท้าผ้าใบ รองเท้าใหม่หรือรองเท้าที่คับเกินไป
6. เพื่อเป็นการช่วยผ่อนแรง ควรเดิน 30 นาที พัก 5 นาที ยกเท้าให้สูงขณะหยุดพัก
7. ให้อารมณ์ดีและปฏิบัติตามคำสั่งโดยเคร่งครัด

การเดินทางไกลไปต่างประเทศ มีระเบียบปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ลูกเสือที่ประสงค์จะเดินทางไปต่างประเทศ จะต้องยื่นเรื่องราว ตามลำดับชั้นจนถึงสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ พร้อมทั้งชี้แจงความประสงค์และรายละเอียดต่างๆ
2. การเชิญลูกเสือต่างประเทศมาเยี่ยมเยียนหรือแรมคืนในประเทศไทย จะต้องได้รับอนุมัติจากผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด หรือเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติแล้วแต่กรณี

5. เทคนิควิธีกางเต็นท์

5.1 ทำความสะอาด เคลียร์พื้นที่ กำจัดเศษกิ่งไม้ ก้อนหิน หรือของแข็ง ที่อยู่บริเวณกางเต็นท์ ออกให้หมด เพื่อป้องกันไม่ให้ของแหลมคมแทงพื้นเต็นท์ ทำให้พื้นเต็นท์ชำรุดได้ง่ายและน้ำอาจซึมเข้า เวลาฝนตก

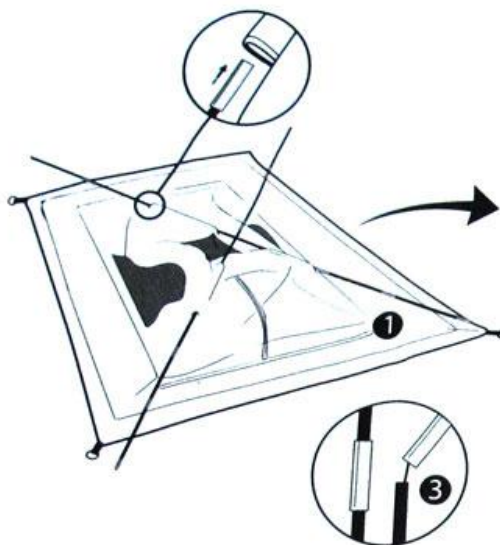

คำเตือน อย่ารองพื้นเต็นท์โดยแผ่นรองพื้น (Ground sheet) ในช่วงหน้าฝน เพราะแผ่นรองพื้นมีคุณสมบัติกันน้ำ เหมือนพราเยซีท ทำให้แผ่นรองพื้นเก็บกักน้ำเป็นอย่างดี เมื่อกางเต็นท์บนแผ่นรองพื้นจึงเสมือนกางเต็นท์บนน้ำ ทำให้น้ำซึมเข้าเต็นท์ได้ง่ายกว่าการกางเต็นท์บนพื้นหญ้าหรือพื้นดิน ควรรองภายในเต็นท์จะดีกว่าเพื่อการป้องกันอีกชั้นหนึ่ง และเพื่อความแห้งสบายเวลานอน

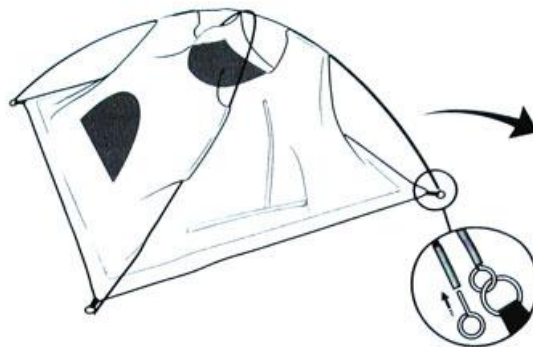
สำหรับหน้าร้อนหรือฝนไม่ตก สามารถที่จะรองพื้นเต็นท์ด้วยผ้ารองพื้น (Ground sheet) ได้เลย หน้าหนาวก็เช่นเดียวกัน แต่ต้องพับขอบแผ่นรองพื้นไม่ให้ไหลออกมาจากตัวเต็นท์ทั้งสองด้าน เพื่อกันละอองหมอกที่ตกลงมารวมตัวกันเป็นหยดน้ำ จะทำให้พื้นเต็นท์และเหมือนกับกรณีในหน้าฝน

ข้อควรระวัง : เวลากางไม่ควรลากเต็นท์ เพราะพื้นเสมือนเป็นกระดาษทรายชั้นดี ที่จะทำให้พื้นเต็นท์ชำรุดได้ง่าย ควรใช้วิธียกเต็นท์จะดีกว่า โดยก่อนยก ให้นำสิ่งของที่หนักออกจากเต็นท์ก่อน เพื่อป้องกันเต็นท์ขาดได้ง่าย

5.2 ต่อเสาเต็นท์ ทั้งสองเส้น แล้วเสียบแบบทะแยง

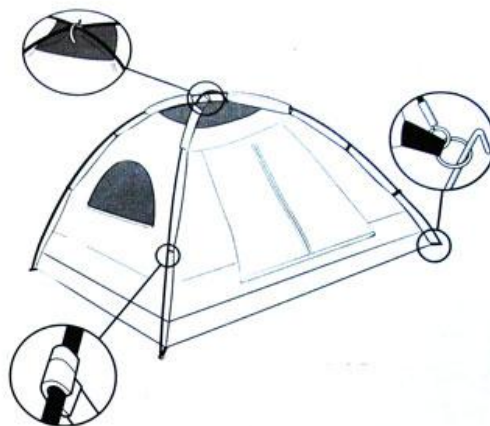

5.3 ดันเสาขึ้น

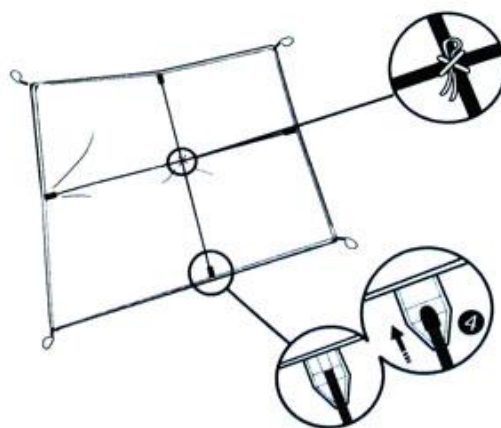
ดันเสาขึ้นเต็นท์ แล้วเสียบกับตัวเสียบที่ติดมาพร้อมกับมูมทั้ง 4 ของเต็นท์ ที่ละข้างและที่ละเส้น (เมื่อกางเต็นท์คนเดียว) หรือทำทั้งสองข้างพร้อมกัน (กรณี กางเต็นท์ 2 คน) เต็นท์จะตั้งเป็นรูปโดมทันที

5.4 ยึดเต็นท์ให้แข็งแรง

ตรงยอดเต็นท์จะมีเชือกหรือตัวเกี่ยว นำไปผูกหรือเกี่ยวกับเสาเต็นท์ที่ตัดกันตรงยอด เพื่อให้เต็นท์ตั้ง และนำตัวเกี่ยวที่เหลือตรงเหลี่ยมเต็นท์เกี่ยวยึดกับเสาเต็นท์ให้หมด เพื่อให้เต็นท์แข็งแรงขึ้น

5.5 จัดการพลาเยชีท (ผ้าคลุมเต็นท์)

นำเสาฟลายชีท (ผ้าคลุมเต็นท์) ที่มาพร้อมกับเสาเต็นท์ (เสาสั้น) นำมาต่อกันแล้วนำไปเสียบในช่องที่เย็บติดกับฟลายชีท (ดังรูป) ทั้งสองเส้น แล้วนำเชือกที่เย็บติดกับฟลายชีทตรงกึ่งกลางผูกติดกับเสาฟลายชีท ตรงที่ตัดกัน ตรงตะเข็บฟลายชีท (ตามแนวเสาฟลายชีท) จะมีตีนตุ๊กแกหรือเมจิกเทปอยู่ให้แกะออก แล้วนำไปยึดติดกับเสาฟลายชีท เพื่อยึดเสากับฟลายชีทเป็นชิ้นเดียวกัน

5.6 ยึดฟลายชีทเข้ากับหลังคาเต็นท์

นำชุดฟลายชีทไปคล่อมหรือปิดหลังคาเต็นท์ โดยเอาปลายเสาฟลายชีทไว้ตรงกับประตูเต็นท์ ทำการยึดด้วยตัวเกี่ยวที่ติดมากับมุมทั้ง 4 ของฟลายชีท ยึดเข้ากับห่วงตรงมุมทั้ง 4 ของตัวเต็นท์ แล้วยึดเมจิกเทปหรือตีนตุ๊กแกตรงมุมตะเข็บของฟลายชีทเข้ากับตัวเต็นท์ เพื่อให้ฟลายชีทมั่นคง แข็งแรงขึ้น

5.7 ใช้สมอช่วยยึด กันลมกระโชก

นำสมอไปยึดกับมุมทั้ง 4 ของตัวเต็นท์ เพื่อกันลมกระโชก ช่วยให้เต็นท์มั่นคงและอยู่ตัว นำเชือกไปผูกกับปลายฟลายชีทตรงกลางระหว่างเต็นท์ด้านหน้าต่างและตรงตะเข็บด้านนอก ดึงให้ตึงยึดด้วยสมอบก เพื่อไม่ให้ฟลายชีทติดกับตัวเต็นท์ เว้นช่องว่างให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก

****วิธีนี้เหมาะสำหรับใช้ช่วงฤดูฝนเสร็จสิ้นขั้นตอน วิธีกางเต็นท์ สำหรับเต็นท์แบบโดม สำหรับเต็นท์บางแบบ บางยี่ห้อ อาจมีอุปกรณ์ไม่ครบ ต้องประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสม**

6. สุขภาพส่วนบุคคลและการดูแลสุขภาพ

โดยธรรมชาติของมนุษย์ เมื่อเกิดปัญหาต่างๆขึ้น ในชีวิต ก็จะพยายามหาทางแก้ปัญหาด้วยตัวเอง เป็นอันดับแรก เมื่อรู้ว่า ไม่สามารถแก้ปัญหาได้เอง ก็จะแสวงหาความช่วยเหลือจากผู้อื่น ในเรื่องความเจ็บป่วย หรือปัญหาสุขภาพก็เช่นเดียวกัน ทุกคนต้องการที่จะดูแลตนเอง ให้มีสุขภาพดีอยู่เสมอ ดังนั้น กล่าวได้ว่า "การดูแลสุขภาพตนเอง เป็นกิจกรรมที่บุคคลแต่ละคนปฏิบัติ และยึดเป็นแบบแผนในการปฏิบัติ เพื่อให้มีสุขภาพดี" อาจแบ่งขอบเขตการดูแลสุขภาพตนเอง เป็น 2 ลักษณะคือ

1. การดูแลสุขภาพตนเองในสภาวะปกติ เป็นการดูแลสุขภาพตนเอง และสมาชิกในครอบครัว ให้มีสุขภาพแข็งแรง สมบูรณ์อยู่เสมอ ได้แก่

1) การดูแลส่งเสริมสุขภาพ เพื่อให้สุขภาพแข็งแรง สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข เช่น การออกกำลังกาย การสร้างสุขวิทยาส่วนบุคคลที่ดี ไม่ดื่มสุรา ไม่สูบบุหรี่ หลีกเลี่ยงจากสิ่งที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

2) การป้องกันโรค เพื่อไม่ให้เจ็บป่วยเป็นโรค เช่น การไปรับภูมิคุ้มกันโรคต่างๆ การไปตรวจสุขภาพ การป้องกันตนเองไม่ให้ติดโรค

2. การดูแลสุขภาพตนเองเมื่อเจ็บป่วย ได้แก่ การขอคำแนะนำ แสวงหาความรู้จากผู้รู้ เช่น อาสาสมัครสาธารณสุขต่างๆ ในชุมชน บุคลากรสาธารณสุข เพื่อให้ได้แนวทางปฏิบัติ หรือการรักษาเบื้องต้นให้หาย จากความเจ็บป่วย ประเมินตนเองได้ว่า เมื่อไรควรไปพบแพทย์ เพื่อรักษาก่อนที่จะเจ็บป่วยรุนแรง และปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์ หรือบุคลากรสาธารณสุข เพื่อบรรเทาความเจ็บป่วย และมีสุขภาพดีดังเดิม

การที่ประชาชนทั่วไปสามารถดูแลสุขภาพตนเองได้นั้น จำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการดูแลสุขภาพ ตั้งแต่ยังไม่เจ็บป่วย เพื่อบำรุงรักษาตนเอง ให้สมบูรณ์แข็งแรง รู้จักที่จะป้องกันตัวเอง มิให้เกิดโรค และเมื่อเจ็บป่วยก็รู้วิธีที่จะรักษาตัวเอง เบื้องต้นจนหายเป็นปกติ หรือรู้ว่า เมื่อไรต้องไปพบแพทย์ หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

การปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน

สุขภาพของคนเราจะดีหรือเสื่อมนั้น ขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์แข็งแรง ของอวัยวะต่างๆ เช่น ผิวหนัง ตา หู จมูก และฟัน ซึ่งเป็นอวัยวะภายนอกร่างกาย ที่เราควรดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพที่ดี และแข็งแรง เพราะถ้าเสื่อมโทรม หรือผิดปกติ จะส่งผลกระทบต่ออวัยวะส่วนอื่นๆ ได้ ดังนั้น เราต้องระวังรักษาส่วนต่างๆ ของร่างกายให้สะอาด ตลอดจนการออกกำลังกาย และการพักผ่อน เพื่อให้ร่างกายมีความสมบูรณ์ แข็งแรง และมีผลทำให้จิตใจเบิกบาน แจ่มใส สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ อย่างมีความสุข

การดูแลสุขภาพตนเอง ให้มีสุขภาพสมบูรณ์ และแข็งแรงอยู่เสมอ จะต้องปฏิบัติกิจกรรม ในด้านการส่งเสริมสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ ในชีวิตประจำวัน โดยยึดหลักสุขบัญญัติ 10 ประการ และสำรวจสุขภาพตนเอง ดังนี้

1. ดูแลรักษาร่างกาย และของใช้ให้สะอาด

อาบน้ำทุกวัน อย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง การอาบน้ำให้สะอาด จะต้องใช้สบู่ฟอกทุกส่วนของร่างกายให้ทั่ว และมีการขัดถูขี้โคล บริเวณลำคอ รักแร้ แขนขา ง่ามนิ้วมือ ง่ามนิ้วเท้า ขาหนีบ โดยเฉพาะอวัยวะเพศ ต้องรักษาความสะอาดเป็นพิเศษ หลังจากนั้นล้างด้วยน้ำ และเช็ดตัวให้แห้ง ด้วยผ้าที่สะอาด จะช่วยให้ร่างกายสะอาด และสดชื่น

สระผม อย่างน้อยสัปดาห์ละ 2 ครั้ง การสระผมช่วยให้ผมสม และหนังศีรษะสะอาด ไม่สกปรก หรือมีกลิ่นเหม็น โยใช้สบู่ หรือแชมพูสระผมจนสะอาด แล้วเช็ดผมให้แห้ง หรือม้วนผมให้เรียบร้อย การหมั่นหวีผม จะช่วยนวดศีรษะให้เลือดมาเลี้ยงศีรษะมากขึ้น และต้องล้างหวี หรือแปรงให้สะอาดเสมอ การไม่สระผม หรือสระผมไม่สะอาด ทำให้เป็นชันนะตุ รังแค และเกิดอาการคัน เกิดโรคผิวหนัง และเชื้อราบนหนังศีรษะ ทำให้เกิดผมร่วง และเสียบุคลิกภาพ

การรักษาอนามัยของดวงตา ดวงตาเป็นอวัยวะสำคัญ เราควรหวงแหน และให้ความเอาใจใส่ ควรปฏิบัติดังนี้ อ่าน หรือเขียนหนังสือในระยะห่างประมาณ 1 ฟุต โดยมีแสงสว่างเพียงพอ แสงเข้าทางด้านซ้าย หรือตรงข้ามกับมือที่ถนัด หากรู้สึกเพื่อยสายตา ควรพักผ่อนสายตา โดยการหลับตา หรือมองไปไกลๆ ชั่วครู่ ดูโทรทัศน์ในระยะห่างอย่างน้อย 1 เมตรครึ่ง บำรุงสายตาด้วยการรับประทานอาหารที่มีคุณค่า เช่น มะละกอสุก ฟักทอง และผักบุ้ง เป็นต้น ใส่แว่นกันแดด ถ้าจำเป็นต้องมองในที่ๆ มีแสงสว่างมากเกินไป ตรวจสอบตาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยแผ่นทดสอบสายตา (E-Chart) ถ้าสายตาผิดปกติ ให้พบจักษุแพทย์ เพื่อตรวจสอบ และประกอบแว่นสายตา

การรักษาอนามัยของหู หูเป็นอวัยวะที่สำคัญอย่างหนึ่งของร่างกาย ที่จะต้องเอาใจใส่ดูแลให้ถูกต้อง ดังนี้ เช็ด บริเวณใบหู และรูหู เท่าที่นิ้วจะเข้าไปได้ ห้ามใช้ของแข็งแคะขี้ใบหู รูหู คนที่มีประวัติว่า มีการอักเสบของหู ต้องระวังไม่ให้น้ำเข้าหูเด็ดขาด หากมีน้ำเข้าหู ให้เอียงหูข้างนั้นลง น้ำจะค่อยๆ ไหลออกมาได้เอง หรือใช้ไม้พันสำลีเช็ดบริเวณช่องหูด้านนอก ถ้าเป็นหวัด ไม่ควรสั่งน้ำมูกแรงๆ เพราะจะทำให้เชื้อโรคจากจมูก หรือคอ ถูกดันเข้าไปในหูชั้นกลาง ทำให้เกิดการติดเชื้อ และเกิดเป็นโรคหูน้ำหนวก เมื่อมีแมลงเข้าหู อย่าพยายามแคะ ให้ใช้น้ำมันมะกอก หรือน้ำมันพืช หยอดหูทิ้งไว้ชั่วขณะ แมลงจะเคลื่อนไหวไม่ได้ และตายในที่สุด ควรพบแพทย์เพื่อเอาแมลงออก หลีกเลี่ยงจากการถูกระแทกกระทึก โดยแรง หรือการตบหู เพราะจะทำให้แก้วหู และกระดูกภายในหูหลุด เกิดการสูญเสียการได้ยินตามมารวมทั้งการหลีกเลี่ยงเสียงอีกที และเสียงดังมากๆ อาจทำให้หูพิการได้ ต้องรู้จักสังเกตอาการผิดปกติของหู และการได้ยินอยู่เสมอ หากมีอาการผิดปกติ เช่น รู้สึกปวดหู เจ็บหู คันหู หูอื้อ มีน้ำหรือหนองไหลจากหู เวียนศีรษะ มีเสียงดังรบกวนในหู การได้ยินเสียงน้อยลง หรือได้ยินไม่ชัด ต้องรีบไปพบแพทย์เฉพาะทาง หูคอ จมูก ทันที

การรักษาอนามัยของจมูก ข้อควรปฏิบัติดังนี้

- 1) ไม่ถอนขนจมูก เพราะจะทำให้จมูกอักเสบได้
- 2) ถ้าเป็นหวัดเรื้อรัง หรือมีเลือดกำเดาออกบ่อยๆ ต้องพบแพทย์เพื่อตรวจรักษา
- 3) ห้ามใส่เมล็ดผลไม้ หรือสิ่งแปลกปลอมอื่นเข้าไปในรูจมูก

4) การไอหรือจาม ต้องใช้ผ้าเช็ดหน้าปิดปาก จมูก เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรคในอากาศ เป็นผลให้ผู้อื่นติดโรคได้

5) ต้องล้างน้ำมูก ใส่ในผ้า หรือกระดาษเช็ดหน้าที่สะอาด

ตัดเล็บมือเล็บเท้าให้สั้นอยู่เสมอ มือและเท้าเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายที่สำคัญ ต้องมีการดูแลรักษา ไม่ปล่อยให้เล็บมือเล็บเท้ายาว การปล่อยให้เล็บยาว โดยไม่ดูแลความสะอาด จะทำให้เชื้อโรคที่สะสมอยู่ตามซอกเล็บ ติดไปกับอาหาร เป็นการนำเชื้อโรคเข้าสู่ร่างกายทางปากโดยตรง ทำให้เกิดโรคอุจจาระร่วง ก่อน และหลังรับประทานอาหาร และหลังจากเข้าส้วมแล้ว ต้องล้างมือด้วยสบู่ให้สะอาดทุกครั้ง และต้องสวมรองเท้าเมื่อออกจากบ้าน

ถ่ายอุจจาระเป็นเวลาทุกวัน ควรฝึกขับถ่ายอุจจาระให้เป็นเวลาทุกวัน ในตอนเช้า อย่าให้ท้องผูกบ่อยๆ เพราะจะทำให้เกิดโรคริดสีดวงทวาร และเป็นมะเร็งในลำไส้ใหญ่ได้

ใส่เสื้อผ้าที่สะอาด ไม่อับชื้น และให้ความอบอุ่นเพียงพอ การรักษาความสะอาดของเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม และเครื่องนอนเป็นสิ่งสำคัญ เสื้อผ้าที่ใช้แล้วทิ้ง ชั้นนอกและชั้นใน ต้องมีการทำความสะอาดด้วยสบู่ หรือผงซักฟอกทุกครั้ง นำไปผึ่งหรือตากแดดให้แห้ง ประการสำคัญ การสวมเสื้อผ้า ต้องใช้ให้เหมาะสมกับสภาพอากาศ ไม่ใส่เสื้อผ้าซ้ำๆ หรือซักไม่สะอาด อับชื้น เพราะจะทำให้เกิดโรคผิวหนังได้

2. รักษาฟันให้แข็งแรง และแปรงฟันทุกวันอย่างถูกต้อง แปรงฟันอย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง หลีกเลี่ยงขนมหวาน เช่น ลูกอม แปรงฟัน หรือบ้วนปากหลังรับประทานอาหาร ไม่ใช่ฟันขบเคี้ยวของแข็ง

3. ล้างมือให้สะอาดก่อนรับประทานอาหาร และหลังการขับถ่าย ควรล้างมือให้สะอาดทุกครั้ง ก่อนและหลังการปรุงอาหาร รวมทั้งก่อนรับประทานอาหาร และหลังการขับถ่าย เป็นการป้องกันการแพร่เชื้อ และติดเชื้อโรคได้ ควรล้างมือให้ถูกวิธี ดังนี้

- 1) ให้มือเปียกน้ำ ฟอกสบู่ ถูให้ทั่วฝ่ามือ ด้านหน้า และด้านหลังมือ
- 2) ถูตามง่ามนิ้วมือ และซอกเล็บให้ทั่ว เพื่อให้สิ่งสกปรกหลุดออกไป พร้อมทั้งถูข้อมือ
- 3) ล้างน้ำให้สะอาด แล้วเช็ดมือให้แห้งด้วยผ้าที่สะอาด

4. รับประทานอาหารสุก สะอาด ปราศจากสารอันตราย และหลีกเลี่ยงอาหารรสจัด สีสันฉูดฉาด เลือกซื้ออาหารสด สะอาด ปลอดภัยสารพิษ โดยคำนึงถึงหลัก 3 ป. คือ ประโยชน์ ปลอดภัย ประหยัด ปรุงอาหารที่ถูกสุขลักษณะ และใช้เครื่องปรุงรสที่ถูกต้อง โดยคำนึงถึงหลัก 3 ส. คือ สงวนคุณค่า สุขเสมอ สะอาดปลอดภัย รับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ เพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย รับประทานอาหารปรุงสุกใหม่ และใช้ช้อนกลางในการรับประทานอาหารร่วมกัน หลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารสุกๆ ดิบๆ อาหารรสจัด อาหารใส่สีฉูดฉาด ดื่มน้ำสะอาดอย่างน้อยวันละ 8 แก้ว

5. งดบุหรี่ สุรา สารเสพติด การพนัน และการสำส่อนทางเพศ ไม่เสพสารเสพติดทุกชนิด เช่น บุหรี่ สุรา ยาบ้า กัญชา กาว ทินเนอร์ งดเล่นการพนันทุกชนิด ไม่มั่วสุมทางเพศ

6. สร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวให้อบอุ่น ทุกคนในครอบครัวช่วยกันทำงานบ้าน มีการปรึกษาหารือ และแสดงความคิดเห็นร่วมกัน การเผื่อแผ่หัวใจซึ่งกันและกัน การทำบุญ และได้ทำกิจกรรมสนุกสนานร่วมกัน

7. **ป้องกันอุบัติเหตุด้วยความไม่ประมาท** ดูแล ตรวจสอบ และระมัดระวังอุปกรณ์เครื่องใช้ภายในบ้าน เช่น ไฟฟ้า เต้าแก๊ส ของมีคม ระบุเทียนที่จุดบูชาพระ และไม้ขีดไฟ ระมัดระวังเพื่อป้องกันอุบัติเหตุในที่สาธารณะ เช่น การใช้ถนน โรงฝึกงาน สถานที่ก่อสร้าง และชุมชนแออัด เป็นต้น

8. **ออกกำลังกายสม่ำเสมอ และตรวจสุขภาพประจำปี** การออกกำลังกายช่วยให้ร่างกายแข็งแรง เจริญเติบโตสมวัย กระตุ้นให้กระดูกยาวขึ้น และแข็งแรงขึ้น ทำให้สูงสง่า บุคลิกดี และยังช่วยผ่อนคลายความเครียด จากการทำงาน ตลอดจนเพิ่มภูมิคุ้มกันต้านทานแก่ร่างกาย โดย ออกกำลังกายอย่างน้อย สัปดาห์ละ 3 วัน ครั้งละ 20 – 30 นาที ออกกำลังกาย และเล่นกีฬาให้เหมาะสมกับสภาพร่างกาย และวัย ตรวจสอบสุขภาพประจำปีอย่างน้อยปีละครั้ง

9. **ทำจิตใจให้ร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ** พักผ่อน และนอนหลับให้เพียงพอ จัดสิ่งแวดล้อมทั้งในบ้าน และนอกบ้านให้น่าอยู่ มองโลกในแง่ดี ให้อภัย และยอมรับข้อบกพร่องของคนอื่น เมื่อมีปัญหาไม่สบายใจ ควรหาทางผ่อนคลาย ในทางที่ถูกต้องเหมาะสม

10. **มีสำนึกต่อส่วนรวม ร่วมสร้างสรรค์สังคม** ใช้ทรัพยากร เช่น น้ำ ไฟ อย่างประหยัด หลีกเลี่ยงการใช้วัสดุ อุปกรณ์ที่ก่อให้เกิดพิษต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ถูพลาสติก โฟม ตลอดจนการร่วมมือกัน รักษาความสะอาด และเป็นระเบียบของสถานที่ทำงาน และที่พัก เป็นต้น

7. การดูแลรองเท้า

7.1 การทำความสะอาดรองเท้า รองเท้าเป็นเครื่องแต่งกายที่ควรดูแลรักษาและทำความสะอาดทุกครั้งหลังจากการใช้ เพื่อป้องกันไม่ให้ออกเท้าสกปรก เป็นแหล่งเพาะเชื้อโรค นำโรคมานสู่ผู้สวมใส่ และทำให้เท้ามีกลิ่นเหม็น

7.2 การทำความสะอาดรองเท้า

7.2.1 รองเท้าแตะ มีวิธีการทำความสะอาด ดังนี้

- 1) เคาะฝุ่นที่รองเท้าออกให้หมดแล้วล้างด้วยน้ำสะอาด
- 2) นำไปซักในน้ำผสมผงซักฟอก ใช้แปรงถูผ้าขัดถูให้สะอาดและล้างด้วยน้ำสะอาด 2 – 3 ครั้ง
- 3) สบัตน้ำออก นำไปตากโดยวางด้านหัวรองเท้าให้สูง เพื่อให้น้ำไหลมาที่สันรองเท้า ซึ่งจะช่วยให้รองเท้าแห้งเร็วขึ้น

7.2.2 รองเท้าผ้าใบ มีวิธีการทำความสะอาด ดังนี้

- 1) ถัดรองเท้าเป็อนโคลน ปล่อยทิ้งไว้ให้โคลนแห้ง จากนั้นเคาะเศษดินออก ใช้แปรงขนอ่อนปัดรอยเป็อนและฝุ่น แล้วแกะเชือกผูกกรองเท้าออก
- 2) นำไปซักในน้ำเปล่า ใช้แปรงถูผ้าขัดรอยเป็อนที่รองเท้าและเชือกผูกกรองเท้าออก
- 3) นำไปแช่ในน้ำผสมผงซักฟอกประมาณ 20 นาที ใช้แปรงถูผ้าขัดรอยเป็อนออกให้หมดทั้งภายในและภายนอก

- 4) ล้างน้ำสะอาด 2 – 3 ครั้ง สบด้วยน้ำอุ่น ถ้าเป็นรองเท้าสีขาว ควรใช้น้ำยาเคลือบผ้าใบสีขาวทำให้ทั่วแล้วนำไปผึ่งแดด หรือใช้กระดาษชำระแปะบนรองเท้าให้ทั่ว จะช่วยป้องกันไม่ให้อันตรายเกิดรอยต่างสีเหลือง
- 5) การตากรองเท้าผ้าใบ ควรยกหัวรองเท้าตั้งให้สูงขึ้นเพื่อให้น้ำไหลมาที่ส่วนรองเท้า ซึ่งจะช่วยให้แห้งเร็วขึ้น
- 6) ซักเชือกผูกรองเท้าให้สะอาด แล้วนำไปตากไว้ที่ราวตากผ้า ไกลๆ กับที่ตากรองเท้า เพื่อสะดวกในการเก็บ

7.2.3 รองเท้าหนัง มีวิธีการทำความสะอาด ดังนี้

- 1) ถูรองเท้าเป็นนุ่น ใช้แปรงขนอ่อน ปิดนุ่นออก ถูรองเท้าเป็นโคลน ให้นำผ้าชุบน้ำบิดหมาดเช็ดโคลนออกให้หมด
- 2) ใช้ผ้าแห้งเช็ดน้ำออกให้หมดและนำไปผึ่งให้แห้ง
- 3) ใช้ผ้าหรือแปรงขัดรองเท้าตะยาขัดทำให้ทั่วรองเท้า ปล่อยให้แห้งสนิทแล้วใช้ผ้าแห้งขัดรองเท้าจนขึ้นเงา

7.3 การตรวจสอบผลงาน เป็นการตรวจสอบความสะอาดของรองเท้าว่าสะอาดและขึ้นเงาหรือไม่

7.4 การปรับปรุงแก้ไข หากพบว่ารองเท้าที่ทำความสะอาดแล้วยังไม่ขึ้นเงา ให้ใช้ผ้า หรือแปรงขัดรองเท้าขัดใหม่อีกครั้ง

7.5 การเก็บรองเท้า เมื่อรองเท้าที่ทำความสะอาดแห้งหรือขึ้นเงาดีแล้ว ควรเก็บใส่กล่องรองเท้า หรือจัดวางบนชั้นวางรองเท้า เพื่อความสะดวกในการหยิบมาสวมใส่

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 13 เรื่อง นักสารพัดช่าง 1 (การซ่อมวัสดุปูนและการซ่อมรั้ว) จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

วิชานักสารพัดช่าง เป็นวิชาที่กำหนดขึ้นสำหรับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับงานช่างพื้นฐานทั่วไป เช่น งานซ่อมแซมอุปกรณ์และเครื่องใช้ภายในบ้าน งานทาสี งานซ่อมปูน งานซักรีดและซ่อมแซมเสื้อผ้า ซึ่งหากลูกเสือมีความรู้ในด้านนี้ติดตัวแล้วสามารถนำเอาความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถปฏิบัติงานในวิชานักสารพัดช่างได้อย่างน้อย 5 อย่าง

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

2.2.1 ปฏิบัติการซ่อมวัสดุด้วยปูนได้

2.2.2 ปฏิบัติการซ่อมรั้วได้

3. เนื้อหา

3.1 วิธีการซ่อมวัสดุด้วยปูนได้

3.2 วิธีการซ่อมรั้ว

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา ผู้กำกับฯ สนทนากับลูกเสือเกี่ยวกับการซ่อมแซมบ้านพักที่อยู่อาศัย

4.3.1 ผู้กำกับฯ แบ่งลูกเสือออกเป็น 2 กลุ่ม โดยการรวมหมู่ลูกเสือ พร้อมทั้งชี้แจงวิธีการ

ปฏิบัติกิจกรรมตามฐาน รายละเอียดดังนี้

1) การซ่อมวัสดุที่ทำด้วยปูน

2) การซ่อมรั้ว

4.3.2 ลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมตามฐาน ครบทั้ง 2 ฐาน

4.3.3 ผู้กำกับฯ ให้ลูกเสือนำเสนอผลงานที่ได้ไปศึกษามา โดยวิธีการสุ่ม

4.3.5 ผู้กำกับฯ สรุปเนื้อหาที่ถูกต้อง พร้อมทั้งให้คำแนะนำ

4.4 ผู้กำกับฯ เล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 วัสดุ เช่น ปูน ตะปู ไม้

5.2 อุปกรณ์ เช่น ค้อน เลื่อย แปรงทาสี เกรียงเหล็ก ตลับเมตร ฯลฯ

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติกิจกรรมตามฐานเป็นรายกลุ่ม

6.2 สังเกตจากการรายงานผลการศึกษา

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 14 เรื่อง นักสารพัดช่าง 2 (การซักผ้าและการปะชุนเสื้อผ้า) จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

วิชานักสารพัดช่าง เป็นวิชาที่กำหนดขึ้นสำหรับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับงานช่างพื้นฐานทั่วไป เช่น งานซ่อมแซมอุปกรณ์และเครื่องใช้ภายในบ้าน งานทาสี งานซ่อมปูน งานซักรีดและซ่อมแซมเสื้อผ้า ซึ่งหากลูกเสือมีความรู้ในด้านนี้ติดตัวแล้วสามารถนำเอาความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

นักเรียนสามารถปฏิบัติงานในวิชานักสารพัดช่างได้อย่างน้อย 5 อย่าง

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

2.2.1 ปฏิบัติการซักรีดเสื้อผ้าได้

2.2.2 ปฏิบัติการปะเสื้อผ้าและซุนถุงเท้าได้

3. เนื้อหา

3.1 วิธีการซักรีดเสื้อผ้าได้

3.2 วิธีการปะเสื้อผ้าและซุนถุงเท้า

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ซักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับฯ สนทนากับลูกเสือเกี่ยวกับการซ่อมแก้ไอ้และการปะเสื้อผ้า

4.3.2 ผู้กำกับฯ แบ่งลูกเสือออกเป็น 2 กลุ่ม โดยการรวมหมู่ลูกเสือพร้อมทั้งชี้แจงวิธีการ

ปฏิบัติกิจกรรมตามฐาน รายละเอียดดังนี้

1) การซักรีดเสื้อผ้า

2) การปะเสื้อผ้าและซุนถุงเท้า

4.3.3 ลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมตามฐาน ครบทั้ง 2 ฐาน

4.3.4 ผู้กำกับฯ ให้ลูกเสือนำเสนอผลงานที่ได้ไปศึกษามา โดยวิธีการสุ่ม

4.3.5 ผู้กำกับฯ สรุปเนื้อหาที่ถูกต้อง พร้อมทั้งให้คำแนะนำ

4.4 ผู้กำกับฯ เล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 วัสดุ เช่น ด้าย เศษผ้า ถุงเท้า ผงซักฟอก ฯลฯ

5.2 อุปกรณ์ เช่น เข็มเย็บผ้า กรรไกร กะละมัง ฯลฯ

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติกิจกรรมตามฐานเป็นรายกลุ่ม

6.2 สังเกตจากการรายงานผลการศึกษา

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 15 เรื่อง นักสารพัดช่าง 3 (การทาสีและการลับมีดและขวาน) จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

วิชานักสารพัดช่าง เป็นวิชาที่กำหนดขึ้นสำหรับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับงานช่างพื้นฐานทั่วไป เช่น งานซ่อมแซมอุปกรณ์และเครื่องใช้ภายในบ้าน งานทาสี งานซ่อมปูน งานซักรีดและซ่อมแซมเสื้อผ้า ซึ่งหากลูกเสือมีความรู้ในด้านนี้ติดตัวแล้วสามารถนำเอาความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถปฏิบัติงานในวิชานักสารพัดช่างได้อย่างน้อย 5 อย่าง

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

2.2.1 ปฏิบัติการทาสีได้

2.2.2 ปฏิบัติการลับมีดและขวานได้

3. เนื้อหา

3.1 วิธีการทาสี

3.2 วิธีการลับมีดและขวาน

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับฯ สนทนากับลูกเสือเกี่ยวกับการทาสีและการลับมีดและขวาน

4.3.2 ผู้กำกับฯ แบ่งลูกเสือออกเป็น 2 กลุ่ม โดยการรวมหมู่ลูกเสือ พร้อมทั้งชี้แจงวิธีการ

ปฏิบัติกิจกรรมตามฐาน รายละเอียดดังนี้

1) การทาสีกำแพง

2) การลับมีดและขวาน

4.3.3 ลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมตามฐาน ครบทั้ง 2 ฐาน

4.3.4 ผู้กำกับฯ ให้ลูกเสือนำเสนอผลงานที่ได้ไปศึกษามา โดวิธีการสุ่ม

4.3.5 ผู้กำกับฯ สรุปเนื้อหาที่ถูกต้อง พร้อมทั้งให้คำแนะนำ

4.4 ผู้กำกับฯ เล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 วัสดุ เช่น สี ทินเนอร์ หินลับมีด ผ้าเช็ดมือ ฯลฯ

5.2 อุปกรณ์ เช่น แปรงทาสี มีด ขวาน ฯลฯ

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติกิจกรรมตามฐานเป็นรายกลุ่ม

6.2 สังเกตจากการรายงานผลการศึกษา

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

เนื้อหาประกอบการสอน เรื่อง นักสารพัดช่าง

1. การซ่อมพื้นคอนกรีตที่แตกร้าว

- 1.1 ให้สกัดตามรอยร้าวลึกเข้าไปจากรอยเส้นประมาณ 1 – 2 นิ้ว
- 1.2 จากนั้นปัดฝุ่นที่สกัดออกให้หมด แล้วรดน้ำให้ชุ่ม ทิ้งผิวให้แห้ง
- 1.3 ผสมปูนทราย อัตราส่วน 1 ต่อ 2 โดย ปูน 1 ส่วน ทราย 2 ส่วนให้เข้ากันทิ้งไว้ให้หมาด
- 1.4 ฉาบปูนที่รอยแตก แต่ถ้ายอยแตกเป็นเส้นให้ใช้ปูนทราย
- 1.5 สุดท้ายแต่งผิวให้เรียบ ทิ้งไว้ให้แห้ง

2. การซ่อมแซมรั้วบ้านโดยใช้รั้วไม้ระแนง

การซ่อมแซมรั้วบ้านมักจะถูกชะเลย รั้วบ้านควรที่ควรจะมีการบำรุงรักษาเป็นประจำทุกปี การบำรุงรักษาเป็นสิ่งสำคัญมากที่จะยืดชีวิตและความงามของรั้วบ้าน การไม่สนใจรั้วบ้านจะทำให้รั้วบ้านที่เป็นไม้แตกและบิด และจะเสียค่าใช้จ่ายมากในการซ่อมรั้วบ้าน การดูแลรั้วบ้านที่เหมาะสมจะลดค่าใช้จ่ายเหล่านี้ ต่อไปนี้เป็นรายการตรวจสอบรั้วบ้านเป็นประจำทุกปีจะช่วยให้รั้วบ้านอยู่ได้ยาวนาน

2.1 ความชื้นเป็นศัตรูที่ยิ่งใหญ่ที่สุดรั้วบ้าน เปลี่ยนเส้นทางน้ำใดๆ จากระบบหัวฉีดออกไปจากรั้วไม้แม้ว่ามันจะหมายถึงการย้ายถิ่นฐานของสปริงเกอร์หัว หัวฉีดควรจะอยู่ห่างจากรั้วไม้ในลักษณะเดียวกับที่พวกเขาควรจะกักขังอยู่ห่างจากบ้าน ตัดหญ้าและวัชพืชทั้งหมดติดกับส่วนหนึ่งของรั้วบ้าน สิ่งเหล่านี้คือความชื้นที่เกิดกับรั้วไม้ก่อให้เกิดโรคราและในที่สุดก็ไม่จะเริ่มเสื่อมลง

2.2 ชั้นน็อตที่หลวม ความใส่ใจเป็นพิเศษกับน็อตของประตู การขันน็อตจะทำให้รั้วบ้านมั่นคงและแข็งแรง น็อตรั้วบ้านสำหรับงานภายนอกควรเป็นหัวน็อตสแตนเลสหรือทองเหลืองเพื่อป้องกันการเกิดสนิม

2.3 ควรทำความสะอาดรั้วไม้ระแนงให้สะอาด ลบสีที่ลอกด้วยแปรงลวดหรือเครื่องฉีดน้ำความดัน ตรวจสอบให้แน่ใจทุกพื้นผิวแห้งและมีอีกคราบสีหรือไม่

หากพบว่ามันจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนข้อต่อบางส่วนของรั้วไม้ ให้เปลี่ยนข้อต่อที่ทำด้วยโลหะชุบสังกะสี มีหลายประเภทของข้อต่อที่สามารถใช้ได้ง่ายต่อการแนบรั้วไม้ และจะไม่เคยต้องกังวลอีกครั้งเกี่ยวกับเสารั้วไม้และในที่สุดก็พัง ข้อได้เปรียบจากการติดข้อต่อรั้วเหล็กอีกอย่างหนึ่งคือไม่ต้องกังวลเกี่ยวกับความเสียหายที่เกิดจากวัชพืชที่จะมาพันรั้วบ้าน และทำให้รั้วไม้ระแนงเสียหาย

3. วิธีการซักผ้าที่มีประสิทธิภาพ

3.1 ขั้นตอนการเตรียม

- รวบรวมเสื้อผ้าที่จะต้องซัก
- ตรวจสอบสิ่งของที่อาจตกค้างอยู่ในเสื้อผ้า โดยเฉพาะในกระเป๋าต่างๆ แล้วเก็บออกให้หมด เพราะสิ่งของเหล่านั้นอาจเสียหายระหว่างการซักหรือทำให้เกิดอันตรายกับผู้ซัก หากสิ่งนั้นเป็นของมีคม เช่น เข็มกลัด เป็นต้น
- ตรวจสอบรอยเปื้อนและการชำรุดของเสื้อผ้าก่อนนำไปซัก
- แยกสีของเสื้อผ้าออกเป็นผ้าขาว ผ้าสีอ่อนและผ้าสีเข้ม เสื้อผ้าที่สีตกควรแยกออกไว้ซักต่างหาก รวมทั้งแยกประเภทของเสื้อผ้า เช่น เสื้อ กางเกง กระโปรง ผ้าเช็ดหน้า ถุงเท้า เป็นต้น
- เตรียมวัสดุอุปกรณ์สำหรับทำความสะอาดรอยเปื้อนหรือซ่อมแซมเสื้อผ้า
- นำภาชนะมาใส่เสื้อผ้าที่แยกแล้วให้เหมาะสมและสามารถขนย้ายไปยังที่ซักได้สะดวก
- เตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการซัก เช่น กะละมังหรือถังน้ำ ผงซักฟอก แปรงสำหรับซักผ้า น้ำยาปรับผ้านุ่ม คราม ไม้แขวนเสื้อ ไม้หนีบ เป็นต้น โดยเตรียมให้ประหยัดเวลาและใช้แรงงานน้อยที่สุด

3.2 ขั้นตอนมือซักผ้า

- รองน้ำใส่กะละมังใบที่ 1 ให้มีปริมาณเหมาะสมกับปริมาณผ้าทั้งหมดที่จะซัก
- นำเสื้อผ้ามาซักด้วยน้ำสะอาดในกะละมังใบที่ 1 เพื่อให้คราบสกปรกหลุดออกไปก่อน โดยเริ่มซักจากผ้าขาว ในขณะที่เดียวกันก็รองน้ำใส่กะละมังใบที่ 2 สำหรับผสมกับผงซักฟอก
- ผสมผงซักฟอกลงในกะละมังใบที่ 2 ให้มีความเข้มข้นพอเหมาะกับปริมาณผ้าที่จะซัก
- เมื่อละลายผงซักฟอกในน้ำหมดแล้ว ให้นำผ้าขาวลงแช่ทิ้งไว้ประมาณ 20 – 30 นาที
- ซักผ้าขาวที่แช่ไว้ ถ้าเป็นเสื้อให้ขยี้หรือแปรงเบาๆ บริเวณปกเสื้อ แขนเสื้อ คอเสื้อ กระเป๋าเสื้อ และชายเสื้อ เป็นพิเศษ เนื่องจากจะมีความสกปรกมากกว่าส่วนอื่น ส่วนกระโปรงหรือกางเกงก็จะ เป็นบริเวณขอบเอว ขอบขา ชายกระโปรง และปากกระเป๋
- ในขณะที่กำลังซักผ้า ให้รองน้ำใส่กะละมังใบที่ 1 เตรียมไว้สำหรับนำผ้าที่ซักแล้วมาซักในน้ำสะอาด
- เมื่อซักผ้าขาวเสร็จแล้วจึงซักผ้าสี โดยเริ่มจากผ้าสีอ่อน และซักเสื้อ กระโปรง กางเกง ถุงเท้า หรือเสื้อผ้าที่สกปรกมาก เรียงตามลำดับ
- เมื่อซักผ้าในน้ำผงซักฟอกเสร็จหมดแล้ว ให้เทน้ำที่เหลือทิ้ง แล้วล้างกะละมังให้สะอาด
- รองน้ำใส่กะละมังใบที่ 2 ที่ล้างสะอาดแล้ว พร้อมกับซักผ้าด้วยน้ำสะอาดครั้งที่ 1 ในกะละมังใบที่ 1 โดยซักผ้าขาวก่อน ในขณะที่ซักให้กลับตะเข็บเสื้อผ้าด้วย
- เมื่อซักในน้ำครั้งที่ 1 เสร็จ เทน้ำนกะละมังออก ล้างกะละมังให้สะอาด แล้วรองน้ำใส่ไว้สำหรับซักผ้าครั้งที่ 3

- ในขณะที่รองน้ำใส่กะละมังใบที่ 1 ให้ซักผ้าในน้ำสะอาดครั้งที่ 2 จากกะละมังใบที่ 2
- นำภาชนะที่ใส่ผ้าที่ยังไม่ได้ซักในตอนแรกมาล้างให้สะอาด โดยใช้ น้ำที่เก็บไว้ในกะละมังใบที่ 2 ก็ได้

- ผสมน้ำยาปรับผ้านุ่ม ลงในน้ำกะละมังใบที่ 1 แล้วนำผ้าลงไปแช่ เสร็จแล้วก็ใส่ลงในภาชนะที่ล้างไว้ โดยแยกผ้าขาว ผ้าสีออกจากกัน นำผ้าทั้งหมดไปยังราวตากผ้า

- ปีบผ้าให้หมาด แต่ไม่ควรใช้การบิดเพราะจะทำให้ผ้ายับมากและเสียรูปทรง เมื่อปีบน้ำออกแล้ว ให้คลี่ผ้าออกตั้งให้เข้ารูป แล้วใส่ไม้แขวนเสื้อหรือตากกับราว สำหรับผ้าขาวถ้าเป็นใยสังเคราะห์ไม่ควรตากกลางแดดเพราะจะทำให้ผ้าเหลือง แต่ถ้าเป็นผ้าฝ้ายสามารถตากกลางแดดได้ ส่วนผ้าสีควรตากในร่ม เพราะการตากแดดจะทำให้สีซีดและเก่าเร็ว

3.3 การจัดเก็บ

- เมื่อผ้าแห้งแล้วควรเก็บให้เรียบร้อย ผ้าที่ต้องรีดก็นำไปแขวนรวมกันไว้ ไม่ควรพับเพราะจะทำให้รีดยาก ส่วนผ้าที่ไม่ต้องรีดก็ควรพับให้เรียบร้อย โดยแยกเสื้อ กระโปรง กางเกง เสื้อผ้าชั้นในหรือถุงเท้า เพื่อให้เป็นระเบียบในการจัดเก็บ และหยิบใช้ได้ง่าย

4. การปะชุนเสื้อผ้า

4.1 การชุน (Darning) เป็นการซ่อมแซม เสื้อหรือผ้าชำรุด ที่เนื้อผ้าขาดหายไปเหมาะกับรอยขาดที่ไม่กว้างมาก ใช้ความประณีต ทำให้รอยชุนกลมกลืนกับผ้ารอบรอยขาด โดยใช้ด้ายหรือไหม สีเดียวกันกับผ้า หรือใกล้เคียงกัน มาถักหรือสานปิดรอยขาด

ประโยชน์ของการชุนผ้า (Benefit)

1. ซ่อมแซมเสื้อผ้าที่มีรอยขาดเล็กน้อย
2. นำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบชิ้นงาน

การชุนผ้ามี 2 แบบ คือ

1. การชุนแบบรังผึ้ง หรือตานกแก้วเป็นการซ่อมแซมเสื้อหรือผ้าที่ชำรุดเป็นรู โดยใช้

วิธีการดักเวิร์ด

ขั้นตอน

1. ตัดผ้าที่เป็นรอยขาดให้เป็นรูวงกลม

2. ซึงสะดึง (ในกรณีไม่มีสะดึงใช้ถ้วยพลาสติกแทนก็ได้)

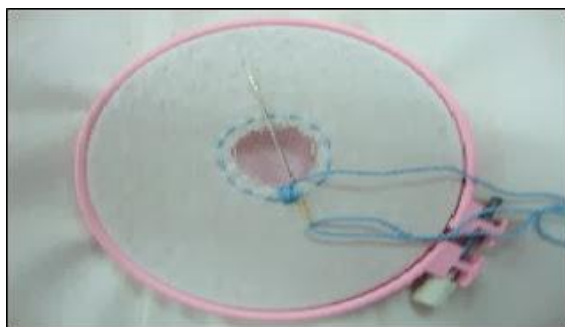
3. ดันตะลู่ถี่ๆ รอบรอยขาด

4. คัทเวิร์คทับแนวที่ดั้น ไว้โดยรอบ

5. ทำคัทเวิร์คแบบसान ชั้นที่ 2 ทำไปเรื่อยๆ จนเต็มรอยขาด

5. การทาสี

5.1 เลือกสี สีทาภายในควรให้กลมกลืนกับขอบประตู - หน้าต่าง และถ้าพื้นผิวภายนอกเป็นปูน ควรเลือกใช้สีที่มีคุณภาพสูงที่สามารถยืดอายุการใช้งานให้นานปกป้องสีบ้านจากการขีดจางที่เกิดจากแสงแดด ทนทานต่อสภาวะอากาศต่อต้านการเกิดเชื้อรา ตะไคร่น้ำ รวมทั้งไม่จับฝุ่นซึ่งจะทำให้ความสะอาดได้ง่าย

5.2 เตรียมพื้นผิว ก่อนจะลงมือทาสีควร ทำความสะอาดฝุ่นละออง และใช้แปรงแฉะสีเก่าที่หลุดลอกออกเช็ดให้สะอาด แล้วปล่อยให้แห้งสนิท การเตรียมพื้นผิวที่ถูกต้องจะช่วยให้สีที่ทาติดนานยิ่งขึ้น

5.3 ทาสีรองพื้น การทาสีรองพื้นก่อนจะช่วยยึดเกาะกับผนังได้ดีไม่หลุดออกง่ายๆ เลือกสีรองพื้นชนิดที่เหมาะสมกับสภาพพื้นผิว เพราะสีรองพื้นสำหรับพื้นที่ยังไม่เคยทาสีมาก่อน ควรใช้สีรองพื้นที่สามารถป้องกันต่างหรือการใช้สีรองพื้นสำหรับพื้นผิวเนื้ออ่อน และไม่เนื้อแข็งที่อาจมียางซึม ออกมาได้ ควรทาสีรองพื้นที่สามารถกันยางและเชื้อรา

5.4 อุปกรณ์ทาสี แปรงทาสี และลูกกลิ้งมีความแตกต่างกัน แปรงทาสีสามารถ เข้าได้ทุกซอกมุมของพื้นที่ที่ต้องการทา จึงเหมาะกับในกรณีเตรียมพื้นผิว แบบหยาบๆ หรือผิวที่ไม่เรียบ การใช้แปรงทาจะทำให้สีสัมผัสกับผิวผนัง ในซอกมุมต่างๆ ได้ดี ลูกกลิ้งเหมาะสำหรับการทาในพื้นที่กว้างๆ ซึ่งสามารถทำให้การทาสีทำได้เร็วกว่า แต่ลูกกลิ้งจะใช้ปริมาณมากกว่าการทาด้วยแปรง

5.5 อุปกรณ์จำเป็นอื่นๆ สิ่งที่มีไม่ได้เลยคือผ้าปูพื้นกันเปื้อนเพื่อป้องกันสี กระเด็นหรือตกหล่นพื้น บันได้สำหรับทาที่สูงและเพดาน ภาตผสมสี และ อุปกรณ์ทำความสะอาดต่างๆ

5.6 เก็บรายละเอียด เมื่อทาเสร็จแล้ว ควรตรวจสอบหาข้อบกพร่อง เช่น สีที่ทาอาจจะไม่สม่ำเสมอ หรือไม่เรียบร้อยในส่วนที่เป็นซอกเป็นมุม จากนั้นเก็บรายละเอียดของงานให้ละเอียดของงานให้เรียบร้อย เท่านี้ก็จะได้บ้านที่ดูใหม่ และสดใสขึ้นโดยไม่ต้องมีการตกแต่งอะไรให้สิ้นเปลือง

5.7 การเก็บรักษาสี หากใช้สีไม่หมดแต่เหลือจำนวนสีไม่มาก และอยากเก็บสีไว้ใช้ต่อครั้งหน้า ควรจะเทสีใส่กระป๋องที่มีขนาดเล็กปิดฝาให้แน่น เพื่อป้องกันการแข็งตัวของสีบนพื้นผิว

6. การลับมีดและขวาน

“คมมีด” คมมีดมีหลายลักษณะ แตกต่างกันตามวัตถุประสงค์ และลักษณะการใช้งาน อาทิ เช่น

6.1 Hollow Grind คือ การทำคมมีดแบบเว้าด้านข้างของใบมีด คมมีดแบบนี้ คือช่างตีมีดจะตีส่วนของใบมีดให้เป็นแอ่งเว้าลงไป เมื่อคมมีดฟันผ่านเนื้องาน จะเกิดแรงเสียดทานที่น้อยกว่า และทუნแรงในการฟันไม้ทั้งน้ำหนักในการฟัน และ จำนวนครั้งที่ฟัน คมมีดแบบนี้สามารถจะอยู่ในมีดได้ทั้งขนาดเล็ก กลาง หรือแม้แต่มมีดที่ใหญ่ แต่แน่นอน มีดขนาดใหญ่มักจะมีคมที่หนาตามขึ้นไปด้วย เท่าที่เห็นในท้องตลาด คมมีดแบบนี้มักจะอยู่ในมีดขนาดใบไม่เกิน 4 นิ้ว และมีดฝรั่งที่สร้างชื่อมาช้านาน คือ Bob Loveless

6.2 Flat Grind การทำคมมีดชนิดนี้อาจจะทำได้ 2 ลักษณะ ได้แก่การการทำให้คมมีดที่มีพื้นที่หน้าตัดทางด้านความหนาของมีดเป็นทรงตัว V ในอักษรภาษาอังกฤษ และอีกลักษณะหนึ่ง ใบมีดแบบเสมอกัน หรือเกือบเสมอกัน แล้วไปทำมุมที่ส่วนคม คือคมมีดชนิดนี้ สามารถทำให้หนา และบางได้ต่างๆ กันไป คมมีดแบบนี้เป็นที่นิยมในการผลิตมีดอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ น่าจะมาจากความง่าย ไม่ซับซ้อนทางการผลิต

6.3 Convex คมมีดแบบนี้มีลักษณะโค้งมน ทั้ง 2 ด้านของคมมีด ลักษณะคมมีดจะหนา ผู้ผลิตরাบใหญ่ที่นิยมทำคมมีดแบบนี้ให้เหตุผลว่า เป็นคมมีดที่มีความคงทนสูง และสามารถผลิตได้โดยการตั้งคมด้วยมือ หรือความชำนาญของช่างเท่านั้น

6.4 Chisel Grinding หรือคมแบบสิ่ว คมมีดแบบนี้ เช่นสิ่วนั่นเอง ฎูกออกแบบให้สามารถกินลึกเข้าสู่เนื้อไม้ได้ดี หรือหากเอาไปใช้ในการทำอาหาร จะทำให้อาหารที่ถูกเขี่ยลึกลงไปทางด้านที่คมมีดปาดเฉียง โดยมีข้อสังเกตว่า ผู้ที่ถนัดซ้าย ส่วนของคมมีดที่ถูกปาดออกต้องอยู่ด้านซ้าย และจะอยู่ด้านขวา เมื่อผู้ใช้มีดถนัดขวา คมมีดแบบนี้จึงน่าจะถูกจำกัดด้วยความถนัดของบุคคลที่ใช้มัน

นอกจากคมมีดหลายแบบข้างต้นแล้ว ผู้เขียนยังเคยเห็นคมมีดแบบผสมในมิดเล่มเดียวกันในมิดที่ ออกแบบเป็นมิดแนว Tanto ของญี่ปุ่นที่ฝรั่งเอาไป เช่น มิดของ Bob Lum เป็นแบบผสมระหว่าง Hollow Ground ที่ส่วนท้องของมิด และไปหนาที่ส่วนปลาย คมมีดแบบนี้เป็นคมมีดในอุดมคติของมิดเชิง ยุทธวิธีจนไปถึงมิดยังชีพ (จนเอาแนวคิดไปออกแบบ Dickier I) ด้วยเหตุผลที่ว่าคมมีดบางเกินไปแม้จะคม ฉียบ แต่ความทนทานจะเสียไป และคมมีดที่หนาเกินไปก็อาจจะไม่คมฉียบเท่ากับมิดที่คมบางกว่า แนวคิดในการออกแบบมิดลักษณะนี้อาจจะไม่ใช่ของใหม่เพราะมิดอู่เหล็กของไทยก็ไม่คมหนา ไปบางที่ ส่วนปลายมิด และการใช้อู่เหล็กก็จะเลือกใช้คมของมิดตามวัตถุประสงค์ เทคโนโลยีทางการผลิตมิดใน ปัจจุบันพัฒนาไปมาก แนวคิดของการผสมผสานคมมีดปัจจุบันจึงอาจจะเปลี่ยนแปลง หรือสามารถเอา ส่วนที่คมหนาไปไว้ที่ปลายมิดแทน เพื่อประโยชน์ในการเจาะ แงะ หรือจัดแงะสิ่งต่างๆ

ไม่ว่าคมมีดจะเป็นแบบใดก็ตาม มีการตั้งข้อสังเกตเอาไว้ว่า องศาของคมมีดมีอยู่เป็น 3 กลุ่ม ใหญ่ๆ ได้แก่พวกต่างๆ ดังนี้

1. 17 – 30 องศา สำหรับมิดทำคร้วเฉพาะ หรือมิดใช้งานทั่วไป
2. 30 – 40 องศา สำหรับมิดใช้งานทั่วไป และมิดที่เน้นการต่อสู้เรื่อยไปจนถึงมิดขนาดใหญ่ใบ ยาวถึง 9 – 10 นิ้ว
3. 60 – 70 องศา ซึ่งเป็นคมขวาน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 16 เรื่อง ค่ายพักแรม 1 (การก่อกองไฟและการป้องกันไฟไหม้) จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

วิชาผู้จัดการค่ายพักแรม เป็นวิชาที่กำหนดขึ้นสำหรับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการอยู่ค่ายพักแรมมาแล้วอย่างน้อย 5 ครั้ง สถานที่พักแรมแตกต่างกันอย่างน้อย 2 แห่ง ซึ่งถือว่ามีความรู้เกี่ยวกับการใช้ชีวิตในการอยู่ค่ายพักแรมเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นการประกอบอาหาร การทำที่อยู่อาศัย การก่อกองไฟ การใช้ชีวิตในป่า รวมถึงการปฏิบัติตัวขณะอยู่ค่ายพักแรม ดังนั้นในการเรียนวิชาพิเศษนี้ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ทุกคนจึงต้องแสดงความสามารถ ในการนำประสบการณ์ต่างๆ มาแสดงต่อกรรมการอย่างเต็มที่เพื่อที่จะได้เป็นที่เสี่ยงให้กับลูกเสือรุ่นน้องที่จะเดินทางไกลต่อไป

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถปฏิบัติหน้าที่ในค่ายพักแรมได้อย่างถูกต้อง

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้แนวทาง

2.2.1 บอกวิธีการใช้ถ่านสำหรับการหุงต้มได้

2.2.2 บอกวิธีการก่อกองไฟสำหรับการชุมนุมรอบกองไฟได้

2.2.3 บอกวิธีการป้องกันไฟไหม้รอบบริเวณค่ายพักแรมที่อยู่ได้

3. เนื้อหา

3.1 การใช้ถ่านสำหรับการหุงต้ม

3.2 การก่อกองไฟสำหรับการชุมนุมรอบกองไฟ

3.3 การป้องกันไฟไหม้รอบบริเวณค่ายพักแรม

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับฯ สนทนากับลูกเสือเกี่ยวกับการก่อกองไฟ

4.3.2 ผู้กำกับฯ ให้ลูกเสือทุกหมู่ร่วมกันอภิปราย เกี่ยวกับ

1) การใช้ถ่านสำหรับการหุงต้ม

2) การก่อกองไฟสำหรับการชุมนุมรอบกองไฟ

- 3) การป้องกันไฟไหม้บริเวณรอบค่ายพักแรม
 - 4.3.3 ลูกเสือแต่ละหมู่ส่งตัวแทนรายงานผลการอภิปราย
 - 4.3.4 ผู้กำกับฯ สรุปผลการอภิปรายที่ถูกต้อง
 - 4.4 ผู้กำกับฯ เล่าเรื่องสั้น เรื่อง
 - 4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

- 5.1 ภาพการก่อกองไฟแบบต่างๆ
- 5.2 ภาพการป้องกันรอบบริเวณค่ายจากไฟไหม้

6. การวัดผลประเมินผล

- 6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะทำการอภิปรายเป็นรายกลุ่ม
- 6.2 สังเกตจากการรายงานผลการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 17 เรื่อง ค่ายพักแรม 2 (การรักษาอาหารและน้ำ)

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

วิชาผู้จัดการค่ายพักแรม เป็นวิชาที่กำหนดขึ้นสำหรับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการอยู่ค่ายพักแรมมาแล้วอย่างน้อย 5 ครั้ง สถานที่พักแรมแตกต่างกันอย่างน้อย 2 แห่ง ซึ่งถือว่ามีความรู้เกี่ยวกับการใช้ชีวิตในการอยู่ค่ายพักแรมเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นการประกอบอาหาร การทำที่อยู่อาศัย การก่อกองไฟ การใช้ชีวิตในป่า รวมถึงการปฏิบัติตัวขณะอยู่ค่ายพักแรม ดังนั้นในการเรียนวิชาพิเศษนี้ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ทุกคนจึงต้องแสดงความสามารถ ในการนำประสบการณ์ต่างๆ มาแสดงต่อกรรมการอย่างเต็มที่เพื่อที่จะได้เป็นที่เสี่ยงให้กับลูกเสือรุ่นน้องที่จะเดินทางไกลต่อไป

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถปฏิบัติหน้าที่ในค่ายพักแรมได้อย่างถูกต้อง

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

2.2.1 บอกวิธีการระวังรักษาอาหารและน้ำดื่มได้

2.2.2 บอกวิธีการระวังรักษาที่หุงต้มอาหารและการกำจัดขยะได้

2.2.3 บอกวิธีการสร้างและระวังรักษาส้วมชั่วคราวได้

3. เนื้อหา

3.1 การระวังรักษาอาหารและน้ำดื่ม

3.2 การระวังรักษาที่หุงต้มอาหารและการกำจัดขยะ

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับฯ สนทนากับลูกเสือเกี่ยวกับการระวังรักษาอาหาร น้ำและการกำจัดขยะที่บ้านของลูกเสือ

4.3.2 ผู้กำกับฯ ให้ลูกเสือทุกหมู่ร่วมกันอภิปราย เกี่ยวกับ

1) การระวังรักษาอาหารและน้ำ

2) การระวังรักษาที่หุงต้มอาหารและการกำจัดขยะ

-
- 4.3.3 ลูกเสือแต่ละหมู่ส่งตัวแทนรายงานผลการอภิปราย
 - 4.3.4 ผู้กำกับฯ สรุปผลการอภิปรายที่ถูกต้อง
 - 4.4 ผู้กำกับเหล่าเรื่องสั้น เรื่อง
 - 4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

ภาพการดูแลรักษาเตาประกอบอาหาร

6. การวัดผลประเมินผล

- 6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะทำการอภิปรายเป็นรายกลุ่ม
- 6.2 สังเกตจากการรายงานผลการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 18 เรื่อง ค่ายพักแรม 3 (การใช้ขวานและมีด)

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

วิชาผู้จัดการค่ายพักแรม เป็นวิชาที่กำหนดขึ้นสำหรับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการอยู่ค่ายพักแรมมาแล้วอย่างน้อย 5 ครั้ง สถานที่พักแรมแตกต่างกันอย่างน้อย 2 แห่ง ซึ่งถือว่ามีความรู้เกี่ยวกับการใช้ชีวิตในการอยู่ค่ายพักแรมเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นการประกอบอาหาร การทำที่อยู่อาศัย การก่อกองไฟ การใช้ชีวิตในป่า รวมถึงการปฏิบัติตัวขณะอยู่ค่ายพักแรม ดังนั้นในการเรียนวิชาพิเศษนี้ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ทุกคนจึงต้องแสดงความสามารถ ในการนำประสบการณ์ต่างๆ มาแสดงต่อกรรมการอย่างเต็มที่เพื่อที่จะได้เป็นที่เสี่ยงให้กับลูกเสือรุ่นน้องที่จะเดินทางไกลต่อไป

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถปฏิบัติหน้าที่ในค่ายพักแรมได้อย่างถูกต้อง

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

2.2.1 บอกวิธีการใช้ขวานได้

2.2.2 บอกวิธีการใช้มีดได้

3. เนื้อหา

3.1 วิธีการใช้ขวาน

3.2 วิธีการใช้มีด

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา จัดกิจกรรมตามแนวทางดังนี้

4.3.1 ผู้กำกับฯ สนทนากับลูกเสือเกี่ยวกับการใช้ขวานและมีด

4.3.2 ผู้กำกับฯ แบ่งลูกเสือออกเป็น 3 หมู่ พร้อมทั้งชี้แจงการเข้าร่วมกิจกรรมตามฐาน

รายละเอียดดังนี้

1) การใช้ขวาน

2) การใช้มีด

-
- 4.3.3 ลูกเสือแต่ละหมู่ส่งตัวแทนสาธิตการใช้อุปกรณ์ทั้ง 3 ชนิด
 - 4.3.4 ผู้กำกับฯ สรุปและให้ข้อคิดสำหรับการใช้อุปกรณ์ทั้ง 3 ชนิด
 - 4.4 ผู้กำกับฯ เล่าเรื่องสั้น เรื่อง
 - 4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

- 5.1 ขวาน
- 5.2 มีด

6. การวัดผลประเมินผล

- 6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะศึกษากิจกรรมตามฐาน
- 6.2 สังเกตจากการสาธิต

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 19 เรื่อง ค่ายพักแรม 4 (การเตรียมยารักษาโรคและเครื่องใช้) จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

วิชาผู้จัดการค่ายพักแรม เป็นวิชาที่กำหนดขึ้นสำหรับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการอยู่ค่ายพักแรมมาแล้วอย่างน้อย 5 ครั้ง สถานที่พักแรมแตกต่างกันอย่างน้อย 2 แห่ง ซึ่งถือว่ามีความรู้เกี่ยวกับการใช้ชีวิตในการอยู่ค่ายพักแรมเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นการประกอบอาหาร การทำที่อยู่อาศัย การก่อกองไฟ การใช้ชีวิตในป่า รวมถึงการปฏิบัติตัวขณะอยู่ค่ายพักแรม ดังนั้นในการเรียนวิชาพิเศษนี้ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ทุกคนจึงต้องแสดงความสามารถ ในการนำประสบการณ์ต่างๆ มาแสดงต่อกรรมการอย่างเต็มที่เพื่อที่จะได้เป็นที่เสียงให้กับลูกเสือรุ่นน้องที่จะเดินทางไกลต่อไป

จุดประสงค์การเรียนรู้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถปฏิบัติหน้าที่ผู้จัดการค่ายพักแรมได้อย่างถูกต้อง

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

บอกวิธีการบรรจุยาและเครื่องใช้สำหรับการอยู่ค่ายพักแรมได้

3. เนื้อหา

การบรรจุยาและเครื่องใช้สำหรับการอยู่ค่ายพักแรม

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 ผู้กำกับฯ สนทนากับลูกเสือเกี่ยวกับการใช้ยารักษาโรคของลูกเสือ

4.3.2 ผู้กำกับฯ ให้ลูกเสือทุกหมู่ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการเตรียมยารักษาโรคและเครื่องใช้

สำหรับการอยู่ค่ายพักแรม

4.3.3 ลูกเสือร่วมกันอภิปรายตามหัวข้อที่ 4.3.2

4.3.4 ลูกเสือแต่ละหมู่ส่งตัวแทนรายงานผลการอภิปราย

4.3.5 ผู้กำกับฯ สรุปผลการอภิปรายที่ถูกต้อง

4.4 ผู้กำกับฯ เล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

กระเป่าสำหรับใส่ยาและสิ่งของเครื่องใช้

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 สังเกตพฤติกรรมขณะทำการอภิปรายเป็นรายกลุ่ม

6.2 สังเกตจากการรายงานผลการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

เนื้อหาประกอบการสอน เรื่อง ค่ายพักแรม

1. การก่อไฟ

การก่อกองไฟเป็นกิจกรรมสำคัญอย่างหนึ่งของลูกเสือที่ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถและความระมัดระวังเป็นพิเศษ เพราะนอกจากจะให้ประโยชน์แล้วทางตรงข้ามหากลูกเสือขาดความระมัดระวัง อาจเป็นอันตรายแก่ตนเองทรัพย์สินและสภาพแวดล้อมได้ ดังนั้นจำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อขจัดปัญหาและอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้

1.1 สิ่งที่ต้องคำนึงในการก่อกองไฟ

การก่อกองไฟของลูกเสือแต่ละอย่างต้องทำตามวัตถุประสงค์หรือความต้องการ เช่น ต้องการแสงสว่างการหุงหาอาหาร ความอบอุ่น หรือเพื่อประกอบกิจกรรมแต่ละอย่างจะมีความแตกต่างกันฉะนั้น ก่อนที่จะก่อกองไฟควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1) สถานที่

(1) บริเวณที่จะก่อกองไฟต้องแห้งและไม่มีใบไม้หรือเชื้อเพลิงที่ไวต่อการลุกไหม้ โดยมีรัศมีโดยรอบอย่างน้อย 5 ฟุต ต้องเก็บกวาดใบไม้ เศษหญ้าแห้งออก ให้หมด เพื่อป้องกันการลุกลามของไฟที่อาจลุกลามไปติดต้นไม้หรือเต็นท์ที่พิกได้

(2) ห่างจากอาคารบ้านเรือน หรือสิ่งปลูกสร้าง

(3) ถ้าก่อกองไฟเพื่อปรุงอาหารควรจัดสถานที่ให้กะทัดรัด ชุดหลุมหรือมีก้อนหินวางเพื่อรองภาชนะ

(4) หากเป็นไปได้ควรมีถังน้ำอยู่บริเวณใกล้เคียง

2) การเตรียมเชื้อเพลิง

ในการก่อกองไฟโดยทั่วไปใช้เชื้อเพลิง (เศษไม้) ในบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่ตั้งค่ายพักแรม ถ้าหากไม่มีก็จำเป็นต้องเตรียมไปจากที่ตั้งก่อนการเดินทาง เพราะการปรุงอาหารบางครั้งต้องใช้เชื้อเพลิงที่ติดไฟได้นานรวมถึงการให้แสงสว่างในเวลากลางคืนด้วย

กิ่งไม้ขนาดเล็ก กิ่งไม้ขนาดกลาง กิ่งไม้ขนาดใหญ่

3) การจุดไม้ขีดไฟหรือไฟแช็ก

ขณะจุดไม้ขีดไฟควรนั่งบังลมหรือหาที่กั้นลม ชิดไม้ที่ข้างหลักไม้ขีดหรือหากใช้ไฟแช็กควรจุดกับเศษไม้เล็กๆ ก่อน แล้วค่อยจุดลงบนเชื้อไฟโดยวางไว้ข้างใต้เชื้อไฟ

1 การจุดไฟแช็กกับเศษไม้

2 นำไฟที่จุดวางใต้เชื้อไฟ

3 นำเชื้อไฟวางเพิ่ม

4 ลักษณะไฟที่ก่อ

ภาพที่ 1 การจุดไฟด้วยไฟแช็ก

4) รูปแบบของการก่อกองไฟ

ดังได้กล่าวแล้วว่าการก่อกองไฟต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือความต้องการ ลูกเสือจึงสามารถก่อกองไฟได้หลายรูปแบบดังนี้

(1) การก่อกองไฟรูปกระโจมหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าแบบกระโจมอินเดียแดงคือการเอาเศษกิ่งไม้เล็กๆ มาสมกองเป็นเชื้อเพลิง แล้วจึงเอากิ่งไม้ใหญ่มาตั้งสมกันคล้ายกระโจม การก่อกองไฟแบบนี้จะให้ความร้อนมาก และให้แสงสว่างมากกว่าแบบอื่น แต่มีข้อเสียคือเพลิงฟืนมาก

ภาพที่ 2 ลำดับการก่อกองไฟรูปกระโจม

ภาพที่ 3 ตัวอย่างการก่อกองไฟรูปกระโจม

(2) การก่อกองไฟแบบเชิงตะกอนหรือแบบเล้าหมู โดยการนำเอาฟืนท่อนใหญ่กองไขว้กัน เรียงเป็นชั้นๆ โดยให้ฟืนท่อนใหญ่เป็นชั้นล่าง ส่วนชั้นบนเป็นฟืนท่อนเล็กลง แล้วเอาเศษกิ่งไม้เล็กๆ กองสุมอยู่ตรงกลางเป็นเชื้อเพลิง การก่อแบบนี้จะไม่เปลืองฟืน แต่มีข้อเสียคือให้แสงสว่างและความร้อนน้อย

1 ฟืนท่อนใหญ่ไขว้กัน

2 เศษกิ่งไม้เล็กๆ สูดตรงกลาง

ภาพที่ 4 ลำดับการก่อกองไฟแบบเชิงตะกอนหรือแบบเล้าหมู

ภาพที่ 5 ตัวอย่างการก่อกองไฟแบบเชิงตะกอนหรือแบบเล้าหมู

(3) การก่อกองไฟแบบไฟดาว เป็นการก่อโดยนำเอาท่อนไม้มาวางปลายชนกันเป็นรูปวงกลมคล้ายซี่ล้อรถจักรยานโดยปลายไม้ที่ชนกันจะวางอยู่บนเศษไม้เล็กที่ทำเป็นเชื้อเพลิง การก่อไฟแบบนี้จะให้ไฟที่มีเปลว

1 วางเศษไม้เล็กทำเป็นเชื้อเพลิง

2 วางท่อนไม้ให้ปลายชนกันบนเชื้อเพลิง

ภาพที่ 6 ลำดับการก่อกองไฟแบบไฟดาว

ภาพที่ 7 ตัวอย่างการก่อกองไฟแบบไฟดาว

(4) การก่อกองไฟแบบผสม เป็นการก่อกองไฟแบบเชิงตะกอน โดยนำเอาท่อนไม้ใหญ่มาเรียงเป็นรูปสี่เหลี่ยมก่อน จากนั้นตรงกลางจึงใช้ท่อนไม้วางสุ่มเป็นรูปประจิม วิธีการนี้ใช้ในการเล่นรอบกองไฟ

1 นำเอาท่อนไม้ใหญ่มาเรียงเป็นรูปสี่เหลี่ยม

2 นำไม้มาสุ่มแบบกระโจม

ภาพที่ 8 ลำดับการก่อกองไฟแบบผสม

ภาพที่ 9 ตัวอย่างการก่อไฟแบบผสม

หมายเหตุ การก่อไฟควรก่อให้โปร่งอากาศผ่านได้สะดวก เมื่อกองไฟติดดีแล้วต้องคอยเติมฟืน

1.2 ข้อควรระวังในการก่อกองไฟและการดับกองไฟ

- 1) อย่าทิ้งกองไฟไว้โดยไม่ดับให้เรียบร้อยก่อน
- 2) การดับไฟควรใช้น้ำหรือทรายหรือดินเปียก
- 3) เมื่อไฟดับแล้ว ควรกลบและปรับพื้นที่ให้เหมือนเดิม

1 สภาพพื้นที่ก่อนก่อกองไฟ

2 ขณะก่อกองไฟ

3 หลังดับกองไฟ

4 ปรับสภาพพื้นที่หลังก่อกองไฟ

ภาพที่ 10 การก่อกองไฟและการจัดเก็บพื้นที่

2. การเก็บรักษาอาหาร วิธีการถนอมอาหารที่ใช้กันมากในปัจจุบัน มีดังต่อไปนี้

2.1 การทำให้แห้ง การทำให้แห้งเป็นวิธีการระเหยน้ำ หรือความชื้นออกจากอาหารให้มากที่สุด หรือ เหลือความชื้นอยู่เพียงเล็กน้อย อาหารจะแห้งลง สามารถเก็บไว้ได้นาน วิธีการทำให้แห้งนี้มักใช้กันโดยทั่วไป เพราะทำได้ง่ายและสะดวก เช่น เมื่อมีกล้วยน้ำว้าเหลือหลายๆ ก็นำมาตากแห้ง ทำเป็นกล้วยตาก หรือนำพริกสดที่ใช้ไม่หมดมาตากให้แห้ง แม้แต่กระเทียมก็ต้องนำมาผึ่งให้แห้งก่อนเพื่อเก็บไว้ใช้ได้ นาน ปลาหมึกแห้งที่เราชอบรับประทานกันก็ผ่าน การตากแห้งนี้มาก่อน นอกจากนี้ยังมี กุ้งแห้ง หอยแห้ง ถั่วตากแห้ง หน่อไม้แห้ง ซึ่งเก็บถนอมด้วยวิธีนี้ วิธีการทำให้แห้งที่ใช้กันทั่วไปมี 3 วิธี คือ

2.1.1 ใช้วิธีธรรมชาติ คือ การผึ่งแดด ผึ่งลม เป็นวิธีที่ใช้กันมาแต่โบราณโดยนำวัตถุดิบ ที่ต้องการทำให้แห้งใส่ตะแกรงหรือแผ่นสังกะสี ตั้งไว้กลางแจ้งให้ได้รับความร้อน จากแสงแดด มีลมพัดผ่าน จะทำให้ความชื้นในเนื้อสัตว์หรือพืชผักผลไม้ค่อยๆ ระเหยออกไปจนแห้ง จึงนำเก็บใส่ภาชนะปิดฝาให้มิดชิด

2.1.2 ใช้เครื่องมือช่วย เช่น เครื่องอบแห้ง เตอบอบ ตู้อบไมโครเวฟ เป็นต้น

2.1.3 ใช้วิธีรมควัน นิยมใช้ในการเก็บรักษาปลาและเนื้อสัตว์ต่างๆ ในรูปของปลาแห้ง เนื้อย่าง วิธีทำขั้นต้นต้องล้างปลาให้สะอาด อาจใช้เกลือทาหรือใช้น้ำเกลือก่อน แล้วนำไปวางบนตะแกรงไม้ไผ่ เหนือกองไฟ ใช้กาบมะพร้าว ชานอ้อย หรือขี้เลื่อยเป็นเชื้อเพลิงที่ทำให้เกิดควัน ครอบเตาด้วยภาชนะที่สามารถเก็บควันให้รมปลาอยู่ภายในได้ ใช้ถ่านทำให้เกิดความร้อนและมีควันออกมาจับผิวปลาจนเป็นสีน้ำตาลอมเหลือง มีกลิ่นหอมนำออกไปแขวนผึ่งลมซึ่งสามารถเก็บได้นาน 2 – 3 เดือน

2.2 การใช้ความร้อน วิธีการถนอมอาหารโดยการใช้ความร้อน หมายถึง การใช้ความร้อนฆ่าเชื้อจุลินทรีย์ในอาหารเพื่อป้องกันการเน่าเสีย ทำโดยการเพิ่มอุณหภูมิผลิตภัณฑ์ให้สูงขึ้นส่วนมากใช้การต้ม เช่น เมื่อเรารีดนมวัวมาได้ปริมาณมาก และต้องการเก็บไว้ใช้นานๆ ต้องผ่านกระบวนการเพิ่มความร้อนเพื่อให้เชื้อจุลินทรีย์ในน้ำนมตาย เป็นต้น

2.2.1 ใช้ความร้อนที่อุณหภูมิต่ำกว่าจุดเดือด ฆ่าจุลินทรีย์บางชนิดที่ทำให้เกิดโรคในอาหารแต่ฆ่าไม่ได้ทั้งหมด วิธีนี้เรียกว่า พาสเจอร์ไรซ์ ผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการพาสเจอร์ไรซ์จะต้องเก็บไว้ในตู้เย็นเพื่อป้องกันการเน่าเสียระหว่างเก็บ

2.2.2 ใช้ความร้อนที่อุณหภูมิน้ำเดือด หรือเรียกว่า สเตอริไลซ์ ก็คือการต้มนั่นเอง การใช้ความร้อนที่ระดับอุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส ฆ่าเชื้อจุลินทรีย์ได้เกือบทั้งหมด ยกเว้นจุลินทรีย์ที่ทนความร้อนมากๆ ได้ผลิตภัณฑ์สเตอริไลซ์สามารถเก็บไว้ได้นานโดยไม่ต้องแช่เย็น แต่ต้องบรรจุในภาชนะสะอาดผ่านการฆ่าเชื้อแล้วและต้องปิดสนิทด้วย

2.2.3 ใช้ความร้อนที่สูงกว่าอุณหภูมิน้ำเดือด โดยอาศัยความดันช่วยการใช้ความร้อน ระดับนี้สามารถทำลายจุลินทรีย์ที่ทนความร้อนได้ วิธีนี้นิยมนำไปใช้ใน การทำอาหารบรรจุขวด หรือบรรจุกระป๋อง มักใช้อาหารที่มีความเป็นกรดต่ำเป็น วัตถุดิบ เช่น เนื้อสัตว์ ผัก เป็นต้น

3. การใช้ความเย็น การใช้ความเย็น หมายถึง การทำให้อาหารคงสภาพเดิม โดยใช้ความเย็นที่ระดับอุณหภูมิต่ำแต่ไม่ถึงจุดเยือกแข็ง วิธีนี้จะช่วยยับยั้งการเจริญเติบโตของจุลินทรีย์ชะลอการเน่าเสีย

และลดอัตราการเปลี่ยนแปลงทางเคมีของอาหาร การใช้ความเย็นอาจทำได้ โดยการแช่น้ำแข็ง การใช้ น้ำแข็งแห้ง การบรรจุผลิตภัณฑ์ใส่ถุง กล่องกระดาษหรือกล่องพลาสติก แล้วนำไปแช่แข็ง ปัจจุบันจะ พบว่าประเทศเรามีการส่งออกพืชผัก ผลไม้ชนิดต่างๆ เมื่อเราเก็บมา จากต้นพืชผักและผลไม้ยังมีการ หายใจอยู่มีความร้อนภายในสูง ถ้าทิ้งไว้ในอุณหภูมิปกติ จะสุกหรือเหี่ยวเร็วขึ้น ถ้านักเรียนต้องการเก็บให้ อยู่ในสภาพเดิมต้องเก็บไว้ในที่เย็นหรืออุณหภูมิประมาณ 10 – 15 องศาเซลเซียส

2.4 การถนอมอาหารโดยใช้น้ำตาล น้ำตาลเป็นสารให้ความหวานมีคุณสมบัติเป็นวัตถุกันเสีย ป้องกันไม่ให้เกิด การเปลี่ยนแปลงในอาหารและยับยั้งการเจริญเติบโตของจุลินทรีย์ได้ ช่วยเก็บรักษา อาหาร ให้คงทนอยู่ได้นานโดยไม่เน่าเสีย วิธีการถนอมอาหารโดยใช้น้ำตาล ได้แก่ การเชื่อม การกวน

2.4.1 การเชื่อม คือ การใช้น้ำและน้ำตาลใส่ภาชนะตั้งไฟเคี่ยวให้ละลายกลายเป็นน้ำเชื่อม ก่อนแล้วจึงใส่อาหารลงเคี่ยวต่อไปด้วยไฟอ่อนๆ จนอาหารอิมชุ่มด้วยน้ำเชื่อม อาหารที่ใช้วิธีเชื่อม เช่น ก๋วยเตี๋ยวเชื่อม มันเชื่อม จาวตาลเชื่อม มะตูมเชื่อม สาเกเชื่อม เป็นต้น

การเชื่อม มีวิธีการทำแบ่งได้เป็น 3 แบบ คือ การเชื่อมธรรมดา เชื่อมโดยวิธีแช่ต้ม และเชื่อมโดยวิธีฉาบ

1) การเชื่อมธรรมดา เป็นวิธีการถนอมอาหาร โดยใช้น้ำตาลไปคลุกเคล้า หรือผสมในอาหารที่เราต้องการเพื่อให้ น้ำตาลไปยับยั้งการเจริญเติบโตของจุลินทรีย์ในอาหาร ซึ่งจะ ทำให้อาหารคงสภาพอยู่ได้นานไม่เน่าเสียง่าย เช่น ลูกตาลเชื่อม ก๋วยเตี๋ยวเชื่อม สาเกเชื่อม เป็นต้น

2) การแช่ต้ม เป็นวิธีการถนอมผลไม้ และผักบางชนิดโดยแช่ในน้ำเชื่อม หลักการคือ ต้องทำให้ผัก ผลไม้ที่จะแช่ต้มคายรสขม รสเปรี้ยวก่อนด้วยการแช่น้ำเกลือ แล้วจึงแช่น้ำเชื่อม น้ำตาลจะ ค่อยซึมเข้าไปในเนื้อเยื่อของผัก ผลไม้จนอิมตัว มีรสหวานขึ้น ผลไม้ที่นิยมใช้วิธีแช่ต้ม เช่น มะม่วง มะดัน มะขาม มะยม เป็นต้น

3) การฉาบ มักใช้กับของที่ทำสุกแล้ว เช่น ก๋วยเตี๋ยวทอด มันทอด เผือกทอด เป็นต้น วิธี ฉาบคือ เคี่ยวน้ำตาลให้เป็นน้ำเชื่อมแก่จัดจนเป็นเกล็ด เทลงผสมคลุกเคล้ากับของที่ทอดไว้ ทิ้งไว้ให้เย็น น้ำเชื่อมจะเกาะจับเป็นเกล็ดบนผิวของอาหารที่ฉาบ การถนอมอาหารด้วยการเชื่อมเป็นการนำผลไม้ไปต้ม ลงในน้ำเชื่อมจนผลไม้มีลักษณะนุ่ม ใสเป็นประกาย ซึ่งเป็นการใช้น้ำตาลมาช่วยในการถนอมอาหารมี ลักษณะ การใช้น้ำตาลเช่นเดียวกับวิธีการแช่ต้ม การเชื่อมนิยมทำเมื่อจะเก็บผลไม้บรรจุขวดหรือกระป๋อง น้ำเชื่อมที่ใช้อัตราส่วน ดังนี้

- น้ำเชื่อมใส น้ำตาล 1 ถ้วย ต่อน้ำ 3 ถ้วย
- น้ำเชื่อมปานกลาง น้ำตาล 1 ถ้วย ต่อน้ำ 2 ถ้วย
- น้ำเชื่อมเข้มข้น น้ำตาล 1 ถ้วย ต่อน้ำ 1 ถ้วย

3. มีดและขวาน

3.1 มีด คือเครื่องมือชนิดแรกๆ ที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน มาอย่างยาวนาน เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับแทบจะทุกกิจกรรม ในการดา เนินชีวิต มีด เป็นเครื่องมือตัดเฉือนชนิดมีคมสาหรับใช้ สับ หั่น ฉือน ปาด บางชนิดอาจมีปลาย แหลมสาหรับกรีดหรือแทง มักมีขนาดเหมาะสมสาหรับจับถือ ด้วยมือเดียว

ส่วนประกอบของมีด

ประเภทของมีด มีดแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) มีดเล็ก ใช้ติดตัวเพื่อตัดเชือก ลิดกิ่งไม้ เล็กๆ หรือหั่นผัก หั่นเนื้อสาหรับการ ประกอบอาหาร ได้แก่ มีดทา ครีว มีดพกประจำ ตัว เป็นต้น

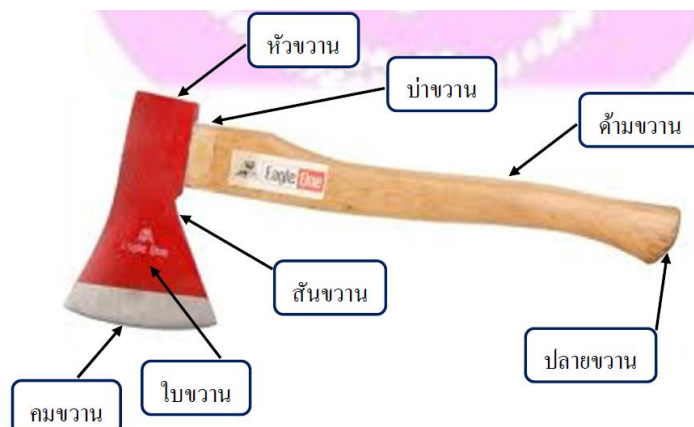
2) มีดใหญ่ ใช้สำหรับตัดกิ่งไม้ใหญ่ ผ่าฟัน ดายหญ้า ได้แก่ มีดอีโต้ มีดพรั้าถาง มีดดายหญ้า เป็นต้น

3.2 ขวาน เป็นเครื่องมือที่ทำ ด้วยเหล็ก มีสันหนาใหญ่ ใช้ในการตัดไม้ ฟันไม้ ผ่า ไม้ ตอกไม้ รวมไปถึงการใช้เป็นอาวุธ โดยทั่วไปขวานจะประกอบด้วยสองส่วน หลักคือ ส่วนหัว และส่วนด้ามจับ โดยขวานจะมีทั้งแบบที่ด้ามยาว และแบบด้าม สั้นขึ้นอยู่กับงานที่ใช้

ส่วนประกอบของขวาน

ชนิดของขวาน ขวานแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

1) ขวานไทย เป็นขวานพื้นเมืองเหมาะสมสำหรับคนไทย ใช้สำหรับตัดทอน กิ่งไม้ขนาดเล็ก ผ่าฟัน หรือใช้แทนค้อนตอกตะปู หรือสมอบก ในการกางเต็นท์ที่ พัก ที่นิยมใช้มีสองชนิด คือ

ก. ขวานไทยขนาดเล็ก จะทาด้วยเหล็กหน้าตรงด้านคมค่อนข้างบางและมีน้ำหนักเบา

ข. ขวานไทยขนาดใหญ่ คล้ายกับขวานไทยขนาดเล็ก แต่มีขนาดใหญ่ กว่า

2) ขวานฝรั่ง เป็นขวานจากต่างประเทศ มีน้ำหนักมาก เหมาะสำหรับโค่นต้นไม้ ตัดกิ่งไม้ขนาดใหญ่ แบ่งเป็น

ก. ขวานฝรั่งขนาดเล็ก ทา ด้วยเหล็กกล้า ด้านคมค่อนข้างบาง

ข. ขวานฝรั่งขนาดใหญ่ มีลักษณะเหมือนขนาดเล็ก แต่ด้ามจะยาวกว่า

3.3 การดูแลรักษามีดและขวาน

1) ไม่ควรวางมีดหรือขวานไว้กับพื้น เพราะจะเป็นอันตรายต่อผู้อื่น ถ้าเผลอไปเหยียบรวมทั้งจะทำให้คมมีด และขวานเป็นสนิมได้

2) อย่าใช้มีดหรือขวาน หั่น ถาก วัตถุที่แข็งเกินไป เพราะอาจทำให้หมดคมหรืออาจบิ่นเสียหายได้

3) ไม่ควรเอามีดหรือขวานลงไฟ หรือหั่นสับสิ่งที่กำลังร้อน เพราะจะทำให้ที่อง่าย

4) หลังจากใช้มีดหรือขวานเสร็จแล้ว ต้องล้างให้สะอาด เช็ดให้แห้ง ทาน้ำมัน แล้วเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย ถ้าเป็นมีดหรือขวานที่มีปลอก มีหน้ากาก ควรสวมปลอกหรือหน้ากากก่อนแล้วเก็บ

5) เมื่อคมมีด หรือคมขวานทื่อ ควรลับกับหินลับมีด หรือหินกากเพชร

6) ถ้าด้ามมีด หรือด้ามขวาน แตกร้าว ต้องรีบซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพดี ก่อนนำไปเก็บ หรือนำไปใช้งาน

3.4 วิธีถือมีดและขวานให้ปลอดภัย

- 1) ต้องหันด้านคมของมีดหรือขวานออกนอกตัว
- 2) เวลาแบกขวาน ต้องระวังอย่าให้คมขวานห้อยลง หรือหันเข้าหาตัว
- 3) ถ้าเป็นขวานขนาดเล็ก เวลาถือให้จับที่ตัวขวาน ปลอยด้ามขวานชี้ลง พื้น หันคมขวานไปทางด้านหลัง

3.5 วิธีส่งมิดและขวานให้ปลอดภัย

- 1) การส่งมิด ผู้ส่งจับสันมิดหันคมมีดออกนอกตัวหรือหันด้านคมลงพื้น ส่งด้านมิดให้ผู้จับ
- 2) การส่งขวาน ผู้ส่งจับปลายด้ามขวาน ห้อยตัวขวานลง ให้คมขวาน หันไปด้านหลังผู้รับต้องจับด้ามขวานได้มีมือผู้ส่ง

4. การเตรียมยารักษาโรค

4.1 ยาที่ควรนำติดตัวไปด้วยเมื่อเดินทาง

ในการเดินทาง สิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่ต้องนำติดตัวไปด้วยก็คือ “ยา” ซึ่งยาที่ต้องเตรียมไปด้วยแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

- 1) ยาสำหรับรักษาโรคประจำตัว เป็นยาสำหรับรักษาโรคที่ผู้เดินทางแต่ละคนต้องใช้เป็นประจำ ซึ่งต้องจัดเตรียมไปให้เพียงพอกับจำนวนวันที่จะเดินทาง
- 2) ยาสำหรับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น เช่น ยาลดไข้ บรรเทาปวด ยาแก้เมาเรือ ยาแก้ปวดท้อง ท้องเสีย ยาต้ม ยาหม่อง
- 3) ยาที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่จะทำ เช่น ครีมกันแดด ยาทากันแมลง ยาทาแก้แมลงสัตว์กัดต่อย ยาเลื่อนการมีรอบเดือน ยาบรรเทาอาการปวดเมื่อย เคล็ดขัดยอก

4.2 การจัดเตรียมยาสำหรับการเดินทาง

ปัจจุบันมีอุปกรณ์พลาสติกสำหรับจัดเก็บยาหลายรูปแบบ แต่หากต้องจัดเก็บยาแยกกันหลายกล่องก็อาจจะกินพื้นที่มาก ดังนั้นผู้เดินทางจึงอาจจัดยาใส่ซองพลาสติก โดยแยกประเภทของยาและเขียนรายละเอียดติดไว้ที่หน้าซองให้ชัดเจน ก็จะช่วยประหยัดพื้นที่และช่วยกันน้ำได้อีกด้วย

สำหรับยาที่นำติดตัวไปด้วย หากเป็นยาที่ใช้เองเป็นประจำ อาจจะไม่มีปัญหาในการใช้ แต่หากนำไปเพื่อผู้อื่นด้วย ก็ต้องบอกวิธีใช้ รวมไปถึงข้อจำกัดและข้อห้ามในการใช้นั้นให้ผู้อื่นทราบอย่างชัดเจนก่อนที่จะใช้ยาด้วย และหากไปเที่ยวกันเป็นกลุ่ม แทนที่ต่างคนจะต่างพกพายากันไป ก็อาจจะเตรียมกระเป๋ายาที่มเพื่อนำไปใช้ด้วยกันก็ได้ ซึ่งจะช่วยลดภาระของแต่ละคนลงไปได้ด้วย

4.3 หากมีประวัติการแพ้ยา...ต้องทำอะไร

หากมีประวัติการแพ้ยา ประวัติโรคเรื้อรัง ผู้ป่วยควรตระหนัก รับรู้ และควรจะต้องมีการบันทึกข้อมูลเหล่านั้นไว้ในเวชกระดาศหรือโทรศัพท์มือถือ เวลาที่ไปเที่ยวต่างถิ่น หากมีปัญหาเรื่องการใช้อาหรือต้องไปพบแพทย์แบบฉุกเฉินจะสามารถแจ้งให้แพทย์ทราบได้ และสำหรับผู้ที่ต้องใช้ยาอยู่เป็น

ประจำ ควรจะหาหมายเลขโทรศัพท์ของเภสัชกรที่รู้จักกันเอาไว้ เวลามีปัญหาการใช้ยาแบบฉุกเฉินในระหว่างการเดินทาง จะได้โทรศัพท์ไปขอรับคำแนะนำที่ถูกต้องเหมาะสมได้

4.4 ยาแก้แพ้ มีขนาดและวิธีการใช้ที่เหมาะสมอย่างไร

สำหรับยาสำหรับแก้แมลงเหว เมาเรือ เมาเครื่องบิน ควรรับประทานก่อนขึ้นรถ ลงเรือ หรือขึ้นเครื่องบินประมาณ 1/2 - 1 ชม. ซึ่งยา 1 เม็ดจะออกฤทธิ์นาน 6 ชม. เพราะฉะนั้นคนที่ต้องเดินทางนานกว่า 6 ชม. ก็อาจจะรับประทานยาเม็ดที่สองอีกได้ เมื่อเวลาผ่านไปหลังรับประทานยาเม็ดแรก 6 ชม. สำหรับเด็ก มีวิธีการใช้ยาเหมือนกัน แต่ขนาดของยาจะลดลงตามน้ำหนักตัวเด็ก โดยขนาดยาปกติจะใช้กับผู้ใหญ่ที่มีน้ำหนักตัวประมาณ 50 กก. ดังนั้นหากเด็กมีน้ำหนัก 25 กก. ก็รับประทานเพียง 1/2 เม็ด หากมีน้ำหนัก 12.5 กก. ก็รับประทาน 1/4 เม็ด ซึ่งสำหรับยาแก้แพ้นั้น เป็นยาที่รับประทานแล้วทำให้เกิดอาการง่วงนอน เพราะฉะนั้นในการเดินทางจึงควรระมัดระวังเรื่องนี้ด้วย

5. การเตรียมเครื่องใช้

5.1 การเตรียมเครื่องหลัง

เพื่อให้พร้อมเหมาะสมกับเดินทางไกลไปแรมคืน ซึ่งอุปกรณ์ที่จะจัดเตรียมจะแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

5.1.1 อุปกรณ์เฉพาะบุคคล

ลูกเสือ - เนตรนารี จะต้องเตรียมพร้อม ก่อนกำหนดเดินทาง ควรมีน้ำหนักไม่มากนัก และมีความจำเป็น ดังนี้คือ

- 1) กระจกน้ำ ใส่ใส่สะอาดให้เต็ม
- 2) เครื่องใช้ประจำตัว เช่น ผ้าเช็ดตัว ผ้าขาม้ว ผ้าถุง สบู่ แปรงสีฟัน ยาสีฟัน

รองเท้าแตะ ไฟฉาย ซ้อนส้อม จานข้าว ยาหากันยุง เป็นต้น

3) เครื่องแบบและเครื่องประกอบเครื่องแบบ ได้แก่ เสื้อ กางเกง ผ้าพันคอ หมวกเข็มขัด รองเท้า ถุงเท้า เป็นต้น หากเป็นเนตรนารี ก็ จะเป็น กระโปรง

- 4) ยาประจำตัวและอุปกรณ์ปฐมพยาบาล
- 5) เข็มทิศ แผนที่ สมุดจดบันทึกการเดินทาง ดินสอ ปากกา
- 6) ในกรณีที่เป็นฤดูฝน ต้องเตรียมชุดกันฝน ฤดูหนาว ให้เตรียมเสื้อกันหนาว
- 7) เครื่องนอน เช่น เต็นท์ ผ้าปูที่นอน เสื้อ ผ้าห่ม ถุงนอน เป็นต้น
- 8) ถุงพลาสติก เพื่อใช้สำหรับใส่เสื้อผ้าเปียกชื้น หรือเสื้อผ้าที่ใช้แล้ว
- 9) เชือกหรือยางเพื่อใช้ผูกมัดอุปกรณ์สิ่งของเล็กๆ น้อยๆ
- 10) ไม้ง่าม

5.1.2 อุปกรณ์สำหรับหมู่หรือกอง

อุปกรณ์ส่วนรวม คือ อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับทุกคนในหมู่หรือกองที่ลูกเสือควรเตรียมเพื่อนำไปใช้ในการอยู่ค่ายพักแรมร่วมกัน ซึ่งต้องแบ่งหน้าที่กันนำสิ่งของไปเช่น นาย หมู่ เอาตะเกียง มีดพรว้า

และแผนที่ รองนาย หมู นำ พลับสนาม เต็นท์ กระเป๋าพร้อมยา หัวหน้าคนครัว ต้องเตรียมกระทะ หม้อ ทัพพี รองหัวหน้าคนครัว ต้องนำ กลับข้าว เครื่องปรุงไป เป็นต้น

- 1) ตะเกียง
- 2) เครื่องครัวที่จำเป็น เช่น หม้อ สำหรับ ปรุงอาหาร กระทะ มีดทำครัว
- 3) อาหารสด อาหารแห้ง และอาหารกระป๋องสำหรับรับประทานทั้งหมด
- 4) กระดาษชำระ
- 5) กระเป๋าและอุปกรณ์ในการปฐมพยาบาล
- 6) ถังน้ำ กะละมัง ผ้าเช็ดจาน
- 7) ไม้ขีดไฟ เชื้อไฟ
- 8) ยาขจัดรองเท้า ยาขจัดโลหะ
- 9) ขวาน มีดพริ้ว พลับสนาม
- 10) เต็นท์สำหรับ 2 คน พร้อมอุปกรณ์

5.2 สิ่งที่ไม่ควรบรรจุเครื่องหลัง

- 1) สิ่งของมีค่า หรือราคาแพงต่างๆ เช่น สร้อยคอทองคำ แหวนทองคำ สร้อยข้อมือ
- 2) อุปกรณ์การพนันทุกชนิด
- 3) สุรา ยาเสพติด ทุกชนิด

5.3 การสาธิตการบรรจุเครื่องหลัง

เครื่องหลัง คือถุงหรือกระเป๋าสำหรับใส่สิ่งของต่างๆ และใช้สะพายหลังเพื่อให้สามารถนำ สิ่งของไปยัง สถานที่ต่างๆได้อย่างสะดวกเครื่องหลังจึงเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นมากสำหรับกิจกรรม การเดินทางไกล เพราะลูกเสือต้องใช้บรรจุอุปกรณ์ส่วนตัว อุปกรณ์ประจำหมู่ ซึ่งต้องนำไปใช้ในการอยู่ ค่ายพักแรมการบรรจุ สิ่งของลงในถุงเครื่องหลังหรือกระเป๋า มีข้อแนะนำดังนี้

- 1) ควรเลือกเครื่องหลังที่มีขนาดพอเหมาะไม่เล็กหรือใหญ่จนเกินไป
- 2) ควรบรรจุสิ่งของที่มีน้ำหนักมากหรือสิ่งของที่ใช้ภายหลังไว้ข้างล่างส่วนสิ่งของที่ใช้ ก่อนหรือใช้รับด่วน เช่น ไฟฉาย เสื้อกันฝน ไม้ขีดไฟ ฯ ให้ไว้ข้างบนสุดของเครื่องหลังซึ่งสามารถนำออกมา ใช้ได้อย่างสะดวก
- 3) บรรจุสิ่งของนุ่มๆ เช่น ผ้าเช็ดตัว ผ้าห่ม เสื้อผ้าใส่ในเครื่องหลังตรงส่วนที่จะสัมผัสกับ หลังของลูกเสือเพื่อจะได้ไม่เจ็บหลังขณะเดินทาง
- 4) สิ่งของบางประเภท เช่น ยารักษาโรค ข้าวสาร เป็นต้น ควรใส่ถุงผ้าหรือถุงพลาสติก ก่อน แล้วจึงบรรจุลงเครื่องหลัง
5. ในกรณีที่ถุงนอน และผ้าห่มบรรจุเครื่องหลังไม่ได้ ให้ผูกถุงนอนและผ้าห่มนอนของ ลูกเสือไว้นอกเครื่องหลัง คลุมด้วยพลาสติกใสเพื่อกันเปียกน้ำ

6. เครื่องหลังที่ลูกเสือนำไปต้องไม่หนักจนเกินไป เพราะถ้าหนักเกินไปจะทำให้ลูกเสือเหนื่อยเร็ว น้ำหนักของเครื่องหลังควรหนักไม่เกิน 1 ใน 5 ของน้ำหนักตัวลูกเสือ เช่น ถ้าลูกเสือหนัก 60 กิโลกรัมเครื่องหลังควรหนักไม่เกิน 12 กิโลกรัม เป็นต้นปัจจุบัน เครื่องหลังที่ใช้บรรจุสิ่งของนั้นมีหลายชนิดแล้วแต่ลูกเสือจะเลือกใช้เช่น กระเป๋า ยาม หรือ เป้ ลูกเสือควรเลือกใช้เครื่องหลังที่มีลักษณะคล้ายเป้ เพราะมีช่องสำหรับบรรจุสิ่งของหลายประเภท

5.4 เทคนิคและหลักการบรรจุของลงเป้

- 1) ใส่ของที่ไว้ใช้ที่หลังก่อน
- 2) ของแข็งควรบรรจุไว้ด้านนอก
- 3) ของเบา ของนุ่ม ให้บรรจุติดกับหลัง
- 4) ใส่ของที่ตื้อต้องใช้ก่อน เป็นลำดับสุดท้าย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 20 เรื่อง ทบทวนระเบียบแถว 1

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

การฝึกระเบียบแถวลูกเสือ มีความมุ่งหมายเพื่อฝึกให้ลูกเสือเป็นผู้มีระเบียบวินัยที่ดีงาม รู้จักฟัง คำบอกคำสั่งและปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง มุ่งส่งเสริมให้ลูกเสือเกิดความมานะอดทน ในอันที่จะบำเพ็ญ ตนให้เป็นประโยชน์ตามลักษณะของลูกเสือ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถปฏิบัติกรฝึกระเบียบแถวลูกเสือทำบุคคลมือเปล่าและทำบุคคลประกอบอาวุธได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

2.2.1 บอกคำสั่งในการฝึกปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือและแสดงท่าสัญญาณมือ ในการเรียกแถวได้

2.2.2 ปฏิบัติการฝึกระเบียบแถวลูกเสือ รูปแถวลูกเสือแบบต่างๆ ได้

3. เนื้อหา

3.1 การบอกคำสั่งระเบียบแถวลูกเสือ ดังนี้

3.1.1 แถวหน้ากระดานแถวเดียว 3.1.2 แถวหน้ากระดานหมู่เปิดระยะ

3.1.3 แถวหน้ากระดานหมู่ปิดระยะ 3.1.4 แถวตอนหมู่

3.2 วิธีการปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือ การจัดรูปแถวลูกเสือแบบต่างๆ ดังต่อไปนี้

3.2.1 แถวหน้ากระดานแถวเดียว 3.2.2 แถวหน้ากระดานหมู่เปิดระยะ

3.2.3 แถวหน้ากระดานหมู่ปิดระยะ 3.2.4 แถวตอนหมู่

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจปากกา แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 หลังจากทีลูกเสือดูภาพการจัดรูปแถวลูกเสือ แถวตอนหมู่ แถวหน้ากระดานแถวเดียว แล้ว ผู้กำกับลูกเสือสนทนาซักถามลูกเสือเกี่ยวกับภาพที่เห็น

4.3.2 แจงจุดประสงค์ให้ลูกเสือทราบว่าเมื่อจบชั่วโมงนี้แล้ว ลูกเสือต้องสามารถบอกคำสั่ง แสดงท่าสัญญาณมือในการเรียกแถว และปฏิบัติการจัดรูปแบบแถวลูกเสือตามที่กำหนดให้ได้

4.3.3 แบ่งกลุ่มลูกเสือตามหมู่ของลูกเสือ

4.3.4 ลูกเสือผู้กำกับลูกเสือ สาธิตการบอกคำสั่ง การแสดงสัญญาณมือในการเรียกแถว และวิธีปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือ การจัดรูปแบบต่างๆ พร้อมทั้งปฏิบัติตาม ตามลำดับรูปแบบแถว ดังต่อไปนี้

- 1) แถวหน้ากระดานแถวเดียว 2) แถวหน้ากระดานหมู่เปิดระยะ
- 3) แถวหน้ากระดานหมู่ปิดระยะ 4) แถวตอนหมู่

4.3.5 ลูกเสือแต่ละหมู่ฝึกปฏิบัติการบอกคำสั่ง และปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือ การจัดรูปแบบแถวลูกเสือแบบต่างๆ โดยผลัดเปลี่ยนกันออกคำสั่งจนครบทุกหมู่ โดยไม่มีแบบอย่าง

4.3.6 ลูกเสือแต่ละหมู่ฝึกปฏิบัติการบอกคำสั่ง และปฏิบัติตามคำสั่งระเบียบแถวลูกเสือ การจัดรูปแบบแถวลูกเสือแบบต่างๆ โดยผลัดเปลี่ยนกันออกคำสั่งจนครบทุกหมู่จนเกิดความชำนาญ

4.3.7 ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันฝึกปฏิบัติการบอกคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งระเบียบแถวลูกเสือ การจัดรูปแบบแถวลูกเสือแบบต่างๆ ในรูปของกองลูกเสือ โดยผลัดเปลี่ยนกันออกคำสั่งจนครบทุกหมู่

4.3.8 หลังจากที่ลูกเสือเข้าแถวตามหมู่ของตนเองแล้ว ผู้กำกับลูกเสือสุ่มเลือกนายหมู่ลูกเสือ ออกคำสั่งให้ลูกเสือปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือ การจัดรูปแบบแถวลูกเสือแบบต่างๆ ประมาณ 3 – 5 คน

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบลูกเสือ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 คู่มือการฝึกระเบียบแถวลูกเสือของสำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

5.2 ภาพรูปแบบแถวลูกเสือแถวหน้ากระดานแถวเดียว แถวตอนหมู่

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ

6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ

6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม

6.4 ตรวจสอบความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย

6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 21 เรื่อง ทบทวนระเบียบแถว 2

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

การฝึกระเบียบแถวลูกเสือ มีความมุ่งหมายเพื่อฝึกให้ลูกเสือเป็นผู้มีระเบียบวินัยที่ดีงาม รู้จักฟัง คำบอกคำสั่งและปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง มุ่งส่งเสริมให้ลูกเสือเกิดความมานะอดทน ในอันที่จะบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ตามลักษณะของลูกเสือ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถปฏิบัติกรฝึกระเบียบแถวลูกเสือทำบุคคลมือเปล่าและทำบุคคลประกอบอาวุธได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

2.2.1 บอกคำสั่งในการฝึกปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือและแสดงท่าสัญญาณมือในการเรียกแถวได้

2.2.2 ปฏิบัติการฝึกระเบียบแถวลูกเสือ รูปแถวลูกเสือแบบต่างๆ ได้

3. เนื้อหา

3.1 การบอกคำสั่งระเบียบแถวลูกเสือ ดังนี้

3.1.1 แถวรูปวงกลม

3.1.2 แถวรูปครึ่งวงกลม

3.1.3 แถวรัศมี

3.1.4 แถวสี่เหลี่ยมเปิดด้านหนึ่ง

3.2 วิธีการปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือ การจัดรูปแถวลูกเสือแบบต่างๆ ดังต่อไปนี้

3.2.1 แถวรูปวงกลม

3.2.2 แถวรูปครึ่งวงกลม

3.2.3 แถวรัศมี

3.2.4 แถวสี่เหลี่ยมเปิดด้านหนึ่ง

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจปากกา แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 หลังจากทีลูกเสื่อดูภาพการจัดรูปแถวลูกเสือ แถวรูปครึ่งวงกลม แถวรัศมีแล้ว ผู้กำกับลูกเสือสนทนาซักถามลูกเสือเกี่ยวกับภาพที่เห็น

4.3.2 แจ้งจุดประสงค์ให้ลูกเสือทราบว่ามีเวลาชั่วโมงนี้แล้ว ลูกเสือต้องสามารถบอกคำสั่งแสดงท่าสัญญาณมือในการเรียกแถวและปฏิบัติการจัดรูปแบบแถวลูกเสือตามที่กำหนดให้ได้

4.3.3 แบ่งกลุ่มลูกเสือตามหมู่ของลูกเสือ

4.3.4 ลูกเสือผู้กำกับลูกเสือ สาธิตการบอกคำสั่ง การแสดงสัญญาณมือในการเรียกแถว และวิธีปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือ การจัดรูปแบบแถวต่างๆ พร้อมทั้งปฏิบัติตาม ตามลำดับรูปแบบแถว ดังต่อไปนี้

1) แถวรูปวงกลม	2) แถวรูปครึ่งวงกลม
3) แถวรัศมี	4) แถวสี่เหลี่ยมเปิดด้านหนึ่ง

4.3.5 ลูกเสือแต่ละหมู่ฝึกปฏิบัติการออกคำสั่ง และปฏิบัติตามคำสั่งระเบียบแถวลูกเสือ การจัดรูปแบบแถวลูกเสือแบบต่างๆ โดยผลัดเปลี่ยนกันออกคำสั่งจนครบทุกหมู่ โดยไม่มีแบบอย่าง

4.3.6 ลูกเสือแต่ละหมู่ฝึกปฏิบัติการออกคำสั่ง และปฏิบัติตามคำสั่งระเบียบแถวลูกเสือ การจัดรูปแบบแถวลูกเสือแบบต่างๆ โดยผลัดเปลี่ยนกันออกคำสั่งจนครบทุกหมู่จนเกิดความชำนาญ

4.3.7 ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันฝึกปฏิบัติการออกคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งระเบียบแถวลูกเสือ การจัดรูปแบบแถวลูกเสือแบบต่างๆ ในรูปของกองลูกเสือ โดยผลัดเปลี่ยนกันออกคำสั่งจนครบทุกหมู่

4.3.8 หลังจากทีลูกเสือเข้าแถวตามหมู่ของตนเองแล้ว ผู้กำกับลูกเสือสุ่มเลือกนายหมู่ลูกเสือ ออกคำสั่งให้ลูกเสือปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือ การจัดรูปแบบแถวลูกเสือแบบต่างๆ ประมาณ 3 – 5 คน

4.3.9 ลูกเสือบันทึกเนื้อหาที่ถูกต้องลงในสมุด

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบลูกเสือ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 คู่มือการฝึกระเบียบแถวลูกเสือของสำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

5.2 ภาพรูปแบบแถวลูกเสือ แถวรูปครึ่งวงกลม แถวรัศมี

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ

6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ

6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม

6.4 ตรวจสอบความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย

6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 22 เรื่อง ทบทวนระเบียบแถว 3

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

การฝึกระเบียบแถวลูกเสือ มีความมุ่งหมายเพื่อฝึกให้ลูกเสือเป็นผู้มีระเบียบวินัยที่ดีงาม รู้จักฟัง คำบอกคำสั่งและปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง มุ่งส่งเสริมให้ลูกเสือเกิดความมานะอดทน ในอันที่จะบำเพ็ญ ตนให้เป็นประโยชน์ตามลักษณะของลูกเสือ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถปฏิบัติการฝึกระเบียบแถวลูกเสือทำบุคคลมือเปล่าและทำบุคคลประกอบอาวุธได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

2.2.1 บอกคำสั่งในการฝึกปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือทำบุคคลมือเปล่าได้

2.2.2 ปฏิบัติการฝึกระเบียบแถวลูกเสือทำบุคคลมือเปล่าเป็นหมู่และกองได้

3. เนื้อหา

3.1 การบอกคำสั่งระเบียบแถวลูกเสือทำบุคคลมือเปล่า ดังนี้

3.1.1 ทำตรง

3.1.2 ทำพักปรกติ

3.1.3 ทำตามระเบียบพัก

3.1.4 ทำตามสบายพัก

3.1.5 ทำพักแถว

3.1.6 ทำวันทยหัตถ์ (ตรงหน้า ทางซ้าย ทางขวา)

3.2 วิธีการปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือทำบุคคลมือเปล่า ดังต่อไปนี้

3.2.1 ทำตรง

3.2.2 ทำพักปรกติ

3.2.3 ทำตามระเบียบพัก

3.2.4 ทำตามสบายพัก

3.2.5 ทำพักแถว

3.2.6 ทำวันทยหัตถ์ (ตรงหน้า ทางซ้าย ทางขวา)

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจปากกา แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 หลังจากทีลูกเสือดูภาพทำตรงทำตามระเบียบพัก และทำวันทยหัตถ์แล้ว ผู้กำกับลูกเสือ สอนทวนซักถามลูกเสือเกี่ยวกับภาพที่เห็น

4.3.2 แจ้งจุดประสงค์ให้ลูกเสือทราบว่เมื่อจบคาบเรียนนี้แล้ว ลูกเสือต้องสามารถบอกคำสั่ง และปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือทำบุคคลมือเปล่าที่กำหนดให้ได้

4.3.3 แบ่งกลุ่มลูกเสือตามหมู่ของลูกเสือ

4.3.4 ลูกเสือคู่มือผู้กำกับลูกเสือ สาธิตการบอกคำสั่ง และวิธีปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือ ทำบุคคลมือเปล่า พร้อมทั้งปฏิบัติตาม ตามลำดับทำดังต่อไปนี้

1) ทำตรง	2) ทำพักปรกติ
3) ทำตามระเบียบพัก	4) ทำตามสบายพัก
5) ทำพักแถว	6) ทำวันทยหัตถ์ (ตรงหน้า ทางซ้าย ทางขวา)

4.3.5 ลูกเสือแต่ละหมู่ฝึกปฏิบัติการออกคำสั่ง และปฏิบัติตามคำสั่งระเบียบแถวลูกเสือ ทำบุคคลมือเปล่าต่างๆ โดยผลัดเปลี่ยนกันออกคำสั่งจนครบทุกหมู่ โดยไม่มีแบบอย่าง

4.3.6 ลูกเสือแต่ละหมู่ฝึกปฏิบัติการออกคำสั่ง และปฏิบัติตามคำสั่งระเบียบแถวลูกเสือ ทำบุคคลมือเปล่าต่างๆ โดยผลัดเปลี่ยนกันออกคำสั่งจนครบทุกหมู่จนเกิดความชำนาญ

4.3.7 ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันฝึกปฏิบัติการออกคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งระเบียบแถว ลูกเสือทำบุคคลมือเปล่าต่างๆ ในรูปของกองลูกเสือ โดยผลัดเปลี่ยนกันออกคำสั่งจนครบทุกหมู่

4.3.8 หลังจากที่ลูกเสือเข้าแถวตามหมู่ของตนเองแล้ว ผู้กำกับลูกเสือสุ่มเลือกนายหมู่ลูกเสือ ออกคำสั่งให้ลูกเสือปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือทำบุคคลมือเปล่า ประมาณ 3 – 5 คน

4.3.9 ลูกเสือบันทึกเนื้อหาที่ถูกต้องลงในสมุด

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบลูกเสือ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 คู่มือการฝึกระเบียบแถวลูกเสือของสำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

5.2 ภาพทำบุคคลมือเปล่า ทำตรง ทำตามระเบียบพัก ทำวันทยหัตถ์

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ

6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ

6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม

6.4 ตรวจสอบความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย

6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

แผนที่ 23 เรื่อง ทบทวนระเบียบแถว 4

จำนวน 1 คาบเรียน

1. สาระสำคัญ

การฝึกระเบียบแถวลูกเสือ มีความมุ่งหมายเพื่อฝึกให้ลูกเสือเป็นผู้มีระเบียบวินัยที่ดีงาม รู้จักฟัง คำบอกคำสั่งและปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง มุ่งส่งเสริมให้ลูกเสือเกิดความมานะอดทน ในอันที่จะบำเพ็ญ ตนให้เป็นประโยชน์ตามลักษณะของลูกเสือ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง

สามารถปฏิบัติการฝึกระเบียบแถวลูกเสือทำบุคคลมือเปล่าและทำบุคคลประกอบอาวุธได้

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้นำทาง

2.2.1 บอกคำสั่งในการฝึกปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือทำบุคคลมือเปล่าได้

2.2.2 ปฏิบัติการฝึกระเบียบแถวลูกเสือทำบุคคลมือเปล่าเป็นหมู่และกองได้

3. เนื้อหา

3.1 การบอกคำสั่งระเบียบแถวลูกเสือทำบุคคลมือเปล่า ดังนี้

3.1.1 ทำถอดหมวก

3.1.2 ทำสวมหมวก

3.1.3 ทำถวายราชสดุดี

3.1.4 ทำขวาหันอยู่กับที่

3.1.5 ทำซ้ายหันอยู่กับที่

3.1.6 ทำกลับหลังหันอยู่กับที่

3.2 วิธีการปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือทำบุคคลมือเปล่า ดังต่อไปนี้

3.2.1 ทำถอดหมวก

3.2.2 ทำสวมหมวก

3.2.3 ทำถวายราชสดุดี

3.2.4 ทำขวาหันอยู่กับที่

3.2.5 ทำซ้ายหันอยู่กับที่

3.2.6 ทำกลับหลังหันอยู่กับที่

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจปากกา แยก)

4.2 เกม

4.3 การสอนตามเนื้อหา

4.3.1 หลังจากทีลูกเสื่อดูภาพลูกเสือใส่หมวกแล้ว ผู้กำกับฯสนทนาซักถามลูกเสือเกี่ยวกับภาพที่เห็น

4.3.2 แจ้งจุดประสงค์ให้ลูกเสือทราบว่ามีเมื่อจบชั่วโมงนี้แล้ว ลูกเสือต้องสามารถบอกคำสั่งและปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือทำบุคคลมือเปล่าที่กำหนดให้ได้

4.3.3 แบ่งกลุ่มลูกเสือตามหมู่ของลูกเสือ

4.3.4 ลูกเสือคู่มือผู้กำกับลูกเสือ สาธิตการบอกคำสั่ง และวิธีปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือ ทำบุคคลมือเปล่า พร้อมทั้งปฏิบัติตาม ตามลำดับทำดังต่อไปนี้

1) ทำถอดหมวก	2) ทำสวมหมวก
3) ทำถวายราชสดุดี	4) ทำขวาหันอยู่กับที่
5) ทำซ้ายหันอยู่กับที่	6) ทำกลับหลังหันอยู่กับที่

4.3.5 ลูกเสือแต่ละหมู่ฝึกปฏิบัติการออกคำสั่ง และปฏิบัติตามคำสั่งระเบียบแถวลูกเสือ ทำบุคคลมือเปล่าต่างๆ โดยผลัดเปลี่ยนกันออกคำสั่งจนครบทุกหมู่ โดยไม่มีแบบอย่าง

4.3.6 ลูกเสือแต่ละหมู่ฝึกปฏิบัติการออกคำสั่ง และปฏิบัติตามคำสั่งระเบียบแถวลูกเสือ ทำบุคคลมือเปล่าต่างๆ โดยผลัดเปลี่ยนกันออกคำสั่งจนครบทุกหมู่จนเกิดความชำนาญ

4.3.7 ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันฝึกปฏิบัติการออกคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งระเบียบแถว ลูกเสือทำบุคคลมือเปล่าต่างๆ ในรูปของกองลูกเสือ โดยผลัดเปลี่ยนกันออกคำสั่งจนครบทุกหมู่

4.3.8 จากที่ลูกเสือเข้าแถวตามหมู่ของตนเองแล้ว ผู้กำกับลูกเสือสุ่มเลือกนายหมู่ลูกเสือ ออกคำสั่งให้ลูกเสือปฏิบัติระเบียบแถวลูกเสือทำบุคคลมือเปล่า ประมาณ 3 – 5 คน

4.3.9 ลูกเสือบันทึกเนื้อหาที่ถูกต้องลงในสมุด

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น เรื่อง

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบลูกเสือ ชักธงลง เลิก)

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 คู่มือการฝึกระเบียบแถวลูกเสือของสำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

5.2 ภาพลูกเสือใส่หมวก

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 วิธีวัด การทำแบบฝึกหัด การทดสอบ

6.2 เครื่องมือวัด แบบฝึกหัด แบบบันทึกการทดสอบ

6.3 สังเกตพฤติกรรมจากการทำงานกลุ่ม

6.4 ตรวจสอบความสำเร็จจากใบงานที่มอบหมาย

6.5 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

เนื้อหาประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบแถว

1. การใช้สัญญาณมือในการเรียกแถวของลูกเสือสากล

1.1 แถวหน้ากระดานแถวเดียว

ผู้เรียก	ผู้เรียกเหยียดแขนทั้งสองไปด้านข้างเสมอแนวไหล่ มือแบหันท่ามือไปข้างหน้า
การเข้าแถว	ให้ลูกเสือเข้าแถวหน้ากระดานแถวเดียวข้างหน้าผู้เรียกให้กึ่งกลางของแถว อยู่ห่างจากผู้เรียก ประมาณ 6 ก้าว หันเข้าหาผู้เรียก
การจัดแถว	ระยะเคียงระหว่างบุคคล ให้ยกมือซ้ายขึ้นเท่าสะโพก ให้ฝ่ามือพักอยู่บนสะโพก นิ้วเหยียดชิดติดกันอยู่ประมาณตะเข็บกางเกง คออกอยู่เสมอแนวลำตัว ให้แขนขวาจดปลายศอกซ้ายของคนขวาทุกคน สบัดหน้าแลขวา
ผู้เรียก	ตรวจแถว สั่ง "นิ่ง" ลูกเสือทุกคนลดมือซ้ายลงพร้อมกับสบัดหน้าอยู่ในท่าตรง

1.2 แถวตอน

ผู้เรียก	ผู้เรียกเหยียดแขนทั้งสองไปข้างหน้าเสมอแนวไหล่ มือแบหันท่าเข้าหากัน
การเข้าแถว	ให้ลูกเสือเข้าแถวตอนเรียงหนึ่งข้างหน้าผู้เรียก นายหมู่ยืนเป็นหลักอยู่ตรงหน้า ผู้เรียกห่างผู้เรียก ประมาณ 6 ก้าว
การจัดแถว	แถวตอนเรียงเดียว ให้นายหมู่วิ่งมายืนในท่าตรงเป็นหลักข้างหน้าผู้เรียก ประมาณ 6 ก้าวลูกแถวเข้าแถวหลังนายหมู่ยืนให้ตรงค่อนายหมู่ข้างหน้า ระยะต่อสุดช่วงแขนของลูกเสือเมื่อยืนไปจดหลังท่อนบนของผู้อยู่ข้างหน้า ลูกเสือคนอื่น ก็เข้าแถวซ้อนไปข้างหลังตามลำดับ โดยให้รองนายหมู่เป็นคนสุดท้าย ให้นายหมู่หลักเข้าแถวตอนตรงหน้าผู้เรียกห่างจากผู้เรียก 6 ก้าว หมู่อื่นๆ เข้าแถวตอน เป็นแถวเดียวกันไปทางซ้ายและทางขวาของหมู่หลัก โดยมีระยะเคียงระหว่างหมู่ประมาณ 1 ศอก ระยะต่อ 1 ช่วงแขน
การตรวจแถว	เมื่อผู้เรียกตรวจการจัดแถวแล้วสั่ง "นิ่ง" ให้ลูกเสือทุกคนลดแขนลงอยู่ในท่าตรงและรอฟังคำสั่งต่อไป

1.3 แถวรูปครึ่งวงกลม

ผู้เรียก	ผู้เรียกแถวแบบมือทั้ง 2 ข้าง เหยียดตรงลงข้างล่าง คว่าฝ่ามือเข้าหาตัว โบกผ่านลำตัวไปประสานกันด้านหน้าซ้ายๆ เป็นรูปครึ่งวงกลม
การเข้าแถว	ให้ลูกเสือหมู่แรกยืนด้านซ้ายมือของผู้เรียก โดยนายหมู่แรกยืนอยู่ในแนวเดียวกับผู้เรียก หมู่ที่ 2 และหมู่ต่อไป อยู่ห่างด้านซ้ายของหมู่แรกตามลำดับ จนคนสุดท้ายของหมู่สุดท้ายอยู่เป็นเส้นตรงแนวเดียวกับผู้เรียกและนายหมู่หมู่แรก โดยถือว่าผู้เรียกเป็นจุดศูนย์กลาง
การจัดแถว	ให้ลูกเสือทุกคน (เว้นคนซ้ายมือสุด) ยกมือซ้ายขึ้นเท่าสะโพก สบัดหน้าไป

ผู้เรียก ทางขวา ระยะต่อระหว่างหมู่ต่อหมู่ประมาณ 3 ช่วงแขน (ยกเว้นนายหมู่หมู่แรก)
จัดการตรวจแถว แล้วสั่ง “นิ่ง” ลูกเสือทุกคนลดมือซ้ายลง พร้อมกับสะบัดหน้า
มาอยู่ในท่าตรง

1.4 แถวหน้ากระดานหมู่ปิดระยะ

ผู้เรียก ผู้เรียกกำมือทั้ง 2 ข้าง เหยียดตรงไปข้างหน้าขนานกับพื้น งอศอกขึ้นเป็น
มุมฉาก หันหน้ามือเข้าหากัน

การเข้าแถว ให้ลูกเสือหมู่ที่ 1 มาเข้าแถวหน้าผู้เรียก นายหมู่อยู่ขวามือ ลูกหมู่อยู่ซ้ายมือเรียง
กันเป็นแถวหน้ากระดานโดยให้ตรงกึ่งกลางของหมู่อยู่ตรงหน้าผู้เรียกห่างจาก
ผู้เรียก 6 ก้าว หมู่ต่อไปเข้าแถวหน้ากระดานข้างหลังหมู่แรกเช่นเดียวกัน
ตามลำดับ ระยะหมู่ประมาณ 1 ช่วงแขน

การจัดแถว ระยะเคียงระหว่างสมาชิกในหมู่ยกมือขึ้นทำสะโพก สะบัดหน้าไปทางขวา

ผู้เรียก จัดการตรวจแถว แล้วสั่ง “นิ่ง” ลูกเสือทุกคนลดมือซ้ายลง พร้อมกับสะบัดหน้า
มาอยู่ในท่าตรง

1.5 แถวหน้ากระดานหมู่เปิดระยะ

ผู้เรียก ผู้เรียกกำมือทั้ง 2 ข้าง งอศอกเป็นมุมฉาก แขนท่อนบนแบะออกจนเป็น
แนวเดียวกับไหล่ หันหน้ามือไปข้างหน้า

การเข้าแถว ให้ลูกเสือทุกคนเข้าแถวเหมือนแถวหน้ากระดานหมู่ปิดระยะ แต่ระยะต่อ
ระหว่างหมู่ของทุกหมู่ขยายออกไปทางด้านหลังห่างกันหมู่ละประมาณ 3 ช่วงแขน

การจัดแถว ให้ลูกเสือทุกคน ยกมือซ้ายขึ้นทำสะโพก สะบัดหน้าไปทางขวา ระยะต่อระหว่าง
หมู่ต่อหมู่ประมาณ 3 ช่วงแขน

ผู้เรียก จัดการตรวจแถว แล้วสั่ง “นิ่ง” ลูกเสือทุกคนลดมือซ้ายลง พร้อมกับสะบัดหน้ามา
อยู่ในท่าตรง

1.6 แถวรูปวงกลม

ผู้เรียก ผู้เรียกแถวแบบมือทั้งสองข้าง เหยียดตรงลงข้างล่าง คอว่าฝ่ามือเข้าหาตัว
โบกผ่านลำตัวไปประสานกันด้านหน้าจดด้านหลังเป็นรูปวงกลม

การเข้าแถว ให้ลูกเสือหมู่แรกยืนด้านซ้ายมือของผู้เรียก โดยนายหมู่แรกยืนอยู่ในแนวเดียวกับ
ผู้เรียก หมู่ที่ 2 และหมู่ต่อไป อยู่ทางด้านซ้ายของหมู่แรกตามลำดับ จนคน
สุดท้ายของหมู่สุดท้ายไปจดกับนายหมู่ของหมู่แรก ถือผู้เรียกเป็นจุดศูนย์กลาง

การจัดแถว ให้ลูกเสือทุกคน (เว้นคนซ้ายมือสุด) ยกมือซ้ายขึ้นทำสะโพก สะบัดหน้าไปทางขวา
ระยะต่อระหว่างหมู่ต่อหมู่ประมาณ 1 ช่วงแขน (ยกเว้นนายหมู่หมู่แรก)

ผู้เรียก จัดการตรวจแถว แล้วสั่ง “นิ่ง” ลูกเสือทุกคนลดมือซ้ายลง พร้อมกับสะบัดหน้ามา
อยู่ในท่าตรง

1.7 แกวรูปวงกลมแบบผู้เรียกยืนอยู่ที่เส้นรอบวง

ผู้เรียก	ผู้เรียกแหวแบบมือขวาเหยียดแขนยกขึ้นไปข้างหน้า ขึ้นข้างบนและเลยไปข้างหลัง
การเข้าแถว	ให้ลูกเสือหมู่แรกยืนด้านซ้ายมือของผู้เรียก โดยนายหมู่แรกยืนชิดกับผู้เรียกหมู่ที่ 2 และหมู่ต่อไป อยู่อยู่ห่างด้านซ้ายของหมู่แรกตามลำดับ จนคนสุดท้ายของหมู่สุดท้าย อยู่เป็นเส้นตรงแนวเดียวกับผู้เรียก และนายหมู่หมู่แรกโดยถือว่าผู้เรียกเป็นเส้นรอบวงด้วย
การจัดแถว	ให้ลูกเสือทุกคน (เว้นคนซ้ายมือสุด) ยกมือซ้ายขึ้นทำสะโพก สบัดหน้าไปทางขวา ระยะต่อระหว่างหมู่ต่อหมู่ประมาณ 3 ช่วงแขน (ยกเว้นนายหมู่หมู่แรก)
ผู้เรียก	จัดการตรวจแถว แล้วสั่ง “นิ่ง” ลูกเสือทุกคนลดมือซ้ายลง พร้อมกับสบัดหน้ามาอยู่ในท่าตรง

1.8 แกวสี่เหลี่ยมเปิดด้านหนึ่ง

ผู้เรียก	ศอกองทั้งสองข้าง ยกแขนทั้งสองขึ้นข้างหน้า ใ้หน้าแขนไขว้กันตรงฝ่ามือทั้งสองแบบเหยียดหันไปข้างหน้า ฝ่ามือขวาทับฝ่ามือซ้ายแล้วยกขึ้นห่างจากลูกศอกประมาณ 1 ฝ่ามือ
การเข้าแถว	(ถ้ามี 3 หมู่) ให้หมู่ที่ 1 เข้าแถวหน้ากระดานด้านซ้ายมือของผู้เรียก หันหน้าเข้าไปในรูปสี่เหลี่ยม ให้หมู่ที่ 3 เข้าแถว หน้ากระดาน ตรงกันข้ามกับหมู่ 1 หันหน้าเข้าหาหมู่ 1 หมู่ที่ 2 เข้าแถวหน้ากระดานตรงกันข้ามกับผู้เรียก หันหน้าเข้าหาผู้เรียก โดยนายหมู่ 2 อยู่ชิดกับคนสุดท้ายหมู่ 1 และคนสุดท้ายหมู่ 2 อยู่ชิดกับนายหมู่หมู่ 3 ถ้ามีลูกเสือมากกว่า 3 หมู่ ให้ผู้เรียกพิจารณา โดยให้จำนวนหมู่ด้านซ้ายมือ กับจำหมู่ด้านขวามือมีจำนวนเท่ากัน
การจัดแถว	ปฏิบัติเช่นเดียวกับการเข้าแถวหน้ากระดานเรียง 1
ผู้เรียกแถว	ตรวจ แล้วสั่ง “นิ่ง” ลูกเสืออยู่ในท่าตรง

1.9 แกวรัศมี หรือ แกวล้อเกวียน

ผู้เรียก	มือขวาแบคว่า กางนิ้วออกทุกนิ้วชูไปข้างหน้าทำมุมประมาณ 45 องศา
การเข้าแถว	ให้ทุกหมู่เขาแถวเข้าแถวตอนหมู่หน้าผู้เรียก ห่างจากผู้เรียกประมาณ 6 ก้าว เป็นรูปรัศมี โดยให้หมู่ที่ 1 อยู่ทางซ้ายมือผู้เรียก ทำมุมออกไปประมาณ 45 องศา หมู่ 2 และหมู่ต่อไป ไป อยู่ทางด้านซ้ายของหมู่ 1 ตามลำดับจนถึงหมู่สุดท้ายจะอยู่ทางขวามือของผู้เรียกทำมุมออกไปประมาณ 45 องศา ระยะต่อของหมู่ 1 ช่วงแขน ระยะเคียงของนายหมู่พอสมควร
การจัดแถว	ปฏิบัติเช่นเดียวกับการเข้าแถวตอน
ผู้เรียกแถว	ตรวจแล้วสั่ง "นิ่ง" ลูกเสืออยู่ในท่าตรง

2. ท่ามือเปล่า

2.1 ท่าตรง

ท่าตรง เป็นท่าเบื้องต้น และเป็นรากฐานของการปฏิบัติในท่าอื่นๆ ต่อไปและยังใช้เป็นท่าสำหรับการแสดงความเคารพได้ท่าหนึ่งด้วย

คำบอก "แถว-ตรง"

- การปฏิบัติ
- 1) ลำตัวยืดตรง ออกผาย ไหล่เสมอกัน ตามองตรง
 - 2) ยืนให้น้ำหนักตัวอยู่ที่เท้าทั้ง 2 ข้าง สันเท้าชิดกัน ปลายเท้าแยกห่างกัน
 - 1 คีบ เข่าเหยียดตั้ง
 - 3) แขนทั้ง 2 ข้าง เหยียดตรงแนบลำตัว พลิกศอกไปข้างหน้าเล็กน้อย จนไหล่ตั้ง
 - 4) นิ้วมือเหยียดและชิดกัน นิ้วกลางแตะกึ่งกลางตะเข็บกระโปรง
 - 5) นิ่ง ไม่เคลื่อนไหวร่างกาย

2.2 ท่าพัก

เป็นท่าเปลี่ยนอิริยาบถจากท่าตรง เพื่อช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 4 ท่า ดังนี้

2.2.1 ท่าพักตามปกติ ใช้พักในระหว่างการฝึกสอน

คำบอก "พัก"

- การปฏิบัติ
1. ให้หย่อนเข่าขวาก่อน ต่อไปจึงหย่อนเข่าซ้าย หรือเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย แต่ห้ามเคลื่อนไหวส่วนที่
 2. เมื่อได้ยินคำว่า "แถว" ให้ยืดตัวขึ้น สูดลมหายใจเข้าเต็มปอดและจัดทุกส่วนของร่างกายให้อยู่ในท่าตรง
 3. เมื่อได้ยินคำว่า "ตรง" ให้กระตุกเข่าขวากลับไปอยู่ในท่าตรง

2.2.2 ท่าพักตามระเบียบ ใช้พักในโอกาสรอพิธีการต่างๆ เช่น รอรับการตรวจพล สวนสนาม

หรือรออยู่ในแถวกองเกียรติยศ

คำบอก "ตามระเบียบ-พัก"

- การปฏิบัติ
1. ลำตัวยืดตรง ขาทั้ง 2 ข้างตั้ง น้ำหนักตัวอยู่บนเท้าทั้ง 2 ข้างเท่าๆ กัน
 2. แยกเท้าซ้ายออกไปข้างซ้ายประมาณครึ่งก้าว อย่างรวดเร็วและเข้มแข็ง
 3. เอามือไขว้หลัง โดยให้หลังมือซ้ายแนบติดลำตัวในแนวกึ่งกลางหลัง และอยู่ใต้เข็มขัดเล็กน้อย มือขวาทับมือซ้าย และยืนนิ่งๆ
 4. เมื่อได้ยินคำว่า "แถว-ตรง" ก็ให้ชักเท้าซ้ายกลับมาชิดเท้าขวา พร้อมกับทั้งมือทั้ง 2 ข้าง ลงแนบลำตัว กลับมาอยู่ในท่าเดิม

2.2.3 ท่าพักตามสบาย ใช้พักในโอกาสที่รอรับคำสั่งเพื่อปฏิบัติต่อไป เป็นเพียงระยะเวลาสั้นๆ เช่น

เมื่อผู้ควบคุมแถวต้องไปรับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา

คำบอก "ตามสบาย-พัก"

การปฏิบัติ	1. ให้หย่อนเข่าขวาก่อน ปฏิบัติเช่นเดียวกับท่าพักตามปกติ 2. เคลื่อนไหวร่างกายได้ตามสบาย แต่ต้องอยู่กับที่ เช่น จัดเครื่องแต่งกาย เรียบร้อย จัดหมวกให้ตรง เช็ดหน้า ผูกเชือกกรองเท้า เป็นต้น 3. พูดคุยกันได้ แต่ห้ามเสียงดัง และห้ามนั่งหากผู้กำกับไม่อนุญาต 4. เมื่อได้ยินคำว่า "แถว-ตรง" ให้กลับมายืนตรงในท่าเดิมทันที โดยปฏิบัติเช่นเดียวกับท่าพักตามปกติ

2.2.4 ท่าพักนอกแถว ใช้พักในโอกาสที่ต้องรอคำสั่ง เพื่อปฏิบัติต่อไปเป็นระยะเวลานานๆ

คำบอก	"พักแถว"
การปฏิบัติ	1. ให้ทุกคนต่างแยกย้ายออกจากแถว แต่ต้องอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับที่ตั้งแถว เพื่อที่จะได้ยินเมื่อผู้กำกับเรียกเข้าแถวอีกครั้ง 2. ต้องไม่ส่งเสียงอึกทึกรึกรโครม ให้เป็นที่รบกวนผู้อื่น 3. เมื่อได้ยินคำว่า "แถว" ให้รีบกลับมาเข้าแถวตรงที่เดิมโดยเร็วในรูปแถวเดิม และเมื่อจัดแถวเรียบร้อยแล้ว ให้อยู่ในท่าตรงจนกว่าจะมีคำสั่งต่อไป

3. ท่าหันอยู่กับที่

เป็นท่าที่ช่วยปรับเปลี่ยนทิศทางการหันหน้าของแถว แต่ก่อนที่จะมีคำบอกให้แถวหันไปยังด้านใด ต้องให้แถวอยู่ในท่าตรงเสียก่อน ท่าหันอยู่กับที่มี 3 ท่า ดังนี้

3.1 ท่าขวาหัน เป็นท่าที่ทำให้แถวหันไปทางด้านขวา

คำบอก	"ขวา-หัน"				
การปฏิบัติ	<table border="0"> <tr> <td style="vertical-align: top;">จังหวะที่ 1</td> <td> 1. เปิดปลายเท้าขวา และยกส้นเท้าซ้ายแล้วหันตัวไปทางขวา เป็นมุม 90 องศา 2. หมุนเท้าทั้ง 2 ข้างตาม โดยให้ส้นเท้าและปลายเท้า ซึ่งเป็นหลัก ติดอยู่กับพื้น 3. ให้น้ำหนักตัวอยู่ที่เท้าขวา ขาซ้ายเหยียดตึงบิดส้นเท้าซ้าย ออกข้างนอกเล็กน้อย 4. ลำตัวยึดตรง แขนแนบชิดกับลำตัว </td> </tr> <tr> <td style="vertical-align: top;">จังหวะที่ 2</td> <td>ให้ชักเท้าซ้ายมาชิดเท้าขวาในลักษณะท่าตรงอย่างรวดเร็วและแข็งแรง</td> </tr> </table>	จังหวะที่ 1	1. เปิดปลายเท้าขวา และยกส้นเท้าซ้ายแล้วหันตัวไปทางขวา เป็นมุม 90 องศา 2. หมุนเท้าทั้ง 2 ข้างตาม โดยให้ส้นเท้าและปลายเท้า ซึ่งเป็นหลัก ติดอยู่กับพื้น 3. ให้น้ำหนักตัวอยู่ที่เท้าขวา ขาซ้ายเหยียดตึงบิดส้นเท้าซ้าย ออกข้างนอกเล็กน้อย 4. ลำตัวยึดตรง แขนแนบชิดกับลำตัว	จังหวะที่ 2	ให้ชักเท้าซ้ายมาชิดเท้าขวาในลักษณะท่าตรงอย่างรวดเร็วและแข็งแรง
จังหวะที่ 1	1. เปิดปลายเท้าขวา และยกส้นเท้าซ้ายแล้วหันตัวไปทางขวา เป็นมุม 90 องศา 2. หมุนเท้าทั้ง 2 ข้างตาม โดยให้ส้นเท้าและปลายเท้า ซึ่งเป็นหลัก ติดอยู่กับพื้น 3. ให้น้ำหนักตัวอยู่ที่เท้าขวา ขาซ้ายเหยียดตึงบิดส้นเท้าซ้าย ออกข้างนอกเล็กน้อย 4. ลำตัวยึดตรง แขนแนบชิดกับลำตัว				
จังหวะที่ 2	ให้ชักเท้าซ้ายมาชิดเท้าขวาในลักษณะท่าตรงอย่างรวดเร็วและแข็งแรง				

3.2 ท่าซ้ายหัน เป็นท่าที่ทำให้แถวหันไปทางด้านซ้าย

คำบอก	"ซ้าย - หัน"
การปฏิบัติ	1. ปฏิบัติเป็น 2 จังหวะ เช่นเดียวกับท่าขวาหัน แต่เปลี่ยนหันไปทางซ้ายแทน 2. ให้เท้าซ้ายเป็นหลักอยู่กับที่ แล้วดึงเท้าขวามาชิด

3.3 ท่ากลับหลังหัน เป็นท่าที่เปลี่ยนการหันหน้าของแถว จากด้านหน้าเป็นด้านหลัง

คำบอก	"กลับหลัง - หัน"	
การปฏิบัติ	จังหวะที่ 1	1. มีขั้นตอนเช่นเดียวกับท่าขวาหัน จังหวะที่ 1 แต่หันเลยไปจนกลับจากหน้าเป็นหลังครบ 180 องศา
		2. ปลายเท้าซ้ายหันไปหยุดอยู่ข้างหลัง เเฉียงซ้ายประมาณครึ่งก้าวและอยู่ในแนวส้นเท้าขวา
	จังหวะที่ 2	ให้ชักเท้าซ้ายมาชิดเท้าขวาในลักษณะท่าตรงอย่างรวดเร็วและแข็งแรง

4. ท่าเดิน

เป็นท่าที่ช่วยทำให้การเคลื่อนย้ายหรือการเดินทางของแถว ดูเป็นระเบียบสง่างาม ก่อนที่จะมีคำบอกให้เดิน ต้องให้แถวอยู่ในท่าตรงเสียก่อน

คำบอก	"หน้า - เดิน"	
การปฏิบัติ	1. โนม้หน้าหนักตัวไปข้างหน้า พร้อมกับก้าวเท้าซ้ายออกเดินก่อน	
	2. ขาเหยียดตรง ปลายเท้าจุ่ม ส้นเท้าสูงจากพื้นประมาณ 1 คืบ	
	3. เมื่อตบเท้าซ้ายลงกับพื้นแล้ว จึงเคลื่อนเท้าขวาตาม โดยเดินตบเท้าซ้ายและขวาสลับกันเป็นจังหวะอย่างต่อเนื่อง	
	4. ลำตัวและศีรษะอยู่ในท่ายืนตรงเสมอ	
	5. แขนเหยียดตึง ให้เฉียงไปข้างหน้าและข้างหลังพองาม โดยแกว่งแขนตามปกติ	
	6. การเดินเป็นหมู่ ต้องเดินให้พร้อมกัน ถ้ามีจังหวะต้องเดินให้เข้าจังหวะ	

5. ท่าหยุด

จะเป็นท่าที่ติดตามมาจากท่าเดิน ซึ่งช่วยทำให้การหยุดแถวของลูกเสือมีความพร้อมเพรียงกัน

คำบอก	"แถว-หยุด"	
การปฏิบัติ	ในขณะที่กำลังเดินตามปกติ เมื่อได้ยินคำบอก "แถว-หยุด" ไม่ว่าจะเท้าข้างใดข้างหนึ่งจะตกถึงพื้นก็ตามให้ปฏิบัติเป็น 2 จังหวะ คือ	
	จังหวะที่ 1 ก้าวเท้าต่อไปอีก 1 ก้าว	
	จังหวะที่ 2 ชักเท้าหลังชิดเท้าหน้าในลักษณะท่าตรง อย่างแข็งแรง	

6. ท่าหมอบ

คำบอก	"หมอบ"	
การปฏิบัติ	1. ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้าประมาณ 1 ก้าว น้ำหนักตัวให้อยู่บนเท้าทั้งสอง แขนทั้งสองในขณะนี้ยังคงอยู่ที่เดิม	
	2. ทรวดตัวคุกเข่าขวา และเข้าซ้ายตามลำดับ ลงจรดพื้น พร้อมกับก้มตัวลงไปข้างหน้าและเหยียดแขน	

3. เขี่ยดเท้าซ้ายให้ส้นเท้าชิดกัน ลดตัวลงนอนราบกับพื้น งอแขน แล้วใช้นิ้วมือขวามาทับนิ้วมือซ้าย (ถึงแค่นิ้วมือ) ฝ่ามือทั้งสองคว่ำลงกับพื้น แนวกึ่งกลางระหว่างมือทั้งสองอยู่ประมาณหน้าผาก (เวลาก้มหน้า) กางศอกทั้งสองออกเต็มที่

7. ลูก

คำบอก

“ลูก”

การปฏิบัติ

1. ชักมือทั้งสองเข้าหาตัว พร้อมกับยันพื้นยกตัวขึ้น แล้วชักเท้าขวาคุกเข่า
2. คุกเข่าซ้าย แล้วยกตัวขึ้นยืนโดยเร็ว และนำมือทั้งสองมาไว้ข้างขา
3. ชักเท้าขวามาชิดเท้าซ้าย ต่อไปอยู่ในลักษณะท่าตรง ถ้าเป็นการเคลื่อนที่ในภูมิประเทศหรือจะต้องเดินต่อไปไม่ต้องชักเท้าขวาชิด คือเมื่อยืนขึ้นแล้วก็ออกเดินไปได้เลยทีเดียว

หมายเหตุ

- 1) ท่าหมอบมือเปล่า ใช้ในโอกาสเมื่อลูกเสือจะปฏิบัติ โดยมีได้ถือไม้พลองหรือไม้ง่ามกำหนดไว้ เพื่อให้เป็นแนวปฏิบัติอันเดียวกัน
- 2) การหัดในขั้นแรก ควรทำเป็นตอนๆ เมื่อลูกเสือมีความเข้าใจดีแล้วจึงหัดโดยเปิดตอน และให้ปฏิบัติด้วยความรวดเร็ว

8. การนับ

คำบอก	“นับ”
การปฏิบัติ	ลูกเสือที่อยู่หัวแถวสะบัดหน้าไปทางซ้ายพร้อมกับนับ “หนึ่ง” แล้วสะบัดหน้ากลับทำทำตรง คนอื่นนับต่อกันไปเรื่อยๆ จนถึงคนสุดท้าย ยกเว้นคนสุดท้ายที่ต้องสะบัดหน้ามาทางขวา
นับสอง	(สาม สี ฯลฯ)
คำบอก	“นับสอง (สาม สี ฯลฯ)”
การปฏิบัติ	ลูกเสือจำนวนตามที่บอก เริ่มจากหัวแถว นับ หนึ่ง สอง หนึ่งสอง ไปเรื่อยๆ จนถึงแถว

9. ท่าถอดหมวก

9.1 ถอดหมวก

คำบอก	“ถอดหมวก”
การปฏิบัติ	<ol style="list-style-type: none"> 1. มือซ้ายแบมือออก งอศอกจนตั้งฉากกับแขนท่อนบน หัวแม่มือตั้งขึ้น มือขวาจับที่หมวกด้านขวา ปลายนิ้วหัวแม่มืออยู่บริเวณหางคิ้วขวา 2. ถอดหมวก วางครอบหัวแม่มือซ้าย 3. ลดมือขวาลงมาในท่าตรง และใช้มือซ้ายจับหมวกไว้

9.2 สวมหมวก

คำบอก	“สวมหมวก”
การปฏิบัติ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้มือขวาจับหมวกที่มือซ้าย 2. ยกหมวกขึ้นสวมศีรษะ ใช้มือซ้ายช่วยจัดหมวก 3. ลดมือทั้งสองลงมาอยู่ในท่าตรงให้แข็งแรง

10. การถวายราชสดุดี

คำบอก	“ถอดหมวก – นิ่ง”
การปฏิบัติ	สั่ง ถอดหมวก ให้ลูกเสือถอดหมวกให้เรียบร้อยก่อน
สั่ง	“นิ่ง”
การปฏิบัติ	ให้ลูกเสือก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้าครึ่งก้าว ก้มหน้าลง ตั้งเข่าซ้าย นั่งลงบนส้นเท้าขวา มือขวาแบคว่ำลงบนเข่าขวา ส่วนมือซ้ายถือหมวกวางพาดลงบนเข่าซ้าย โดยตั้งฉากกับเข่าซ้าย ก้มหน้าลงเล็กน้อยเมื่อร้องเพลงราชสดุดี เยกหน้าเมื่อร้องเพลงจบ
การลุก คำบอก	“ลุก”
การปฏิบัติ	ให้ลูกเสือทุกคนลุกขึ้น ตั้งเข่าซ้ายกลับมาชิดเท้าขวา เมื่อสั่งสวมหมวก ให้ทุกคนสวมหมวกโดยเร็วแล้วยืนท่าตรง

บรรณานุกรม

- กรมโยธาธิการและผังเมือง. (2551). **มาตรฐานปฏิบัติในการซ่อมแซมคอนกรีต**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.dpt.go.th/sesb/images/stories/pdf/standard/05.pdf>. (19 กุมภาพันธ์ 2559).
- คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. (2538). **ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการลูกเสือฝ่ายฝึกอบรม. (2537). **คู่มือการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ขั้นความรู้เบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. (2542). **แนวการสอนวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่**. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภาลาดพร้าว.
- ชัยนิตย์ พรรณาวร. (2558). **เรื่องสั้นที่เป็นคติเพื่อสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมลูกเสือ**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก www.oknation.net/blog/monchai83/2010/09/06/entry-1. (มกราคม 2559).
- เทคนิควิธีทางเดินเท้าสำหรับมือใหม่. (2559). [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://travel.mthai.com/travel_tips/20074.html. (กุมภาพันธ์ 2559).
- รุ่งนภา ทำสวน. (2557). **การชุน**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://krurung123.blogspot.com/2014/01/blog-post.html>. (19 กุมภาพันธ์ 2559).
- วิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2558). **คู่มือการใช้เชือก**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://61.19.54.141/college/knowledge/a_w%20%E0%B8%84%E0%B8%B9%E0%B9%88%E0%B8%A1%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%83%E0%B8%8A%E0%B9%89%E0%B9%80%E0%B8%8A%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%81.pdf. (ธันวาคม 2558).
- ศราวุธ เขื่อนขำ. (2558). **เครื่องแบบลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://www.krutujao.com/data/090.scout_thai%20samanrunyai.htm. (ธันวาคม 2558).
- เสถียร หมุดบิน. (2558). **ตัวอย่างเกมลูกเสือ**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://krusathien.bmk2.net/song_game/game_scout.htm. (มกราคม 2559).
- อาคม ศรีสวัสดิ์. (2558). **การใช้และการเก็บรักษามัดและขวาน**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://www.vcharkarn.com/uploads/journal/6/vcharkarn-journal-6074_1.pdf. (มีนาคม 2559).

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หลักสูตรลูกเสือชั้นพิเศษ

ผู้ที่เข้าเกณฑ์ได้รับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ จะต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. ได้รับเครื่องหมายลูกเสือโลก
2. สอบวิชาพิเศษพื้นฐานระดับลูกเสือชั้นพิเศษ ได้ 5 วิชา คือ วิชาการเดินทางสำรวจ การบริการ และวิชาอื่นๆ อีก 3 วิชา ซึ่งลูกเสือเป็นผู้เลือก
3. ผ่านการฝึกอบรมวิชาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งประกอบด้วยการเดินทางไกลไปอยู่ค่ายพักแรมเป็นเวลา 1 คืน

การไปอยู่ค่ายพักแรมต้องเดินทางไปยังท้องถิ่นที่ลูกเสือไม่คุ้นเคย จำนวนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่จะไปอยู่ค่ายพักแรม ควรแบ่งเป็นชุด ชุดละ 4 คน

การเดินทางไกลต้องมีระยะทางอย่างน้อย 8 กิโลเมตร และในระหว่างการเดินทางให้สมมุติว่ามีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้นอย่างน้อย 5 อย่าง เช่น ช่วยเหลือผู้ประสบภัย หรือมีผู้ติดอยู่ในที่สูงการใช้เข็มทิศ การปฏิบัติงานในเวลากลางคืน การแปลรหัส และเหตุฉุกเฉินทางน้ำ เป็นต้น เหตุฉุกเฉินที่วานี้ให้เว้นระยะห่างกันพอสมควร และลูกเสือจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องแผนที่เข็มทิศ จึงจะสามารถเดินทางไปถึงจุดหมายปลายทางได้

การฝึกอบรมวิชาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ต้องมีลักษณะเป็นการทดสอบอย่างจริงจังในเรื่องความตั้งใจจริง ความคิดริเริ่ม และการพึ่งตนเอง

4. คณะกรรมการดำเนินงานของกองและผู้กำกับเห็นว่าเป็นผู้ที่สมควรได้รับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ
5. ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติหรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด แล้วแต่กรณี

มาตรฐานเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ

1. รู้ประวัติการลูกเสือไทย และวิธีดำเนินการของขบวนการลูกเสือโดยย่อ
2. เข้ารับการฝึกอบรมและสอบได้วิชาลูกเสือ สวัสดิภาพนักเรียนหรือวิชาลูกเสือบรรเทาสาธารณภัยหรือวิชาลูกเสือพัฒนาชุมชน หรือวิชาลูกเสือพยาบาล หรือวิชาลูกเสือพัฒนาชุมชนหรือวิชาอื่นที่คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติกำหนด
3. ไปเยี่ยมหน่วยงานหรือสถาบัน 2 แห่ง ที่ไม่ผิดศีลธรรมและมีความสำคัญในชีวิตของชุมชนในท้องถิ่น โดยไปตามลำพังหรือไปกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในกอง เช่น สำนักงานเทศบาล สถานีตำรวจ สถานีตำรวจดับเพลิง โรงพยาบาล สถานีวิทยุโทรทัศน์ ตลาดสด ท่าเรือ เมรุเผาศพ ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข ที่ทำการโทรคมนาคม สำนักงานหนังสือพิมพ์ ศาลสถิตยุติธรรม หรือธุรกิจที่กระทำในเวลากลางคืน เป็น

ต้น แล้วทำรายงานยื่นต่อผู้กำกับว่า หน่วยงานหรือสถาบันนั้นๆ ทำอะไร ได้เงินในการดำเนินงานมาจากไหน และมีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กรอื่นๆ อย่างไร

วิชา หน้าที่พลเมือง ระดับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และระดับลูกเสือหลวง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ลูกเสือเกิดความสนใจ และศึกษาอย่างจริงจังเกี่ยวกับกิจการบางอย่างของชุมชน ซึ่งจะ
ทำให้ลูกเสือมองเห็นแจ่มชัดยิ่งขึ้นว่าตนมีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตในชุมชนอย่างไร
2. เพื่อให้ลูกเสือเกิดความภาคภูมิใจในการที่เกิดมาเป็นคนไทยและได้เป็นลูกเสือ
3. เพื่อเป็นการเตรียมลูกเสือให้รู้จักบทบาทของตน ในฐานะเป็นพลเมืองดี

วิชา สิ่งแวดล้อม ระดับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และระดับลูกเสือหลวง

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ลูกเสือตระหนักในความสำคัญ ของสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่คนทำขึ้น
กับให้พิจารณาผลของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่มีต่อชีวิตของคนว่า ได้ทำให้ชีวิตดีขึ้นหรือเลวลง
ประการใด อย่างไร

มาตรฐานลูกเสือชั้นพิเศษ

1. สามารถอธิบายได้ว่าสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ธรรมชาติและมลภาวะคืออะไร มีความสำคัญ
เกี่ยวกับชีวิตมนุษย์อย่างไร
2. สอบได้เครื่องหมายวิชาพิเศษการอนุรักษ์ธรรมชาติ
3. ช่วยเหลือตามลำพังหรือกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่อื่นๆ ในการปฏิบัติตามโครงการเกี่ยวกับ
สิ่งแวดล้อมเป็นเวลา 2 เดือน

วิชา การเดินทางสำรวจ ระดับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และระดับลูกเสือหลวง

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมการพัฒนาในเรื่องการผจญภัยกลางแจ้ง และความตั้งใจจริง โดยมีการเดินทางสำรวจ
กับกลุ่มเล็กที่ได้มีการวางแผนเป็นอย่างดี ภายหลังที่ได้ผ่านการฝึกอบรมในเรื่องการเดินทางสำรวจมาก่อน

มาตรฐานเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และเครื่องหมายลูกเสือหลวง

ลักษณะทั่วไป การเดินทางสำรวจอาจกระทำด้วยการเดินเท้า รถจักรยาน การขี่ม้า เรือพาย หรือเรือกรรเชียง การเดินทางบางตอนอาจใช้ยานพาหนะที่มีเครื่องยนต์ก็ได้ ในเมื่อแน่ใจว่าจะไม่เป็นการเสียหายแก่สิ่งแวดล้อม

คณะลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่จะเดินทางไปสำรวจ ควรมีจำนวน 4 5 หรือ 6 คน

ผู้ที่อยู่ในคณะลูกเสือที่จะไปเดินทางทุกคน จะต้องเข้ารับการฝึกอบรมที่เหมาะสมและได้รับอนุมัติจากสถานศึกษาให้ไปเดินทางสำรวจได้ กับจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้ปกครองก่อนด้วยแต่ผู้ที่เดินทางไปสำรวจบางคนอาจเป็นผู้ที่ไม่ต้องการจะรับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษก็ได้

ผู้ที่ต้องการรับเครื่องหมายจะต้องเป็นผู้วางแผนในการเดินทางสำรวจ

ก่อนออกเดินทาง คณะผู้ที่จะไปเดินทางสำรวจ จะต้องให้กรรมการตรวจในเรื่องต่อไปนี้คือ

(1) บรรดาอาหาร และอุปกรณ์ที่จำเป็นซึ่งจะนำไปด้วย

(2) การวางแผนล่วงหน้าโดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับจุดหมายอาหารและอุปกรณ์ที่จะนำไปด้วย แผนที่แสดงระยะทางที่จะไปและการฝึกอบรมที่ได้รับในเรื่องการเดินทางสำรวจ

การเดินทาง ควรมีการวางแผนให้มีเวลาปฏิบัติงานวันละ 6 ชั่วโมง โดยให้มีการเดินทางด้วยเท้าเป็นระยะทางพอสมควร

สำหรับเครื่องหมายลูกเสือหลวง กรรมการสอบควรกำหนดงานพิเศษที่ลูกเสือแต่ละคนจะต้องกระทำ และอาจมีการสัมภาษณ์หรือให้เขียนรายงานเกี่ยวกับงานพิเศษเหล่านี้

การฝึกอบรมที่จำเป็นต้องกระทำและได้รับอนุมัติคือ

- การปฐมพยาบาล
- ความปลอดภัย
- แผนที่และเข็มทิศ
- เส้นทาง
- วิชาชาวค่าย (รวมทั้งเรื่องอาหารและอุปกรณ์)
- ทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการเดินทางสำรวจ

เมื่อกลับจากการเดินทางสำรวจแล้ว คณะผู้เดินทางจะต้องรับรายงานต่อกรรมการสอบด้วยวาจาหรือลายลักษณ์อักษร ตามที่ได้ตกลงกันไว้ก่อนการเดินทางสำรวจ

การสอบ

ผู้เดินทางสำรวจแต่ละคนจะต้องถูกทดสอบ ในเรื่องต่อไปนี้

- การฝึกอบรมขั้นต้นและการวางแผน
- การเดินทางสำรวจที่เป็นการทดสอบ
- รายงานที่จะต้องกระทำภายหลังการเดินทางสำรวจ

มาตรฐานเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ

ลักษณะเฉพาะ ให้ปฏิบัติข้อหนึ่งข้อใดดังต่อไปนี้

1. การเดินทางสำรวจต้องใช้เวลาน้อย 2 วัน (พักแรมหนึ่งคืน) เดินทางไกล 50 กิโลเมตร ในท้องถิ่นที่ไม่คุ้นเคย และมีความลำบากในการเดินทางพอสมควร
2. ขี่รถจักรยานเป็นระยะทาง 90 - 150 กิโลเมตร ในท้องถิ่นที่ไม่คุ้นเคยและมีความลำบากหรือยุ่งยากในการเดินทางพอสมควร
3. พายเรือเป็นระยะทาง 30 - 50 กิโลเมตร ตามลำน้ำหรือชายฝั่งทะเล
4. เดินทางสำรวจด้วยพาหนะอย่างอื่น ซึ่งต้องใช้ความอดทน พอดัดเทียบกับข้อกำหนดข้างต้น

วิชา การแสดงออกทางศิลปะ ระดับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และระดับลูกเสือหลวง

วัตถุประสงค์

จัดให้มีการพัฒนาในเรื่องการรู้จักคุณค่าของศิลปะ โดยมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในงานศิลปะประเภทต่างๆ ที่ลูกเสือสนใจเป็นพิเศษ

คำว่า **ศิลปะ** เป็นคำที่มีความหมายกว้างมากและอาจกล่าวได้ว่า ครอบคลุมถึงกิจกรรมทางวัฒนธรรมแทบทุกอย่าง

ศิลปะแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม คือ

- (1) ศิลปะทางการแสดง เช่น ดนตรี ละคร การฟ้อนรำ วิพิธทัศนา หุ่นกระบอก การแสดงกล การพูดในที่สาธารณะ การโต้วาที ฯลฯ
- (2) ทัศนศิลป์ เช่น การวาดภาพลายเส้น การวาดภาพพระบายสี การปั้น การทำแบบจำลอง การถ่ายภาพ การออกแบบแฟชั่น ฯลฯ
- (3) การช่าง เช่น การพิมพ์ภาพด้วยวิธีสกรีน เครื่องปั้นดินเผา การลงยา การทำเครื่องเงิน การทำเครื่องถม การแกะสลักไม้ การช่างหนัง การทอ การช่างโลหะ การจักสาน การเข้าเล่มหนังสือ ฯลฯ
- (4) ศิลปะทางอักษรศาสตร์ เช่น นวนิยาย บทร้อยกรอง การหนังสือพิมพ์ ชิวประวัติ ความเรียง ฯลฯ
- (5) ศิลปะการวิจารณ์ เช่น ดนตรี ละคร ภาพยนตร์ โทรทัศน์ นิทรรศการศิลปะ สถาปัตยกรรม ฯลฯ

มาตรฐานเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ

แสดงความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานทางศิลปะ โดยกระทำเรื่องหนึ่งเรื่องใดต่อไปนี้เป็นผลสำเร็จ

1. เสนอผลงาน 3 ชิ้น ซึ่งแสดงความก้าวหน้า (อาจเป็นการวาดภาพระบายสี การปั้น งานเขียน การถ่ายภาพ ฯลฯ)
2. แสดงหรือมีส่วนในการแสดงทางศิลปะ ภายในของลูกเสือหรือชั้นเรียน 3 ครั้ง (อาจเป็นดนตรี ละคร การพูดในที่ประชุม ฯลฯ)
3. ไปดูการแสดงหรือนิทรรศการอย่างน้อย 3 ครั้ง หรืออ่านหนังสือในทางศิลปะอย่างน้อย 3 เล่ม ตามคำแนะนำของกรรมการสอบ และต่อมากรรมการสอบผู้ได้ทำการสัมภาษณ์เห็นว่ามีความรู้ทางศิลปะกว้างขวางยิ่งขึ้นพอสมควร

หมายเหตุ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่มีความสามารถในทางศิลปะอยู่เดิม ควรพยายามผ่านการทดสอบตามข้อ 1. หรือ 2.

วิชา สมรรถภาพทางกาย ระดับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และระดับลูกเสือหลวง

วัตถุประสงค์

เป็นบทเรียนขั้นต้นสำหรับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในเรื่องกิจกรรมทางกายประเภทต่างๆ โดยมุ่งหมายให้ลูกเสือเข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความคล่องทางกายและสมรรถภาพทั่วไป ภายในเวลากำหนด

มาตรฐานเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ

1. มีบทบาทสำคัญในการอภิปรายในกองลูกเสือถึงผลของยาสูบ เครื่องดองของเมา ยาเสพติด และสิ่งเสพติดอื่นๆ ที่มีต่อสุขภาพโดยทั่วไป
2. แสดงว่ามีความเจริญก้าวหน้าพอสมควรในการฝึกอบรมการบริหารร่างกาย เป็นเวลา 2 เดือน
3. มีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอในกีฬาประเภทบุคคล เป็นเวลาอย่างน้อย 2 เดือน และแสดงว่ามีความชำนาญเพิ่มขึ้น หรือมีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอในการกีฬาประเภทชุด อย่างน้อยเป็นเวลา 2 เดือน

**วิชา อุดมคติ ระดับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ
และระดับลูกเสือหลวง**

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ลูกเสือค้นพบด้วยตนเองว่า การปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือเป็นประโยชน์แก่ตนเองอย่างไร
2. เพื่อให้ลูกเสือเข้าใจหลักสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ
3. เพื่อให้ลูกเสือรู้จักปฏิบัติตนเองให้สอดคล้องกับธรรมเนียม ประเพณีทางสังคมศีลธรรมจรรยา และพิธีกรรมทางศาสนา

มาตรฐานเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ

1. จำและเข้าใจความหมายของคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ทั้งสามารถอธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งโดยยกตัวอย่างประกอบ
2. จำและเข้าใจความหมายของ คีล 5 คีล 8 และสามารถอาราธนาคีล อาราธนาธรรม อาราธนาพระปริตรได้

สอบได้หลักสูตรธรรมศึกษา หรือเรียนรู้หลักสำคัญในพระพุทธศาสนาในหมวด ธรรมวิภาค เช่น โอวาทพระพุทธเจ้า 3 อุกุศลมูล 3 อคติ 4 อิทธิบาท 4 พรหมวิหาร 4 อริยสัจ 4 สปัริสธรรม 7 และในหมวดคิหิปฏิบัติ เช่น มิตรปฏิรูป 4 มิตรแท้ 4 สังคหวัตถุ 4 สุขของคฤหัสถ์ 4 ธรรมของฆราวาส 4 ทิศ 6 อบายมุข 6

สำหรับผู้ที่นับถือศาสนาอื่นให้เรียนรู้ถึงหลักสำคัญของศาสนานั้น ๆ ในทำนองเดียวกันเลือกหัวข้อเกี่ยวกับศีลธรรมในปัจจุบัน และพูดให้ที่ประชุมกองฟังอย่างมีเหตุผล

**วิชา กิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษ ระดับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ
และระดับลูกเสือหลวง**

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมให้ลูกเสือพัฒนากิจกรรมที่ตนสนใจเป็นพิเศษ หรือเลือกกิจกรรมใหม่ที่เป็น การพักผ่อนหย่อนใจ กิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษจะกระทำเป็นรายบุคคล หรือกลุ่มบุคคลก็ได้บางอย่างอาจติดตัวไปจนเป็นผู้ใหญ่ และกลายเป็นกิจกรรมยามว่าง หรืองานอดิเรกจนตลอดชีวิต

กิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษอาจแบ่งออกได้เป็น 3 หมวด ให้เลือกอย่างน้อยเพียง 1 อย่าง คือ

- (1) หมวดที่ใช้กำลังกายเป็นส่วนใหญ่ เช่น การยิงธนู การขี่รถจักรยาน การขี่รถจักรยานยนต์ การขี่ม้า การแข่งเดินทางไกลแบบลูกเสือ การกระโดดหอสูง การเล่นเรือใบ การยิงปืน การเดินป่า การตีบกระดานเลน ฯลฯ

(2) หมวดที่ใช้สติปัญญาเป็นส่วนใหญ่ เช่น การเลี้ยงต้นไม้แคระ การครัว การทำแบบจำลองวิทยุ โทรทัศน์ ช่างเครื่องยนต์ การเจียรไนพลอย ภาษาต่างประเทศ การทำสวน การพิมพ์ การพิมพ์ดีด การช่างโลหะ การผลิตวารสาร การช่างไม้ การผูกเงื่อน การเลี้ยงและผสมพันธุ์สัตว์เลี้ยง การสัญญาณ การต่อเรือ ฯลฯ

(3) หมวดวิทยาการ เช่น เศรษฐศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ภาษา ชีววิทยา เคมี ฟิสิกส์ คณิตศาสตร์ ฯลฯ

มาตรฐานเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ

1. ปฏิบัติกิจกรรมที่สนใจอย่างสม่ำเสมอ และสำหรับกิจกรรมบางประเภท เข้าใจกฎแห่งความปลอดภัยของกิจกรรมนั้นๆ ด้วย ลูกเสืออาจเลือกกิจกรรมใหม่ๆ ที่ตนสนใจเป็นพิเศษ ซึ่งจะมีส่วนเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเดิมก็ได้
2. สามารถแสดงผลงาน และชี้แจงให้กรรมการสอบเข้าใจว่า ตนได้ใช้เวลาในการประกอบกิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษอย่างไร

วิชา บริการ ระดับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และระดับลูกเสือหลวง

วัตถุประสงค์

เพื่อสอนให้ลูกเสือเห็นความต้องการของชุมชน และรู้จักวิธีที่จะสนองความต้องการนั้น ๆ บางประการเท่าที่พอจะช่วยให้ได้

มาตรฐานเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ

1. ผ่านการฝึกอบรมซึ่งใช้เวลา 10 ชั่วโมง ในเรื่องปฐมพยาบาลและเหตุฉุกเฉิน เพื่อเป็นการเสริมความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมสำหรับเครื่องหมายลูกเสือโลก
2. ให้บริการแก่ชุมชนเป็นเวลาอย่างน้อย รวม 10 ชั่วโมง ในระยะเวลา 2 เดือน

ภาคผนวก ข

เพลงลูกเสือ

1. ราชนครุตติ

ข้าลูกเสือ เชื่อไทย ใจเคารพ	ขอน้อมนบ บาทบงสุ์ พระทรงศรี
พระบาท มงกุฎเกล้า จอมเมหาฬี	ทรงปราณี ก่อเกื้อ ลูกเสื้อมา
ทรงอุตสาห์ อบรม ปมนิสัย	ให้มิใจ รักชาติ ศาสนา
ทรงสั่งสอน สรรพกิจ วิทยา	เป็นอาภา ผ่องพุทธ วุฒิกโร
ดั่งดวงจันทร์ ทราทิตย์ ประสิทธิ์แสง	กระจ่างแจ้ง แจ่มภพ สบสมัย
พระคุณนี้ จะสถิต สนิทใน	ดวงหทัย ทวยราษฎร์ ไม่คลาดเอย

2. วชิราวุธรำลึก

วชิราวุธพระมงกุฎเกล้า เจ้าประชา	ก่อกำเนิดลูกเสื้อมา ข้าเลื่อมใส
พวกเราลูกเสื้อมาเชื่อชาติไทย	เทอดเกียรติพระองค์ไว้ ด้วยภักดี
ลูกเสื้อมารำลึกนึกพระคุณ เทอดบูชา	ปฎิญาณรักภักษัตริย์ ชาติ ศาสน์ศรี
มาเถิดลูกเสื้อมา สร้างความดี	เพื่อศักดิ์ศรีลูกเสื้อมาไทย ตั้งใจปอง

3. ลูกเสื้อมีวีรราช

เหล่าลูกเสื้อมาของวีรราช ทนงองอาจสู้ชาติเชื้อวงศ์พันธุ์ สมัครสมานโดยมีสามัคคีมั่น พวกเราจะ
 รักร่วมกันจะผูกสัมพันธ์ตลอดกาล มีจรรยา รักษาชื่อ
 สร้างเกียรติระบือเลื่องลือต่อไปช้านาน ร่าเริงแจ่มใส ใฝ่ใจรักให้ยืนนาน
 พวกเราล้วนชื่นบาน เพราะกิจการลูกเสื้อมาไทย

4. ลูกเสื้อมาไทย

ลูกเสื้อมา ลูกเสื้อมา ไว้ศักดิ์ลูกผู้ชาย ลูกเสื้อมา ลูกเสื้อมา ไว้ลายขลุกลูกเสื้อมาไทย รักเกียรติ รักวินัย แข็งแรง
 และอดทน เราจะบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น
 แม้ลำบากตรากตรำก็ต้องทำให้สำเร็จ ทำ ทำ ทำ ข้าสัญญาว่าจะทำ
 เสียชีพอย่าเสียสัตย์ รักชาติมั่นไว้ ดั่งนามอันเกรียงไกร พระมงกุฎทรงประทาน

5. จับมือลูกเสือ

ลูกเสือเขาไม่จับมือขวา ยื่นซ้ายมาจับมือกันมัน มือขวาใช้เคารพกัน (ซ้ำ)
 ยื่นซ้ายออกมาพแล่นจับมือ จับมือ จับมือนั้นหมายถึงมิตร เหมือนญาติสนิท
 ควรคิดยึดถือ ยึดด้วยเวลาจับมือ (ซ้ำ) เพราะพวกเราคือลูกเสือด้วยกัน (ซ้ำ)

6. แสนสุขสันต์

แสนสุขสันต์ วันเข้าค่ายนี้ สวัสดิ์วันนี้เป็นวันสุขใจ เป็นมิ่งมงคลไม่ต้องกระวนกระวาย (ซ้ำ)
 ความสุขจะหลั่งไหล มาให้แก่ท่าน จงรับความชื่นบาน แสนสรายุรีนเริงไม่วาย และผ่องใสยินดี

7. ตลุงลูกเสือ

พวกเราลูกเสือ ออกมาเร็วไว รื่นเริงกันไปให้สนุกเฮฮา ด้วยการร้องรำ
 แล้วมาทำท่า โยกย้ายไปมาด้วยเพลงตลุง ลูกเสือของไทย(ซ้ำ)
 มีใจจดทน(ซ้ำ) มุ่งบำเพ็ญตน (ซ้ำ) สู้อดทนเรื่อยมา (ซ้ำ) ยามเรียนยามเล่น(ซ้ำ)
 แบ่งเป็นเวลา (ซ้ำ) ยามนี้แหละหนา (ซ้ำ) ออกมาร่ายรำ (ซ้ำ)

8. มาร์ชลูกเสือไทย

จริยะและคุณธรรม น้อมนำเราเหล่าลูกเสือเชื้อไทย รักชาติ ศาสนา องค์พระราชายิ่งดวงใจ
 รักษาความดี ลูกเสือเผื่อเพื่อคนทั่วไป รักเกียรติเพียบพร้อมวินัย ยึดมั่นในสามัคคี
 เราผูกพัน รวมกันสมานไมตรี ลูกเสือน้อมชีวีเพื่อศักดิ์ศรีลูกเสือไทย
 เราพร้อมใจ ห่างให้ไกลจากยาเสพติด เป็นมารของชีวิตจงช่วยคิดทำลาย เราจงหาญกล้า น้อม
 รักษาอธิปไตย ปฏิญาณยิ่งใหญ่เทอดไท้องค์ราชันย์ เราทุกคน เทอดไว้อยู่เหนือดวงใจ เสียชีพ
 อย่าเสียสัตย์ไซ้รู้ ลูกเสือไทยเด่นทั้งโลกา

9. พระมงกุฎรำลึก

พวกเราภูมิใจในพระมงกุฎ คิดได้ถูกต้อง คิดได้ถูกต้อง คิดได้ถูกต้อง
 พวกเราภูมิใจในพระมงกุฎ คิดได้ถูกต้อง คิดได้ถูกต้อง แล้วเอ๋ย
 พวกเราภูมิใจในพระมงกุฎ ใจครองตั้งมั่น ใจครองตั้งมั่น ใจครองตั้งมั่น
 พวกเราภูมิใจในพระมงกุฎ ใจครองตั้งมั่น ใจครองตั้งมั่น แล้วเอ๋ย
 พวกเราภูมิใจในพระมงกุฎ เดินไปด้วยกัน เดินไปด้วยกัน เดินไปด้วยกัน
 พวกเราภูมิใจในพระมงกุฎ เดินไปด้วยกัน เดินไปด้วยกัน แล้วเอ๋ย
 พวกเราภูมิใจในพระมงกุฎ คิดได้ถูกต้อง ใจครองตั้งมั่น เดินไปด้วยกัน
 พวกเราภูมิใจในพระมงกุฎ ใจครองตั้งมั่น มาร่วมใจกัน สามัคคี

10. B.P. Spirit

I've got that B.P. Spirit Right in my Head (3 ครั้ง)
 I've got that B.P. Spirit Right in my Head (2 ครั้ง) to stay
 I've got that B.P. Spirit Deep in my Heart (3 ครั้ง)
 I've got that B.P. Spirit Deep in my Heart (2 ครั้ง) to stay
 I've got that B.P. Spirit All round my feet (3 ครั้ง)
 I've got that B.P. Spirit All round my feet (2 ครั้ง) to stay
 I've got that B.P. Spirit All over me (3 ครั้ง)
 I've got that B.P. Spirit All over me (2 ครั้ง) to stay

11. เกียรติคุณลูกเสือ

เกียรติคุณลูกเสือไทยแพร่ไปทั่วสากล ลูกเสือไทยทุกคนต้องรักษา
 มุ่งทำดียืนยงตามคำมั่นสัญญา ด้วยศรัทธาสამคัมมีน้ำใจ
 (สร้อย) มาเถิดเรา มา ซ้ายซ้าย ลูกเสือไทยมาเร็วไวก้าวเดินไปที่หมายข้างหน้า(ซ้ำ)
 อยู่กันคนละกองก็เป็นพี่น้องกัน มีความรู้สู้งานไม่หวั่นไหว
 มีวินัยใจเย็นเป็นมิตรคนทั่วไป อยู่แห่งใดสุขสนุก ทุกเวลา (สร้อย)

12. รอบกองไฟ

โอ้เมื่อมีไฟ ไฟ ไฟ ลูกขึ้นแจ่มจ้า สุขอุราเมื่อเรามาพร้อมหน้ากัน คืนวันนี้มีสุข
 หมดเรื่องทุกข์รับความสำราญ เธอกับฉันนั้นมาเล่นรอบกองไฟ ไฟมันลุกมันมีความร้อนไม่อาทร
 ความร้อนของใคร ไฟจะลุกจะร้อนเพียงใด สุขฤทัยร่วมวงเฮฮา (ซ้ำ)

13. สุขใจเมื่อใกล้เธอ

เพื่อนเอ๋ย สุขใจเมื่อเธอได้อยู่ใกล้ฉัน เรียนและเล่นด้วยกัน เธอและฉันรักใคร่
 ทุกคนปรองดองเรามีได้ซึ้งเคืองใจ และพร้อมให้อภัย ใจไม่เปลี่ยนแปลงผัน
 ถึงคราวงานมี เรานี้ก็ช่วยกันทำ ถึงลำบากก็ตาม แต่เรานั้นทำด้วยหัวใจเรจงว่า
 ทุกวันเวลา เรารักกลมเกลียวกันเอ๋ย

14. มองหา

มอง มองหา ขวัญตาเจ้าอยู่แห่งใด มอง มองไป ขวัญใจทำไมไม่มา
 เธอหลอกให้พี่มารอ โฉน้อมมาทำพี่ได้ เป็นเพราะเหตุอันใด ขวัญใจ ทำไมไม่มา (ซ้ำ)

15. ฉันทรรอเธออยู่

รอฉันทรรอเธออยู่ แต่ไม่รู้เธออยู่ไหนใด เธอจะมาเมื่อไร นัดฉันไว้ทำไมไม่มา
ฉันเป็นห่วง ฉันเป็นห่วงตัวเธอ ได้แต่เก้อชะเง้อแลหา นัดไว้ทำไมไม่มา
โ้อเธอจำอย่าช้าเร็วหน่อย รีบหน่อยๆๆๆๆๆๆริงหน่อยๆๆๆๆ

16. ไก่โต้ง

ไก่โต้งขันโอ้ก็โอ้ก็ ตัวเมียไข่ตกรกระโตกกระต๋ากๆ ออกไข่สบายใจมาก
กระโตก กระต๋าก กระเต็ก กระโตก

17. ฟังคลื่นลม

ฟัง ฟังคลื่นลม ต่างระดมฝั่งน้ำ เสียงคลื่นดังกึกก้อง ต่างคะนองซัดกระหน่ำ
คลื่นซัดซ่าน้ำกระจาย ยามจันทร์ฉายธารา

18. ลงแล้วขึ้น

ลงแล้วขึ้นแล้ว หมุน หมุน หมุน (ซ้ำ) เรา หมุน ไปทางขวา
เรา หมุน ไปทางซ้าย หมุนตัวไปรอบๆ แล้ว หมุน หมุน หมุน (น็อค) (ยก) ฯลฯ

19. รักกัน

ไปๆ มาๆ เราก็มารักกันจนได้ มาๆ ไปๆ เราก็กลายมาเป็นเพื่อนกัน
ถึงจะอยู่ไหน หัวใจเราผูกพันธิ์ เรามารักกัน อย่าลืมฉันแล้วกันนะเธอ

20. กังหันต้องลม

ยามกังหันต้องลม เป็นวงกลมเมื่อลมโชนมา (ซ้ำ)
มองดูเห็นสุรียา (ซ้ำ) จากปากฟ้ามาสู่แดนดิน ริดดิงๆ
ถ้ารักน้องจริงอย่าทิ้งน้องเลย ถ้ารักพี่จริงอย่าทิ้งพี่เลย (ซ้ำ) ริดดิงๆ
ยามเราพรากจากกัน คงมีวันได้มาพบหน้า คงมีวันได้มาพบหน้า
ถึงจะห่างกันแสนไกล (ซ้ำ) พวกเรามั่นไว้ในอุดมการณ์ ริดดิงๆ

21. เรรอน

เรรอน เรรอนซินตา ซินตาเรรอน เรรอน (4 ครั้ง)
เรรอนอยู่ค้ำด้วยกัน ด้วยกันทั้งวันทั้งคืน (4 ครั้ง)

22. ลูกเสือเฮฮา

มามารำ ร้องเพลงลำนำ ร่วมกันเฮฮา ถึงยามสนุกเราสุขนั้กหนา ทุกชีได้ไม่มา
กวนใจ ร้องรำด้วยความสำราญ ถึงเวลางานไม่เคยทิ้งไป หนักเหน็ดเหนื่อย
สักเพียงไหน พวกเรายิ้มได้ด้วยไมตรี ลูกเสือเรานี้สุขี่ร่วมใจ เห่งปะะๆ ๆ
เรามาผ่อนคลายสบายอุรา เร็วลูกเสือมาเฮฮาด้วยกัน

23. สวรรค์บันดาล

สวรรค์บันดาลให้มา ให้พวกเรามาพบกันวันใหม่ เจอะกันวันนี้คือกดีใจ
รื่นเริงกันไป ไม่รู้โรยรา จะอยู่แห่งไหนเพลินใจเพลินตา จะอยู่เมืองฟ้า
เพลินตาเพลินใจ สวรรค์บันดาล

24. ความเกรงใจ

ความเกรงใจเป็นสมบัติของผู้ดี ตรงดุชีทุกคนก็มีหัวใจ เกิดเป็นคน
ถ้าหากไม่เกรงใจใคร คนนั้นไซ้ไร้คุณธรรมประจำตน

25. หากว่าเรากำลังสบาย

หากว่าเรากำลังสบาย จงตบมือพลัน (- -) หากว่าเรากำลังมีสุขหมดเรื่องทุกข์
ใดใดทุกสิ่ง มัวประวิงอะไรกันเล่า จงตบมือพลัน (- -)
(ผงกหัว กระทบเท้า ส่งเสียงดัง ออกท่าทาง)

26. เพื่อน

มอง มามองดุชี มีเพื่อนเราอยู่ไหน (ซ้ำ) เพื่อนฉันนั้นมีมากมาย ฉันจำชื่อได้ว่าชื่อ.....

27. เจ้านกน้อย

เจ้านกน้อยคล้ายบินสู่เวหา เจ้าถลาเล่นลมเพลินฤดี บิน บินถลา
ถลาเล่นลม บินล่อง บินลอย บินถลา ถลาเล่นลม บินล่อง บินลอย

28. สวัสดิ์พบเธอ

สวัสดิ์ วันนีมาพบเธอ (ซ้ำ)	ฉันดีใจจริงนะเออมาพบเธอสมใจ
เธอนั้นอยู่สบายดีหรือไร (ซ้ำ)	เรามาร้องเพลงไปให้ฤทัยเบิกบาน
ตบมือกันให้พร้อมเพรียง (ซ้ำ)	โยกตัวไปซ้ายขวาเอียงให้เอนเอียงตามกัน
หมุนกลับปรับตัวเสียให้ทัน (ซ้ำ)	จับสะเอวขอยเท้าพลัน ให้พร้อมกันเถิดเอย

29. ค่ายพักแรม

วันนี้เรีนเริง สำราญสุขสันต์อุรา พวกเราได้มา มาอยู่ค่ายพักแรม เราร้องเรารำ
ยามเมื่อคืนพักแรม สบายคล้ายคืนจันทร์แจ่ม พักแรมสุขสันต์อุรา (ซ้ำ)

30. ดอกกลิ่นทม

ไอ้เจ้าดอกกลิ่นทม ฉันทเคยเด็ดดม ฉันทเคยเด็ดเล่น เด็ดเข้าเด็ดเย็น ฉันทเคยเด็ดเล่น เด็ดดม เด็ดดม

31. วอลซ์วชิรา

รมเย็นทัวหน้าสถาบันหนึ่ง ช่างงามสุดซึ่งตราตรึงฤดี เป็นที่สรรษา ไม่มีทุกข์มีแต่สุขดังปรารณา
คือค่ายวชิรา หากใครได้มาลืมไม่หลง ขอเชิญทวยเทพอภิบาลให้ เหล่าลูกเสือไทย ไม่มีผองภัย
ใครใครก็ประสงค์ ให้วิชาการ สร้างความเบิกบาน ดังเจตจำนง ที่ได้ไหนคง อยู่ยั้งยืนยงค่าย
วชิราวุธเอย

32. เบิกบานใจ

เบิกบานใจเมื่อเราอยู่พร้อมเพรียงกัน	ชื่นชีวันร้องเพลงร่วมกันใจสรรษา
ทุกคนยิ้มย่องผ่องใส สุขใจเสียเป็นหนักหนา	เพิ่มไมตรีรอยยิ้มที่มีคุณค่า
หมั่นขยันทุกวันดีกว่าทุกวันเวลาสดชื่นรื่นรมย์ (ซ้ำ)	

33. ยินดี

วันนี้ยินดี ที่เราได้มาพบกัน (ซ้ำ) ยินดี ยินดี ยินดี มาเถิดมา เรามาร่วมสนุก
ปลดเปลื้องความทุกข์ให้มันสิ้นไป มาเถิดมาเรามาร่วมจิต ช่วยกันคิดทำให้การลูกเสือเจริญ

34. ระเบียบวินัย

เราลูกเสือไทยเรื่องระเบียบวินัยเราต้องยึดมั่น กฎคำปฏิญาณขอทุกท่าน
จงเอาใจใส่ เรื่องการทำงาน ไม่เกียจไม่คร้าน ไม่น้อยหน้าใคร
มาเถิดร่วมใจเพื่อให้ชาติไทยเราพัฒนา

35. เดินทางไกล

(สร้อย) เดินทางไกล เดินทางไกล เดินอย่างไรให้ถึงปลายทาง (ซ้ำ)
เราลูกเสือชาติเชื้อวชิรา ต่างตั้งหน้าตั้งตามุ่งไป สุดทะเล ภูผาม่านฟ้าไกล
ผจญภัยและพิชิตมัน แม้ฝนจะตกหนาวร้อนเพียงใด ลูกเสือไทยมิเคย
ไหวหวั่น วันทั้งวันเรายังเดินทางไกล เรายืมไปยามเราเดินทางไกล (สร้อย)

36. ลมเอยมพัด

ลมเอยมพัด โบกสะบัดพัดมาไวๆ ลมเอยมพัดอะไร (ซ้ำ) ฉันจะบอกให้ ลมพัด.....

37. ค่ายลั่น

แดดส่องฟ้าเป็นสัญญาณวันใหม่	พวกเราแจ่มใสเมื่อมาอยู่ค่ายร่วมกัน
พวกเราล้วนอยู่ในหมู่เรานั้น	ทุกซุ้ซุ้ร่วมกันเพื่อสร้างสรรค์ชาติไทย
ตื่นเถิดหนา อายนกกามันบ้าง	อยู่ค่ายกว้างขวางแล้วเราสนุกสุขศรี
ไม่มีแม่อยู่ผู้กำกับคนดี	ช่วยหาวิธีผจญภัยนานา
เสื้อผ้านี้มีชุดเดียวเข้าค่าย	ลำบากยากกายพวกเราไม่เคยหน่ายแหนง
อยู่ค่ายเหมือนบ้านมีป่าเป็นกำแพง	พวกเราพร้อมแรงร่วมใจพัฒนา
ค่ายจะหมองคลอน้ำตายามเศร้า	แข่งกันว่าเขา แล้วเราเศร้าใจจริงฉัน
ค่ายมีน้ำใจ ใสแจ่มทุกวัน	รักค่ายใหม่นั้นเมื่อค่ายลั่นความจริง

38. คอย

คอย คอย คอย ฝ้าคอยมองหา หมู่.....นั้นยังไม่มา (ซ้ำ)
ฉันคอยมองหาไม่มาสักที เร็ว เร็วหน่อย ฉันคอยตั้งหลายนาที่
หมู่.....จงรีบมาเร็วซี ตั้งหลายนาที่ของจงรีบมา

39. มาร้องเพลงแล้วชื่นใจ

มาร้องเพลงกันเถิดนะจ๊ะ มาเรามาร้องรำทำเพลง ฟังเสียงเพลงแล้วชื่นใจ
ซุมบ่าซุมบ่าซุมบ่าซุ้ๆ ลีโละลี โละลี โละละๆ แหมมทะเลระแรม แหม่ม แหม่ม แหม่ม แหม่มๆ
ฉับฉิ่งฉับ ฉิ่ง ฉับ ฉิ่งฉับๆ

40. จงเตรียมตัว

จงเตรียมตัวเอาไว้ อย่าให้ใจเลือนลอย เรามีควรจะปล่อยให้ใจเราลอยเลอะเลือน
1.....2.....3.....4.....5

41. ครูลูกเสือ

ชีวิตของครูลูกเสือเหมือนเรือที่ไร้กำลัง ฝ่าฟันคลื่นลมลำพังฝ่าหวังคอยรอคนเข้าใจ
เพื่อนคงไม่เคยมาสนไ้คนที่ช่วยได้ แต่ว่าเราไม่เคยหวั่นไหว เพราะงานยิ่งใหญ่
สร้างเด็กไทยทั่วแดน...

***** ได้แต่เพียงฝากคำ ทูยามอย่าได้ดูแคลน ไม่หวังสิ่งใดทดแทน พวกเรานั้นทำด้วยศรัทธา
ตั้งใจอบรมสั่งสอน ไหววอนขอความเมตตาอย่าได้มีอย่าได้มีปัญหาของานรุดหน้าลูกพระบิดามั่นใจ.....

42. ทิศ

ทิศทั้งแปดทิศ ขอให้คิดจำให้เคยชิน อุดรตรงข้ามทักษิณ บุรพาประจิมจำไว้
อีสานตรงหรีดี ท่องอีกทีจำให้ขึ้นใจ พายัพนั้นอยู่ตรงไหน ตรงข้ามไปคืออาคเนย์

43. ก่อนจะจากกันไป

ก่อนจะจากกันไป ขอฝากใจไว้กับทุกๆท่าน (ซ้ำ)
ถึงตัวไปใจนั้นไม่แปรผันและห่างไกล
แม้ว่าเราจากกัน ไม่ซ้ำพลันคงได้พบกันใหม่ (ซ้ำ)
ขอโชคดีมีชัย หมดทุกขโรครภัยตลอดกาล (ซ้ำ)

44. ลาลาก่อน

ลา ลา ก่อน จำจรจะต้องขอลา ล่าแล้วไอ้แก้วตา ถึงเวลาจำลาจากจร
จำลาจาก จำพรากจากดวงใจ ถึงตัวที่อยู่ไกล แต่หัวใจยังไผ่ถึงเธอ
ขอรักมันทุกวัน ฉันขอรักเธอ อยู่ไหนใจพรั่นเพื่อ ขอรักเธอแต่เพียงผู้เดียว (ซ้ำ)

45. พระบารมี

พอฤกษ์งามยามได้เวลา เจริญเทพบนฟ้าทุกทิศลงมาร่วมเป็นพยานในคืนกองไฟที่โชติช่วงไว้ด้วย
องค์ประธาน สถิตสถานพระวิญญูณ ร.6 ของไทย
นำกิจการยืนนานสุขสันต์ เหมือนดังสวรรค์ที่พลิวเปลวควันเฟื่องฟู
กองไฟ มวลมารผจญขอให้ผ่านพ้นไปไกลแสนไกล ความชั่วหวั่นไหว นั้นมอดไหม้ไปชั่วกาลนาน
**พระบารมี โปรดจงมาคุ้มชีวี ให้ลูกเสื่อเรานี้มั่นคง ร่วมรักสมัครสมานเกษมสำราญไปทั่วธานี
คราอบรมชุ่มชื่นดวงใจ คราจากกันไปทุกคนยังจำฝังในฤดี ในคืน
กองไฟที่โชติช่วงไว้ได้ทุกนาที่ เป็นภาพสักขี ฝังฤดีไปชั่วนิรันดร์

46. ตบมือ

ตบมือ (สองที) - - ย่าเท้า (สองที) - - สวัสดิ์ สวัสดิ์ วันนี้เรามาเจอกัน เธอและฉันพบกันสวัสดิ์

47. เงาะหรือเงาะ

เงาะหรือเงาะ มันแปลกดีแะสะ นันเงาะหรือเงาะ (ซ้ำ)
กลมๆ แล้วก็มีขนด้วย (ซ้ำ) ไอ้แม่คนสวย นี่เงาะหรือเงาะ

48. เพื่อนฉันอยู่ไหน

หมู่...เขาอยู่ที่ไหน สบายดีหรือบอกมา พอสบายอุรา เมื่อได้มาเข้าค่ายพักแรม

49. เราคือพี่น้อง

เราคือพี่น้อง ล้า ลา ลา ล้า ลา ลา ลูกเสือเชื้อไทย ดีใจที่เราได้มาเจอกัน
 (มาพบกัน มาพบกัน) รักเรามั่นป्ली่มจิต เป็นนิมิตดีเลิศประเสริฐดีแท้ รัก
 ไม่เปลี่ยนแปลง ผูกใยสัมพันธ์ (ผูกใยสัมพันธ์) เราลูกเสือไทย (เราลูกเสือไทย)
 เราต่างร่วมใจสามัคคี (เราต่างร่วมใจสามัคคี) เพื่อชาติไทยเรา
 (เพื่อชาติไทยเรา) จะได้รุ่งโรจน์สดศรี (จะได้รุ่งโรจน์สดศรี)
 ร่วมรักร่วมใจร่วมสามัคคี (ร่วมรักร่วมใจร่วมสามัคคี) มีไมตรีเป็นมิตรที่ดีต่อกัน
 พระมงกุฎเกล้าท่านประธาน (พระมงกุฎเกล้าท่านประธาน) ให้เราได้มาเจอกัน
 (ให้เราได้มาเจอกัน) พระมงกุฎเกล้าท่านทรงประธาน ให้เราได้มาเจอกัน

50. พรบมือ

พรบมืองัด ผับ ผับ ผับ กระทืบเท้าดั่ง ปัง ปัง ปัง
 ลูกขึ้นยืนแล้วนั่ง กระทืบเท้าดั่ง ปัง ปัง ปัง แล้วพรบมืองัด ผับ ผับ ผับ

51. กฎคำปฏิญาณ

เราลูกเสือไทย เรื่องระเบียบวินัยเราต้องยึดมั่น กฎคำปฏิญาณพี่น้องต้องเอาใจใส่
 ช่วยกันทำงาน ไม่เกียจไม่คร้าน ไม่น้อยหน้าใคร มาเถิดร่วมใจ เพื่อให้ชาติไทยเราพัฒนา

52. พวงมาลัย

โอ้เจ้าพวงมาลัย เจ้าจะลอยไปคล้องใครกันแน่ (ซ้า)
 รักใครชอบใคร ให้จริงแท้ เอาให้แน่สักราย อย่ามัวลอยตามลมให้เขาตมดอม
 ลิ่นกลิ่นหอมแล้วหน่าย ยามนั้นเจ้าจะอาย เขาไม่ยอมก้มต้องระทมตรมใจ
 อยากเป็นหงส์เหินขาว อยากเป็นดาวเลิศลอยวิไล อยู่ที่บ้านไม่พอใจ
 หนีมาอยู่ค่ายสุขใจจริงเอย เอ๊ย..โอ..ละหน่าย.....

53. ตะละบุ่ม

ตะละบุ่ม บุ่มบุ่ม แม่เนื้อนุ่มบัวบาน (ซ้า) พี่นอนคนิ่ง คิดถึงเธอมานาน (ซ้า)
 สาวๆ ตาหวาน มันทำให้ฉันยั้งง
 ดอกเอ๊ย..... .เจ้าดอก..... ขอเชิญ..... ออกมาร่ำรำเอย

54. สวัสดิ์

เมื่อเจอกัน เราทักกันสวัสดิ์ (สวัสดิ์ครับ) เมื่อผิดพลั้งขออภัย ขอโทษที (ขอโทษครับ)
 ก่อนจากกันยกมือไหว้สวัสดิ์ (สวัสดิ์ครับ) หากใครมีมิตรไมตรี ขอขอบคุณ (ขอบคุณครับ)

55. สามัคคีชุมนุม

พวกเราเหล่ามาชุมนุม	ต่างคุณใจรักสมัครสมาน	
ล้วนมิตร จิตชื่นบาน	สราญเรียงอยู่ทุกผู้ทุกนาม	
(สร้อย) ** อันความกลมเกลียว	กันเป็นใจเดียวประเสริฐศรี	
ทุกสิ่งประสงค์จงใจ	จักเสร็จสมได้ด้วยสามัคคี **	
กิจใด ๖ ประสงค์มี	ร่วมใจรักดีแต่พระจอมสยาม	
พร้อมพริบดังมือเดียวยาม	ยากเย็นเห็นง่ายบ่หน่ายบ่วาง (สร้อย)
ที่หนักก็จักเบาคลาย	ที่อันตรายขจัดขัดขวาง	
ฉลองพระเดช บ่ จาง	กตเวทิกุณ พระกรุณา (สร้อย)
สามัคคีนี้แหละล้ำเลิศ	จักชูชาติเชิดพระศาสนา	
สยามรัฐจักวัฒนาปรากฏเกียรติฟุ้งเฟื่องกระเดื่องแดนดิน	 (สร้อย)

56. ใจประสานใจ

มองแววตาทุกคน เปี่ยมสุขล้นระคนสุขสันต์ ยิ้มแย้มเข้าใจกันตาสบประสานไมตรีฉายมา
ดวงฤทัยทุกดวงถ่วงด้วยรักและแรงศรัทธา ปรารถนาในสิ่งเดียวกันความกลางแคลงหายไป
โลกสดใสคืนมาอีกครั้งฟ้าหลังฝนงามตา ความมืดโรยรามลายหายพลัน มีแต่ความเข้าใจ
อุ่นไอรักไมตรีต่อกัน ผ่านมานั้นลึกลับลอบไป
***ร้องเถิดร้องเพลงกัน ประสานรอยรักในใจ ลบรอยร้าวภายในอุรา ร้องเถิดร้องเพลงกัน
จับมือกันไว้ดีกว่า หันหน้ามาเข้าใจกัน****
อันคนเราทุกคน ต่างเกิดมาควรพาพิงกัน มีไมตรีสัมพันธ์ โลกนั้นสดใส
จงมารวมพลังเพื่อสร้างสรรค์จรโรงฤทัย จับมือกันเดินก้าวไป มุ่งสู่จุดหมายอนาคตเรา

56. แห้วพวงมาลัย

โห้..... อี้ว (3 ครั้ง)	
แล้วจัดแจงแห้วมาลัย...ไปให้ประธาน (ซ้ำ) เราหมู่บริการสำราญใจเอ๋ย	
(สร้อย) **เอ๊ย โอละหน่ย โอละหน่ย หน้อยเอ๋ย เอ้อ เอ้อ เออ เออ เออ เอ๊ย เอ้อ เอ็ง เอย	
แล้วชักชวนทุกหมู่.....ที่เดินผ่าน (ซ้ำ) แห้วกับหมู่บริการสำราญใจเอ๋ย (สร้อย)
พวงมาลัยพวงนี้.....จากดวงใจ (ซ้ำ) จากลูกเสือไทย	เอย (สร้อย)
แห้วกันไปรำกันไป.....ให้สนุก (ซ้ำ) เราลูกเสือไม่มีทุกข์ มีแต่สุขใจเอ๋ย (สร้อย)
เวียนจากขวาไปซ้าย.....ได้ 3 รอบ (ซ้ำ) แล้วนำพวงมาลัยมอบ... แก่ท่านประธานเอ๋ย	(สร้อย)

ภาคผนวก ค

เกมลูกเสือ

1. วิ่งกระโดดกบ

ให้ผู้เล่นวิ่งไปด้วยการกระโดดกบ คือนั่งลงเคลื่อนไปข้างหน้าด้วยการพุ่งตัวไปมือทั้งสองลงถูกพื้นก่อน และชักเท้าทั้งคู่มาชิดมือแล้วพุ่งตัวออกไปอีกทำเช่นนี้ตลอดไป แล้วไปอ้อมเครื่องหมายมาแตะคนที่ 2 คนที่ 2 ก็ทำเช่นเดียวกัน จนหมดแถว แถวใดเสร็จก่อนเป็นแถวชนะ

2. ลูกบอลลอดอุโมงค์

ให้ผู้เล่นยืนเป็นแถวตอน เป็นหมู่ แต่ละหมู่ยืนแยกเท้าก้มตัว คนหน้าสุดถือลูกบอลอยู่ในมือ เมื่อได้ยินสัญญาณคนหน้าที่ถือลูกบอลวิ่งไปอ้อมเครื่องหมายแล้วกลับมายืนหันหลังให้แถวแล้วก้มตัวลง กลิ้งลูกบอลไปได้ หว่างขา ส่วนคนอื่นๆ ก็คอยกลิ้งต่อไป และคอยกันไม่ให้ออกทางช่องเท้าด้านข้าง จนถึงคนสุดท้ายให้หยิบลูกบอลขึ้นพาวิ่งอ้อมเครื่องหมายทำเช่นเดียวกับคนแรก จนถึงคนสุดท้าย แถวใดเสร็จก่อนแถวนั้นชนะ

3. เก็บเชือก

ให้ลูกเสือจับคู่กันเป็นคู่ๆ หันหน้าเข้าหากัน หาเชือกให้คู่ละ 1 เมตร (ขนาดด้ายหลอด) แต่ละคู่คาบปลายเชือกไว้คนละหนึ่งปลาย เมื่อผู้กำกับให้สัญญาณเริ่มเล่น ให้แต่ละคู่พยายามขยับปากโดยพยายามเคี้ยวเชือกเก็บเข้าไว้ในปากให้เร็วที่สุด ทั้งสองข้างต้องช่วยกัน คู่ใดสามารถเก็บเชือกไว้ในปากได้เรียบร้อยโดยไม่ต้องใช้มือช่วย และปากเข้ามาชนกันได้ก่อน คู่ไหนชนะ

4. เหยียบระเบิด

ให้ลูกเสือแต่ละคนมีลูกโป่งคนละหนึ่งใบ และผูกไว้ที่ข้อเท้าจะเป็นเท้าใดก็ได้ เมื่อเริ่มเล่นให้ลูกเสือทุกคนกระจายทั่วสนามแต่มีเขตจำกัดห้ามออกนอกเขต ลูกเสือแต่ละคนพยายามเหยียบลูกโป่งของคู่ต่อสู้ให้แตก คนใดถูกเหยียบลูกโป่งแตกต้องออกจากการเล่น คนสุดท้ายที่เหลือและมีลูกโป่งเป็นคู่ชนะ

5. การแข่งขันผูกเงื่อน

ลูกเสือทุกคนมีเชือก แบ่งออกเป็น 2 พวกห่างกันประมาณ 3 หลาเป็นแถวหน้ากระดานหันหน้าเข้าหากัน เมื่อผู้กำกับบอกเริ่ม ให้ทั้งสองแถววิ่งเข้ามาหากันเป็นคู่ๆ ต่างคนต่างก็เอาเชือกคล้องซึ่งกันและกัน แล้วผูกเงื่อนพิรอด เมื่อใครเสร็จก่อนก็รีบดึงคู่ของตนไปยังแดนตนเมื่อเสร็จแล้วให้หยุด ผู้กำกับนับดูฝ่ายใดผูกเสร็จและสามารถดึงมาแดนของตนได้มาก ฝ่ายนั้นชนะ ในการตัดสินผู้กำกับต้องตรวจดูเงื่อนด้วยว่าถูกหรือผิด ต้องให้เงื่อนนั้นถูกด้วย

6. มวยปล้ำเดนมาร์ก

ให้ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่จับคู่กัน ต่างคนต่างก้าวขาขวาออกไปข้างหน้าพร้อมกับยกมือขวา พยายามใช้ฝ่ามือผลักหรือดึงกัน เพื่อพยายามให้อีก ฝ่ายหนึ่งก้าวเท้าขวาถอยหลังกลับไป

7. ชักคะเย่จิ้น

ทั้งคู่ยืนหันหลังเข้าหากัน แล้วทั้งสองไข่แขนเกาะกัน เมื่อได้รับสัญญาณเริ่ม ให้แต่ละฝ่ายพยายาม ดึงอีกฝ่ายหนึ่งให้พันพัน

8. ลิงจับหลัก

ทั้งคู่ยืนหันหน้าหากัน เอามือซ้ายจับกัน พยายามใช้มือขวาดึงเข้า ซ้ายของฝ่ายตรงข้ามเพื่อ พยายามให้อีกฝ่ายหนึ่งเสียอาการทรงตัว

9. ตะเคียนคู่

ทั้งคู่ยืนเคียงข้างชิดกัน พยายามใช้ลำตัวดันอีกฝ่ายหนึ่งให้เสียอาการทรงตัว

10. ตอไม้คู่

ทั้งคู่นั่งงอเข้า หันหลังชนกัน แล้วเอาแขนเกาะกัน ต่างฝ่ายต่างพยายาม ให้กำลังแขนบังคับฝ่าย ตรงกันข้ามให้ตะแคงล้มลงไปให้ได้

11. ตอไม้เอน

ท่าเตรียมให้ทั้งคู่ใช้มือทั้งสองไปรัดเอวอีกฝ่ายหนึ่งเพื่อพยายามยกฝ่ายตรงข้ามให้พัน

12. ชนไก่

ให้ผู้เล่นทุกคนเข้าแถวเป็นวงกลมใช้มือประสานกันแล้วลงนั่งยองๆ เอามือที่ประสานกันสอดเข้า ใต้ล่างให้ขาท่อนบนและท่อนล่างไว้เริ่มเล่น ให้พยายามใช้ ไหล่ชนคนอื่นให้ล้มลงผู้ใดเหลือคนสุดท้ายเป็นผู้ชนะ

13. มนุษย์โลกพระอังคาร

ให้ผู้เล่นแบ่งเป็น 2 พวกเท่าๆ กัน ให้พวกหนึ่งเป็นพวกสีเขียว พวกหนึ่งเป็นพวกสีแดง แล้วให้ทั้ง 2 พวกเข้าแถวเป็นรูปวงกลม (แยกเป็นคนละครึ่งวงกลม) ให้หัวหน้าแต่ละพวก เลื่อนผู้เล่นออกมาฝ่ายละ 1 คนยืนกลางวงขาขึ้นข้างใดข้างหนึ่งขึ้นทางด้านหลังแล้วเอามือ ทั้ง 2 ข้างไปจับข้อเท้าไว้แล้วให้ทั้ง 2 ฝ่าย ไต่เหยียบเงาของคู่ต่อสู้ให้ได้ฝ่ายไหนถูกเหยียบเงา หรือล้ม มือหลุดจากข้อเท้าเปลี่ยนขายืน ฝ่ายนั้น แพ้ฝ่ายชนะได้ 1 คะแนน ฝ่ายใดได้คะแนน มากกว่าเป็นผู้ชนะ

14. สนามผลึก

เขียนวงกลม 2 วง เส้นผ่าศูนย์กลาง 30 เซนติเมตรห่างกัน 50 เซนติเมตร สำหรับให้ผู้เล่นเข้าไปยืนข้างละวง มีเชือกยาว 1.50 เซนติเมตร 1 เส้น แบ่งผู้เล่นออกเป็น 2 พวกเท่าๆ กัน และ ตัดผู้เล่นเข้าไปยืนข้างละ 1 คน ให้ยืน 2 เท้าอยู่ในวงกลม หันหน้าเข้าหากันแล้วนำเชือกมาอ้อมหลัง ในระดับสะเอวถือปลายเชือกไว้ด้วยมือด้านหลังเริ่มเล่นให้ทั้ง 2 ฝ่าย พยายามดึง หรือกระชากเชือก ให้อีกฝ่ายหนึ่งเสียหลักเข้าออกนอกวงกลม ฝ่ายใดเท้าออกนอกวงกลมก่อน (ข้างเดียวหรือ 2 ข้าง) ถือว่าแพ้แข่งขันไปจากว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเหลือจำนวนมากกว่าเป็นผู้ชนะ

15. พระนเรศวรชนช้าง

ให้ลูกเสือจับคู่กันเข้าแถวเป็นรูปวงกลม ให้คนหนึ่งขึ้นขี่คอโดยนั่งบนบ่าของคู่ เริ่มเล่น ให้แต่ละคู่เข้าปะทะหรือชนกัน โดยใช้มือดึงผลักดันให้คู่ต่อสู้เสียหลัก (ห้ามใช้ถีบ) ล้มลงคู่ใด สามารถยืนอยู่ได้โดยไม่ล้มเป็นผู้ชนะ

16. ชักคะเย่อกคน

แบ่งผู้เล่นเป็น 2 พวกเท่าๆ กัน ให้เข้าแถวตอน 2 แถว หันหน้าเข้าหากันโดยมีเส้น แบ่งคน ให้คนอยู่หัวแถวทั้ง 2 แถวจับมือกันไว้แบบมัดข้าวต้ม (ใช้มือทั้ง 2 ข้างจับกำข้อมือของฝ่าย ตรงข้ามทั้ง 2 ข้าง) ผู้ที่เข้าแถวตอนที่อยู่หลังคนหัวแถวต้องจับเอวคนที่อยู่ข้างหน้าทุกคนต่อกันไป เริ่มเล่นแต่ละแถวต้องพยายามดึงให้แถวตรงข้ามเส้นกันแตกให้ได้จะเป็นผู้ชนะ หรือถ้าฝ่ายใดมือ หลุดจากเอวทำให้แถวขาดถือว่าแพ้ทันที

17. สกักรักบี้

จัดผู้เล่นออกเป็นชุดๆ ละ 3 คน (จำนวนกี่ชุดก็ได้) ผู้สอนหาอุปกรณ์เช่นลูกมะพร้าวลูก ฟุตบอล ฯลฯ สมมุติเป็นลูกรักบี้วางไว้ที่จุดกำหนดเริ่มเล่นเรียกผู้เล่นออกมา 2 ชุดโดยให้ยืนหัน หน้าเข้าหากันโดยลูกรักบี้อยู่กลาง ให้แต่ละชุดเอามือกอดคอกันโดยให้คนยืนกลางใช้แขน 2 ข้าง กอดคอกันข้างๆ ทั้ง 2 คน คนที่อยู่ริมทั้ง 2 คน จะใช้แขนกอดคอกันกลางแล้วทั้ง 2 ฝ่ายก้มตัวเอา ศีรษะสอดเข้าไปใต้ไหล่ของฝ่ายตรงข้ามเมื่อได้ยินสัญญาณให้ทั้ง 2 ฝ่าย พยายามดันคู่ต่อสู้ให้ถอย หลังไปโดยให้ชุดของตนข้ามลูกรักบี้ให้ได้ฝ่ายใดข้ามได้เป็นฝ่ายชนะ

18. เกมสวัสดี

วิธีเล่น

วิธีที่ 1 แบ่งลูกเสือออกเป็นหมู่ๆ ละเท่าๆ กัน ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ยืนเป็นแถว ตอนลึก หันหน้าไปทางผู้กำกับ เมื่อเริ่มเล่นให้คนที่ 1 ของแต่ละหมู่กลับหลังหันพบกับคนที่ 2 แล้ว กล่าวคำว่า “สวัสดี” ทำ

ความเคารพและจับมือกัน คนที่ 2 เมื่อทำกับคนที่ 1 แล้วให้กลับมาพบกับ คนที่ 3 แล้วกล่าวคำว่า “สวัสดี” ทำความเคารพแล้วจับมือกัน ทำไปเช่นนี้จนหมดแถวหมู่ใดเสร็จ ก่อนหน้านั้นชนะ

วิธีที่ 2 ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ยืนเป็นแถวตอน หันหน้าไปทางเดียวกัน โดยให้ คนหัวแถวเป็นหัวหน้า จากหัวหน้าตรงไปข้างหน้าประมาณ 8 หลา ทาเครื่องหมายไว้ ให้ตรงกับหมู่ของตน เมื่อเริ่มเล่นหัวหน้าวิ่งไปที่เครื่องหมายนั้น แล้วกลับหลังหัน พร้อมกับกล่าวคำ “สวัสดี” และทำความเคารพแบบลูกเสือทำเช่นนี้ต่อไปเรื่อยๆ จน หมดแถวหมู่ใดเสร็จก่อนหน้านั้นชนะ

วิธีที่ 3 ให้ลูกเสือเข้าแถวเป็นวงกลม หันหน้าเข้าหาศูนย์กลางทุกคน ให้ลูก เสือคนหนึ่งเป็นคน เริ่มต้นวิ่งรอบวงกลมด้านนอกไปแตะหลังผู้ที่ยืนเป็นวงกลมคนใดคนหนึ่ง คนที่ ถูกแตะต้องออกวิ่งสวน ทิศทางกับคนแรกเมื่อวิ่งไปพบกันที่ใดให้ทำวันทยหัตถ์และจับมือเขย่า พร้อมกับกล่าวคำ “สวัสดี” ดังๆ แล้วปล่อยมือซึ่งกันวิ่งเข้าที่ผู้ใดเข้าที่ไม่ได้เป็นผู้เริ่มต้นใหม่

19. ผู้วิเศษ

วิธีเล่น เลือกลูกเสือออกมา 3 - 4 คน สมมติว่าเป็นผู้วิเศษ เมื่อแตะถูกผู้ใดแล้วคนนั้นจะต้อง กลายเป็นหินยืนอยู่กับที่ สำหรับคนอื่นๆ ต้องพยายามหนีในเขตที่กำหนดไว้อย่าให้ถูกแตะตัวได้ การตัดสิน

1. เมื่อหมดเวลาผู้ที่ไม่ถูกแตะให้กลายเป็นหิน เป็นผู้ชนะ
2. การเล่นควรแบ่งเป็นหมู่หมู่ใดเหลือผู้เล่นที่ไม่โดนแตะมากเป็นทีมชนะ

20. นักโทษแหกคุก

วิธีเล่น แบ่งลูกเสือเป็น 2 ฝ่ายฝ่ายหนึ่งเป็นนักโทษที่หลบหนีอีกฝ่ายหนึ่งเป็นตำรวจ ชีตวงกลมทำ เป็นคุก เริ่มเล่นตำรวจไล่จับนักโทษมาเข้าคุกแล้วมีคนมาเฝ้า นักโทษก็สามารถมาช่วย เพื่อนได้โดยฉุดออก จากวงกลม การเล่นผลัดกัน ใครจับนักโทษได้มากกว่าเป็นฝ่ายชนะตาม กำหนดเวลา

21. เรียงตัวอักษร

- วิธีเล่น
1. แบ่งลูกเสือเป็นหมู่แจกบัตรอักษรให้หมู่ละ 1 ชุด
 2. ให้ลูกเสือแข่งกันเรียงบัตรอักษร ให้เป็นข้อความว่า “ทำดีที่สุด” หมู่ใดเรียงเสร็จก่อน และถูกต้อง ถือว่าชนะ

22. บนบกบนน้ำ

วิธีเล่น ให้ลูกเสือเข้าแถวรูปวงกลม ผู้กำกับยืนตรงกลาง เมื่อผู้กำกับพูดดังๆว่า “บนบก” ให้ ลูกเสือทุกคนกระโดดมาข้างหน้าถ้าผู้กำกับพูดว่า “บนน้ำ” ให้ลูกเสือกระโดดถอย หลังกลับที่เดิม ถ้าใคร กระโดดผิดผู้นั้นตาย ต้องมาอยู่กลางวง แต่ถ้าผู้กำกับพูดซ้ำกับที่พูดก่อน ลูกเสือทุกคนต้องยืนนิ่งๆ จะ กระโดดอย่างไรไม่ได้ทั้งสิ้น ถ้าใครขยับตัวก็ตายเช่นกัน ทำเช่นนี้ จนผู้กำกับเห็นสมควรหรือทำงานเหลือคน สุดท้ายแสดงว่าคนนั้นเก่ง มีประสาทดี ทุกคนกล่าว ชมเชยให้เป็นผู้ชนะ

23. ตามผู้นำ

วิธีเล่น ให้ลูกเสือเข้าแถวหน้ากระดานหรือแถวตอนเรียงหนึ่ง เลือกหัวหน้าคนหนึ่ง ผู้เป็นหัวหน้าจะทำกริยาท่าทางต่างๆ เช่น วิ่ง เดิน กระโดด หัวเราะร้องไห้ ฯลฯ คนอื่นๆ จะต้องทำตามทุกอย่าง การตัดสิน

1. ผู้ที่ไม่สามารถทำตามหัวหน้าได้ต้องออกจากการแข่งขัน
2. ผู้ชนะคือผู้เล่นที่อยู่ในแถวหน้าที่สุด

24. เชื้อโรคติดต่อกัน

วิธีเล่น

1. เขียนวงกลมรัศมีพอสมควรให้คนอยู่ในวงกลมหลบคนที่วิ่งรอบๆ วงได้
2. ให้ลูกเสือคนหนึ่งเป็นเชื้อโรควิ่งรอบๆ วงกลม
3. ลูกเสือที่อยู่ในวงกลมอย่าให้เชื้อโรคแตะลูกตัวได้ใครถูกแตะต้องออกไปเป็นเชื้อโรค

25. ทำตรงกันข้าม

วิธีเล่น เลือกผู้นำมา 1 คน โดยให้ผู้นำทำท่าต่างๆ ผู้เล่นคนอื่นนั้นจะต้องทำตรงกันข้ามกับที่ผู้นำทำเช่นผู้นำหัวเราะ – ลูกเสือทุกคนต้องร้องไห้ ผู้นำนั่งลง – ลูกเสือต้องยืนขึ้น ผู้นำก้าวเท้าซ้าย – ลูกเสือก้าวเท้าขวา ฯลฯ การทำจะเร็วขึ้นไปเรื่อยๆ การตัดสิน ลูกเสือที่ทำตามผู้นำหรือทำซ้ำ จะต้องออกจากการแข่งขัน หรือเปลี่ยนมาเป็นผู้นำ

26. เดินกระดาศ

วิธีเล่น ที่สนามมีเส้นเริ่มและเส้นกลับตัว ห่างกันประมาณ 15 เมตรลูกเสือจับคู่กัน ไขว่ยืนที่เส้นเริ่ม แต่ละคู่จะถือกระดาษหนังสือพิมพ์ไว้ 2 แผ่น ซึ่งมีขนาดกว้างที่จะใช้เท้าวางได้อย่างสบายขนาด 1 ตารางฟุต การแข่งขันเริ่มโดยให้ลูกเสือคนหนึ่งเดินไปที่เส้นชัยโดยไม่มีการเหยียบ ดินให้เดินไปบนกระดาษที่ลูกเสือถือกระดาษเป็นคนนำไปวางไว้กระดาษแผ่นหนึ่งจะวางเท้าได้ เพียงเท้าเดียวเท่านั้น เมื่อถึงเส้นกลับตัวให้เปลี่ยนกันบ้างโดยคนที่เดินครั้งแรกเปลี่ยนมาเป็นผู้วางกระดาษ คนที่วางกระดาษครั้งแรกเป็นผู้เดิน โดยเดินกลับมาที่เส้นเริ่ม

การตัดสิน

1. ลูกเสือที่ทำหน้าที่เดินจะเหยียบดินไม่ได้ถ้าเหยียบดินถือว่าแพ้ทันที
2. ในกรณีที่กระดาษขาดจะไม่มีการเปลี่ยนให้
3. คู่ที่กลับมาถึงเส้นเริ่มก่อนเป็นผู้ที่ชนะ

27. วิ่งแตะเสา

วิธีเล่น

1. แบ่งลูกเสือออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มเข้าแถวตอนเรียงหนึ่งและให้ตัวแทน 1 คนไปยืนตรงข้ามกับคนแรกของกลุ่ม และห่างกัน 15 เมตร
2. เมื่อได้รับสัญญาณเริ่มให้คนแระริบไปแตะตัวแทนซึ่งสมมุติว่าเป็นเสาแล้วรีบวิ่งกลับมาแตะมือคนต่อไป
3. คนต่อไปจะเริ่มออกวิ่งเมื่อได้แตะมือกับผู้วิ่งกลับมาการตัดสิน แถวใดทำเสร็จ ก่อนเป็นผู้ที่ชนะ

28. มังกรกินหาง

วิธีเล่น แบ่งลูกเสือออกเป็น 3 – 4 แถวจับเอาต่อกันเป็นแถวคนที่ยืนอยู่บนหัวแถว เป็นปากมังกรพยายามไล่จับคนท้ายแถวของมังกรตัวอื่นๆ ถ้าแถวใดถูกจับได้ก็ต้องต่อกัน ในที่สุด จะมีแถวเดียวเป็นมังกรหางยาวแล้วหัวมังกรไล่จับหางมังกรของตัวเองการตัดสินหัวมังกรจะต้อง ไล่จับหางมังกรของตัวเอง ให้ได้การเล่นเกมนี้อาจสิ้นสุดลง

29. นำทาง

วิธีเล่น ให้ลูกเสือคนหนึ่งปิดตาไว้แล้วนำของที่เตรียมไว้ไปซ่อนยังจุดๆ หนึ่ง ต่อจาก นั้นให้คนที่ปิดตานั้นเปิดตาและออกค้นหาว่าของนั้นซ่อนอยู่ที่ไหน ลูกเสือคนอื่นจะบอกทิศทาง ของสิ่งของนั้นได้โดยพูดเพียงว่า ซ้ายขวา หันหลัง บอกสิ่งของนั้นให้กับผู้ค้นหา การตัดสิน ผู้ค้นหาจะต้องเดินไปตามทิศทางที่ลูกเสือบอกจนกว่าจะค้นพบสิ่งของนั้นแล้วก็ เปลี่ยนคนอื่นเข้ามาหาของบ้าง

30. ไฟฟ้าช็อต

วิธีเล่น แบ่งลูกเสือออกเป็น 2 ทีมเท่าๆ กัน ลูกเสือทั้ง 2 ทีมเข้าแถวตอนเรียงหนึ่ง ห่างกันเล็กน้อย เมื่อได้รับสัญญาณเริ่ม ให้คนหัวแถวหันตัวเอามือไปแตะหัวไหล่คนที่ 2 คนที่ 2 ก็หันตัวเอามือไปแตะไหล่คนที่ 3 ต่อไปเรื่อยๆ จนถึงคนสุดท้ายให้ร้องว่า “อ๊อย” การตัดสิน ทีมที่ร้อง “อ๊อย” เป็นทีมชนะ

31. หนูกับแมว

วิธีเล่น ให้ลูกเสือทำเป็นวงกลม โดยจับมือกันไว้เลือกลูกเสือ 2 คน คนหนึ่งเป็นแมวอยู่ใน วงกลม อีกคนหนึ่งเป็นหนูอยู่นอกวงกลม เริ่มเล่นโดยแมวต้องพยายามออกจากวงกลมให้ได้ เพื่อจับหนูลูกเสือที่ทำวงกลมต้องพยายามเกาะมือกันไว้ให้แน่นและป้องกันไม่ให้แมวออกมา การตัดสิน แมวสามารถออกจากวงกลมและจับหนูได้ก็เปลี่ยนลูกเสือที่เป็นแมวและหนูใหม่

ภาคผนวก ง

เรื่องสั้นลูกเสือ

1. เรื่องสั้นที่เป็นคติเพื่อสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ

- วัตถุประสงค์**
1. ได้รับความสนุกสนานจากการฟังเรื่องสั้นที่สร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม
 2. ปฏิบัติตามและเล่าเรื่องสั้นได้
 3. ได้รับความรู้ค่า บอกความหมายของเรื่องสั้นได้
 4. นำคุณธรรมจากเรื่องสั้นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.1 เรื่องไก่กับสุนัขจิ้งจอก

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

สุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งคอยเดินวนเวียนอยู่ใกล้ๆ กับเล้าไก่ สร้างความหวาดกลัวให้กับลูกไก่มาก ไก่ตัวหนึ่งจึงบินขึ้นไปอยู่บนรั้วและเฝ้าจับตาดูสุนัขจิ้งจอกด้วยความหวาดกลัว เมื่อใดที่เจ้าสุนัขจิ้งจอกขยับตัวเข้ามาใกล้ มันก็จะบินหนีไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ไก่ตัวอื่นๆ เยาะเย้ยถากถางในการกระทำของมัน และดูหมิ่นว่ามันขี้ขลาดเจ้าไก่ได้ฟังดังนั้นก็ตอบออกไปว่า “เจ้าจะเรียกข้าว่าอย่างไรก็ได้แต่สำหรับข้าเองรู้จักพิษสงของสุนัขจิ้งจอกดี และข้าแน่ใจว่า ถ้ามีสักครั้งหนึ่งที่เจ้าได้เผชิญหน้ากับสุนัขจิ้งจอกเช่นเดียวกับที่ข้าเคยนั้น พวกเจ้าก็อาจจะมิสภาพไม่ผิดไปจากข้าอย่างแน่นอน”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

การยอมรับว่าตนเป็นคนขลาด แต่รู้จักระวังภัย ดีกว่าเสแสร้งเป็นคนกล้าหาญ แล้วต้องพบจุดจบในภายหลัง

1.2 เรื่องนกอินทรีกับอีกา

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

นกอินทรีตัวหนึ่งคอยจ้องตะปบลูกแกะอยู่บนยอดผาสูง เมื่อได้โอกาสเหมาะ มันก็โฉบเอาลูกแกะขึ้นไปด้วยอุ้งเล็บอันแข็งแรง แล้วบินกลับสู่รังบนยอดผาสูง อีกาซึ่งอยู่บริเวณนั้นเห็นการกระทำของนกอินทรีมาโดยตลอด ก็คิดจะเอาอย่างบ้าง จึงบินตรงไปตะปบลูกแกะที่กินหญ้าอยู่เพื่อจับตัวมันบินขึ้น แต่อุ้งเล็บของมันกลับจิกแน่นเข้าไปในเนื้อลูกแกะ ไม่ว่าจะพยายามสลัดออกอย่างไรก็ไม่หลุด เมื่อคนเลี้ยงแกะเห็นเข้า ก็ร้องทักว่า “โอ้โห! นี่มันนกอะไรกัน” ลูกชายผู้ซึ่งเห็นเหตุการณ์โดยตลอดกล่าวขึ้นว่า “พ่อ ที่ข้าเห็นอยู่เมื่อครู่นี้ มันแสดงท่าทางราวกับเป็นนกอินทรี แต่ตอนนี้ข้าว่า มันคงเข้าใจแล้วละ ว่าตนเองเป็นเพียงอีกาเท่านั้น”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

1. คนโง่เขลามักคิดทำในสิ่งที่เกินความสามารถของตน
2. คนฉลาดรู้ว่าจะใช้ความสามารถที่มีอยู่ของตนให้เกิดประโยชน์ได้อย่างไร

1.3 เรื่องแมวกับหนู

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

เจ้าของบ้านหลังหนึ่งได้รับความรำคาญจากฝูงหนูที่เข้ามาอาศัยอยู่ เขาจึงเอาแมวมาเลี้ยงไว้ ไม่นานนักหนูจำนวนมากก็ถูกแมวกำจัดไป พวกหนูที่ยังมีชีวิตรอดจึงรีบมาประชุมกัน พวกมันตกลงกันว่าจะไม่ลงไปห้องเก็บอาหารชั้นล่างอีก เมื่อแมวไม่เห็นพวกหนูลงมาเลย จึงคิดวางอุบายล่อให้พวกหนูตายใจด้วยการนั่งเฉยอยู่ที่พื้น มันเก็บซ่อนอุ้งเล็บทั้งสี่เอาไว้ใต้ร่างของมัน เพื่อให้พวกหนูเข้าใจว่าตัวมันเป็นเพียงร่างไร้วิญญาณของกระต่ายหรือลูกไก่เท่านั้นในไม่ช้า หนูตัวหนึ่งไต่ลงมาจากรั้วของแล้วพูดกับเจ้าแมวขึ้นว่า “สวัสดี เจ้าแมวจอมโหด! เจ้ายังคงอยู่ที่นี้ใช่ไหมล่ะ พวกเรารู้จักนิสัยเจ้าดี ไม่มีทางที่พวกเราจะหลงกลอุบายตื้นๆ เช่นนี้หรอก แม้ว่าเจ้าจะทำเป็นนั่งตัวแข็งอยู่อย่างนี้ก็ตามที!”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

เราควรมีความรอบคอบ อย่าได้หลงเชื่อในอุบายของศัตรู เพราะความหายนะจะมาสู่ตัวก็ด้วยความประมาทเท่านั้น

1.4 เรื่องอิกากับเหยือก

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

ขณะที่อิกากำลังบินอยู่ มันรู้สึกกระหายน้ำมาก เมื่อมองเห็นเหยือกน้ำตั้งอยู่ด้านล่าง จึงร่อนลงไปยังจุดหมายเมื่อมองเข้าไปในเหยือก พบว่ามีน้ำอยู่เพียงเล็กน้อย มันจึงพยายามสอดจงอยปากเข้าไปเพื่อจะตักน้ำ แต่ไม่ว่าพยายามเท่าใดก็ไม่สามารถสอดเข้าไปถึงก้นเหยือกได้ วิธีถัดมา มันพยายามจะคว่ำเหยือก เพื่อให้ น้ำไหลทลออกมา แต่เหยือกนั้นหนักเกินไป ในที่สุดมันเลื้อยไปเห็นก้อนหินใกล้ๆ กับบริเวณนั้น จึงคาบมาหย่อนลงในเหยือกน้ำที่ละก้อน จนระดับน้ำที่ก้นเหยือกค่อยๆ เอ่อขึ้นมา ในที่สุดมันก็ตักน้ำได้ตามที่ต้องการ

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

คนฉลาดมักคิดหาวิธีไปสู่ความสำเร็จได้ด้วยความอดทนไม่ย่อท้อเสมอ

1.5 เรื่องหมาป่ากับหมาเลี้ยงแกะ

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

วันหนึ่ง... ฝูงหมาป่ากล่าวกับบรรดาหมาเลี้ยงแกะกลุ่มหนึ่งว่า “พวกเธอก็คล้ายกับพวกเรา ทำไมเธอไม่มาอยู่เสียด้วยกันกับเราเล่า” หมาเลี้ยงแกะตอบว่า “เราต้องทำงานให้กับนายของเราที่ไร่เลี้ยงสัตว์นี้ เขาไว้ใจเราให้ช่วยดูแลแกะเหล่านี้ให้พ้นจากการเป็นเหยื่อพวกหมาป่า” “ทำไมเธอถึงทำงานกับเขาอยู่ได้ล่ะ” หมาป่าตัวหนึ่งเอ่ยขึ้น “เขาใช้งานเธอก็หนัก พวกเธอนี้ไม่ต้องทำงานเลย แล้วยังมีอาหารกินอุดมสมบูรณ์ เธอควรไปอยู่กับพวกเราดีกว่า” หมาป่าตัวหนึ่งเอ่ยชักชวนพวกหมาเลี้ยงแกะใช้เวลาคิดอยู่นาน ในที่สุดก็ตกลงใจรับคำชักชวนของหมาป่า “ดีแล้ว” พวกหมาป่าว่า “พวกเราจะนำทางเธอร่วมกันไป” ดังนั้น พวกหมาเลี้ยงแกะจึงผลจากฝูงแกะ ตามพวกหมาป่าไป เมื่อพากันมาได้ไกลแล้ว

พวกหมาป่าก็หันกลับมาบอกกับพวกหมาเลี้ยงแกะว่า “เอาละที่นี่เราก็ได้พาพวกเจ้ามาถึงที่นี่แล้วเราจะกินพวกเจ้าละ” ว่างแล้วหมาป่าฝูงนั้นก็รุมกันกัดกินหมาเลี้ยงแกะ

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

บุคคลใดที่ไม่รักษาหน้าที่ที่เขาไว้วางใจให้ทำ ย่อมได้ชื่อว่าเป็นผู้มีความประพฤติอันเลวร้าย

2. เรื่องสั้นที่เป็นคติเพื่อสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์

- วัตถุประสงค์
1. ได้รับความสนุกสนานจากการฟังเรื่องสั้นที่สร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม
 2. ปฏิบัติตามและเล่าเรื่องสั้นได้
 3. ได้รับคุณค่า บอกความหมายของเรื่องสั้นได้
 4. นำคุณธรรมจากเรื่องสั้นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.1 เรื่องเต่ากับนกอินทรี

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

เต่าตัวหนึ่งรู้สึกเบื่อที่ได้แต่คลานอย่างเชื่องช้าอยู่บนพื้นดิน จึงได้ร้องบอกสัตว์ปีกทั้งหลายว่า ถ้ามีผู้ใดสามารถพามันขึ้นไปชมโลกเบื้องบนได้ มันจะมอบทรัพย์สินสมบัติมหาศาลที่ซ่อนเอาไว้ให้ด้วยอั่งเล็อันแข็งแรง นกอินทรีตัวหนึ่งจึงตกลงใจที่จะพาเต่าบินขึ้นไปบนท้องฟ้า เมื่อมันได้ล่องเล่นลมอยู่เหนือท้องฟ้าจนพอใจแล้ว นกอินทรีพาเต่ากลับลงมาถึงพื้นอย่างปลอดภัย พร้อมกับทวงรางวัล แต่เจ้าเต่ากลับตอบด้วยเสียงอ้อมแอ้มว่า “มันไม่มีทรัพย์สินสมบัติใดจะมอบให้ได้ สิ่งที่พูดออกมาก็เพียงเพื่อต้องการจะได้ขึ้นไปบนท้องฟ้าบ้างเท่านั้น” ดังนั้น นกอินทรีจึงตะบปะเจ้าเต่าลอยขึ้นไปจนสูงจากพื้นดินอีกครั้ง แล้วปล่อยร่างเต่าตกลงมาที่พื้นจนสิ้นใจตายในที่สุด

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

ความทะเยอทะยานและการเสียสัตย์ นำมาซึ่งผลร้ายในภายหลัง

2.2 เรื่องนก สัตว์ป่ากับค่างคาว

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ในสมัยที่ค่างคาวยังสามารถบินออกไปหากินในยามกลางวันได้ เกิดเหตุการณ์ทะเลาะเบาะแว้งกันระหว่างฝูงนกและสัตว์ป่าจนลูกกลามกลายเป็นสงคราม โดยที่ฝูงค่างคาวไม่ได้ ตกลงเข้าร่วมกับฝ่ายใด มันประกาศวางตัวเป็นกลาง ผลปรากฏว่าฝ่ายสัตว์ป่ามีชัยเหนือฝ่ายนก ค่างคาวเห็นเป็นโอกาสเหมาะ จึงสมัครใจเข้าร่วมอยู่กับฝ่ายชนะทันที ต่อมาไม่นานฝูงนกทั้งหลายต่างรวมตัวกันอย่างแข็งขัน และเข้าจิกตีฝูงสัตว์ป่าจนแตกกระเจิง และสามารถชิงชัยชนะกลับคืนมาได้ เมื่อฝูงค่างคาวเห็นฝ่ายสัตว์ป่าพ่ายแพ้ ก็ขอเปลี่ยนมาเข้าร่วมกับฝูงนกแทน แต่ฝูงนกกลับขับไล่ค่างคาวออกไปด้วยความรังเกียจในที่สุด ค่างคาวก็ถูกลูกสัตว์ต่างๆ ขับไล่ จนต้องคอยหลบซ่อนตัวในยามกลางวัน และออกหากินในเวลากลางคืน จวบจนทุกวันนี้

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

ผู้ที่ไม่ซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น มันจะถูกทอดทิ้งในที่สุด

2.3 เรื่องราชสีห์กับหมาป่า

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

หมาป่าตัวหนึ่งออกล่าลูกแกะมาได้ และกำลังพยายามที่จะนำซากลูกแกะผู้น่าสงสารนั้นกลับไปทิ้ง แต่โชคร้ายที่มันไปพบกับราชสีห์อดโซ่เข้าตัวหนึ่ง ราชสีห์ตรงเข้ามาแย่งลูกแกะนั้นทันที ซึ่งสร้างความขุ่นเคืองให้กับหมาป่ามาก มันตะโกนบอกราชสีห์ว่า “ท่านไม่นึกพะอภัยบ้างหรืออย่างไรที่ทำตัวเป็นเหมือนโจรร้าย เข้าแย่งอาหารของข้าแบบนี้” ราชสีห์ได้ฟังดังนั้นก็หัวเราะว่า แล้วตอบกลับไปว่า “ตัวข้านะรี ที่เจ้าประณามว่าเป็นไอ้โจรร้าย ฮะ...ฮะ... แล้วสิ่งที่เจ้ากระทำมานั้นเล่าเรียกว่าความสุจริตหรือกริ ข้าไม่เชื่อหรือกว่า คนเลี้ยงแกะจะคิดว่าเจ้าเป็นผู้บริสุทธิ์ ทั้งๆ ที่เจ้าขโมยเอาลูกแกะของเขามาเช่นนี้!”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

คนที่ทุจริต ยากจะหาความยุติธรรมจากผู้อื่นได้

2.4 เรื่องเด็กเลี้ยงแกะกับหมาป่า

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

ครั้งหนึ่งยังมีเด็กชายวัยรุ่นคนหนึ่งอาศัยอยู่ในไร่ มีหน้าที่ช่วยพ่อแม่เลี้ยงสัตว์ ทุกๆ วันเขาจะนำฝูงแกะของบิดาเขาขึ้นไปเลี้ยงบนเนินเขาห่างไกลออกไปจากที่พักอาศัยเป็นกิจวัตร เขาไม่ค่อยพอใจจะใช้ชีวิตโดดเดี่ยวในที่เช่นนั้นนัก วันหนึ่ง เขาปรารถนากับตัวเองว่า “ฉันจะร้องตะโกนว่า หมาป่าหมาป่า” แล้วทุกคนก็จะต้องเข้าใจว่า หมาป่ามากัดกินแกะของฉัน คนเหล่านั้นก็จะพากันวิ่งมาช่วยฉัน มันคงจะสนุกขบขันไม่น้อยทีเดียว ที่พวกนั้นมาถึงแล้วไม่พบหมาป่าแม้แต่ตัวเดียว คิดดังนี้แล้ว เขาจึงตะโกนร้องขึ้นว่า “หมาป่า หมาป่า” และชาวไร่ทุกคนก็พากันวิ่งมาจะช่วยเหลือเขา แต่เมื่อคนเหล่านั้นมาถึง เด็กเลี้ยงแกะไม่ได้เอ่ยปากขอบคุณพวกนั้นเลย เขาเพียงแต่กล่าวว่า “หมาป่าไม่มีหรือฮะ มันเป็นเรื่องตลกเท่านั้น ที่นี้พวกท่านทุกคนก็น่าจะกลับไปบ้านกันได้แล้ว” เด็กเลี้ยงแกะทำเช่นนี้อยู่สามครั้ง และทุกครั้งเขาก็จะบอกพวกชาวไร่ที่หวังดีเหล่านั้นว่า “หมาป่าไม่มีหรือฮะ” วันหนึ่ง หมาป่าก็เกิดมาขึ้นจริงๆ “ช่วยด้วย ช่วยด้วย หมาป่ามาแล้วฮะ” เด็กเลี้ยงแกะตะโกนร้องเสียงหลง แต่ทุกคนกลับบอกกันว่า “เรารู้แล้วว่าไม่มีหมาป่า เขาเพียงแต่ตะโกนร้องหลอกพวกเราเล่นสนุกเท่านั้น ไม่มีเรื่องร้ายเกิดขึ้นดอกคราวนี้ เราจะไม่ไปแน่” เมื่อคนเหล่านี้ไม่พากันไปช่วยเสียแล้วหมาป่าก็เลยกินแกะของเด็กเสียหมดฝูง

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

การพูดโกหก ทำให้ไม่มีใครเชื่อถือ ควรพูดแต่ความจริง

2.5 เรื่องสุนัขจิ้งจอกกับนกกระสา

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

วันหนึ่ง...สุนัขจิ้งจอกเอ่ยปากชวนนกกระสาวว่า “ฉันอยากจะเชิญเธอไปกินอาหารที่บ้านของฉันสักหน่อย” “ขอบใจมาก” นกกระสาตอบรับ “ฉันยินดีจะไป” แต่เมื่อนกกระสาไปถึงบ้านสุนัขจิ้งจอก มันได้พบว่าสุนัขจิ้งจอกได้จัดอาหารที่จะเลี้ยงไว้ในจานแบนๆ 2 จาน นกกระสาจึงไม่สามารถจะกินอะไรได้ เพราะจงอยปากของมันยาว ส่วนเจ้าสุนัขจิ้งจอกกลับกินอาหารในจานของมันอย่างสะดวกสบาย ซ้ำยังกล่าวกับนกกระสาอีกว่า “เธอไม่ชอบอาหารในจานของเธอหรือ ถ้าเธอกินอะไรไม่ได้ล่ะก็ ฉันจะช่วยกินแทนเธอเอง” ดังนั้น สุนัขจิ้งจอกจึงกินอาหารในจานของมันและทิ้งในจานของนกกระสาจนหมด ต่อมาไม่ช้า นกกระสา ก็ออกปากเชิญสุนัขจิ้งจอกไปกินอาหารที่บ้านของมันบ้าง นกกระสาจัดอาหารใส่ไว้ในเหยือกคอสองใบ คราวนี้ จึงถึงคราวที่เจ้าสุนัขจิ้งจอกไม่สามารถจะกินอาหารที่อยู่ในเหยือกนั้นได้ มันจึงต้องเป็นฝ่ายนั่งเฝ้าดู ขณะที่นกกระสากินอาหารในเหยือกทั้งสองใบอย่างเอร็ดอร่อย

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

การเล่ห์กลกับบุคคลอื่นได้ คนอื่นก็อาจจะใช้เล่ห์กลอย่างเดียวกัน

3. เรื่องสั้นที่เป็นคติเพื่อสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย

- วัตถุประสงค์
1. ได้รับความสนุกสนานจากการฟังเรื่องสั้นที่สร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม
 2. ปฏิบัติตามและเล่าเรื่องสั้นได้
 3. ได้รับความรู้ค่า บอกความหมายของเรื่องสั้นได้
 4. นำคุณธรรมจากเรื่องสั้นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

3.1 เรื่องนกกระทากับไก่

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

ชายคนหนึ่งนำนกกระทาเข้ามาเลี้ยงรวมเอาไว้ในกรงของไก่ เขาตั้งชนปีกของมันออกมาเพื่อป้องกันไม่ให้บินหนีไป นกกระทาจึงมักถูกพวกไก่อุ้มจิกและไล่ตีทุกวัน เพื่อไม่ให้มาแย่งอาหารของมัน นกกระทาได้รับความทุกข์ทรมานมาก จึงรำพึงกับตนเองว่า “การกระทำของพวกไก่ที่ทำกับข้าทุกวัน ช่างโหดร้ายทารุณเกินกว่าที่จะทนอยู่ต่อไปได้ ทั้งหมดที่เกิดขึ้นนี้ก็เพราะว่าข้าเป็นสัตว์หลงฝูงในกลุ่มของพวกมันนั่นเอง” หลายวันผ่านไป นกกระทาเริ่มรู้สึกว้าวุ่นใจว่า ไม่เพียงแต่ไก่อจะจิกตีวิวาทกับมันเท่านั้น แม้แต่ไก่พวกเดียวกัน มันก็มักจะทะเลาะเบาะแว้งกันอยู่เสมอ นกกระทาเห็นดังนั้น จึงรำพึงขึ้นมาอีกว่า “ไม่เพียงแต่มันจะโหดร้ายต่อข้าเท่านั้น แม้แต่พวกเดียวกันเอง มันก็ไม่เคยคิดที่จะละเว้นเลยหรือนี่”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

คนพาลมักชอบหาเรื่องวิวาทกับผู้อื่น โดยไม่คำนึงถึงเหตุผลใดเลย

3.2 เรื่องนกกยุงกับนกสาริกา

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว บรรดานกทั้งหลายอาศัยอยู่ด้วยกัน โดยไม่มีผู้ใดปกครอง วันหนึ่งพวกมันตัดสินใจที่จะเลือกหาผู้ปกครอง มาคอยปกป้องดูแล นกยุงผู้มีแพนขนอันงามสง่าจึงเสนอตน นกทั้งหมดจึงขอประชุมเพื่อลงคะแนนเสียง และก่อนที่ฝูงนกกำลังจะตัดสินใจเลือกนกยุงเป็นผู้ปกครอง นกสาริกาก็พูดแย้งขึ้นว่า “เพื่อนนกทั้งหลาย ถึงแม้ว่านกยุงจะเป็นนกที่มีขนอันสวยงามเพียงไรก็ตาม แต่ถ้านกอินทรีเข้ามาโจมตีทำร้ายพวกเรา ความสวยงามเช่น เจ้านกยุงตัวนี้ ยังจะปกป้องชีวิตพวกเราเอาไว้ได้หรือ”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

กำลังและความสามารถ คือคุณสมบัติที่เหมาะสมสำหรับการเป็นหัวหน้ามากกว่า
ความสวยงาม

3.3 เรื่องม้ากับลา

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

มีพ่อค้าคนหนึ่งซึ่งเป็นเจ้าของม้าและลาอย่างละตัว เขามักจะนำสินค้าจากหมู่บ้านหนึ่งไปขายให้อีกหมู่บ้านหนึ่ง โดยจะแบ่งสินค้าทั้งหมดเป็นสองส่วนเท่าๆ กัน โดยให้ลาบรรทุกส่วนหนึ่งและม้าบรรทุกส่วนหนึ่งทุกครั้งไปอยู่มาวันหนึ่ง ม้าเจ้าเล่ห์คิดจะผ่นแรงตัวเอง จึงออกอุบายบอกกับลาว่า “เพื่อนรัก ข้าเพิ่งเดินสะดุดก้อนหินเมื่อคืนนี้ เจ็บขาเหลือเกิน คงแบกไม่ไหวแน่ ท่านช่วยแบ่งเอาของบนหลังข้าไปบ้างนะ” ลาซึ่งไม่มีปากมีเสียงก็ยอมทนแบกของที่ม้าแอบถ่ายไปให้ส่วนหนึ่งโดยไม่ปริปาก แต่พอใกล้จะถึงหมู่บ้าน ลาซึ่งบรรทุกของหนักเกินกำลังก็เกิดหมดแรงล้มลง เจ้าของหันมาเห็นเข้า จึงย้ายของทั้งหมดบนหลังลามาใส่บนหลังม้าแทน ม้าเจ้าเล่ห์จึงได้แต่รำพึงกับตัวเองว่า “นี่เพราะความเห็นแก่ตัวแท้ๆ เราถึงต้องมารับกรรมคนเดียวเช่นนี้”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว

3.4 เรื่องราชสีห์กับวัว 4 ตัว

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

วัว 4 ตัว ผู้มิตรรักใคร่ต่อกันมาก พวกมันไม่เคยที่จะแยกห่างจากกันไปไหนตามลำพังเลย ไม่ว่าจะป็นยามออกหาอาหาร หรือกระทั่งยามหลับนอน ราชสีห์ตัวหนึ่งเห็นวัวทั้งสี่เข้า ก็คิดที่จะล่ากินเป็นอาหาร แต่มันรู้ว่าถ้าวัวทั้งหมดอยู่รวมกันเช่นนี้ มันก็ไม่อาจเข้าจู่โจมได้ราชสีห์เจ้าเล่ห์จึงคิดอุบายให้วัวทั้งสี่แตกความสามัคคีกัน มันพยายามเล่าเรื่องราวต่างๆ ให้วัวแต่ละตัวฟัง เพื่อก่อความระแวงสงสัยซึ่งกันและกัน ในที่สุดแผนการของมันก็ประสบผลสำเร็จ วัวทั้งสี่ต่างมีแต่ความอิจฉาริษยา และระแวงกันอยู่ตลอดเวลา ในไม่ช้า มันก็แตกกลุ่ม แยกกันออกหาอาหารตามลำพัง ทำให้ราชสีห์สามารถฆ่าวัวแต่ละตัวเป็นอาหารได้อย่างง่ายดาย

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น
สามัคคีคือพลัง

3.5 เรื่องสุนัขจิ้งจอกกับปู

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

ปูตัวหนึ่งเดินขึ้นมาจากทะเลเพื่อหาอาหารบนฝั่ง สุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งก็บังเอิญเดินเลาะเลียบริมชายหาดผ่านมาพบ จึงรีบตะปบจับปูเอาไว้ มันดึงตัวปูออกมาจากกระดอง เพื่อเตรียมที่จะกินเป็นอาหารปูได้รับความเจ็บปวดมาก มันรำพึงออกมาอย่างเศร้าใจขณะที่ใกล้จะตายว่า “สมควรแล้วที่ข้าได้รับผลกระทบเช่นนี้ เพราะท้องทะเลต่างหากที่ควรจะเป็นที่อยู่อาศัยของข้า ไม่จำเป็นเลยแม้แต่น้อยที่ข้าจะต้องดิ้นรนขึ้นมาบนฝั่งเพื่อหาอาหารกินเช่นนี้”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

การละทิ้งความขำนาญในหน้าที่การทำงานมาทำในสิ่งที่ตนไม่รู้ ย่อมนำความเดือดร้อนมาสู่ตน

4. เรื่องสั้นที่เป็นคติเพื่อสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม ด้านการบำเพ็ญตนให้เกิดประโยชน์

- วัตถุประสงค์
1. ได้รับความสนุกสนานจากการฟังเรื่องสั้นที่สร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม
 2. ปฏิบัติตามและเล่าเรื่องสั้นได้
 3. ได้รับคุณค่า บอกความหมายของเรื่องสั้นได้
 4. นำคุณธรรมจากเรื่องสั้นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

4.1 เรื่องแพะกับงู

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

แพะตัวหนึ่งหนีการไล่ล่าของนายพรานเข้าไปหมอบตัวหลบซ่อนอยู่ใต้ต้นงู เมื่อเห็นว่าเป็นจากอันตรายแล้ว มันจึงลุกขึ้น แล้วเริ่มแกะเล็มผลและใบของต้นงูที่มันใช้อาศัยกำบังตัวอยู่นั่นเอง นายพรานที่อยู่ไม่ไกลนักได้ยินเสียงใบไม้ไหว จึงหวนกลับมาแล้วพบว่าแพะกำลังกินใบงูอยู่ จึงยิงธนูจนแพะถึงแก่ความตาย

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

การไม่รู้จักสำนึกบุญคุณ ซ้ำยังทำร้ายผู้มีพระคุณย่อมจะได้รับผลร้ายในสักวันหนึ่ง

4.2 เรื่องราชสีห์เต่า

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

ราชสีห์ตัวหนึ่งใช้ชีวิตในวัยหนุ่มอย่างดุร้ายป่าเถื่อน จนเมื่อถึงวัยชราที่หมดพลังกำลังลงสัตว์ทั้งหลายจึงพากันรุมล้อมและทำร้ายเป็นการแก้แค้น หมูป่าใช้เขี้ยวแหลมคมของมันพุ่งเข้าชน วัวป่าใช้เขาเสือกแทง ลาใช้ขาหลังตีตราสีห์เต่าได้รับความเจ็บปวดเป็นอันมาก จึงร้องออกมาอย่างขมขื่นว่า “จุดจบของข้าช่างน่าเศร้าใจอะไรเช่นนี้ เป็นจุดจบของราชสีห์ผู้กล้าหาญที่ต้องมาถูกทำร้ายในยามชรา โดยเฉพาะต้องมาถูกเจ้าลาสัตว์ผู้โง่เขลาตีด้วยขาหลัง”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

คนที่ไม่เคยสร้างมิตร คนที่มุ่งร้ายต่อผู้อื่น รวมทั้งคนที่เห็นแก่ตัว เมื่อยามตกอับก็จะได้รับภัย และไม่มีผู้ใดเห็นใจ

4.3 เรื่องมดกับนกพิราบ

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

วันหนึ่งในฤดูร้อน มดตัวหนึ่งเดินไต่ไปที่ริมธาร เพื่อจะต็มน้ำ แต่มันพลาดตกลงไปในน้ำ ไม่สามารถจะตะเกียกตะกายขึ้นมาได้นกพิราบตัวหนึ่ง มองเห็นมดตกอยู่ในอันตราย “ฉันต้องช่วยมดนั้น” มันว่า “ถ้าฉันจิกเอาใบไม้ที่ทิ้งลงไปใต้น้ำ มดคงจะไต่ขึ้นบนใบไม้ได้ ใบไม้อาจจะเป็นเหมือนเรือเล็กๆ ของเจ้ามดน้อยนั่นก็ได้” คิดดังนั้นแล้ว นกพิราบก็จิกคาบใบไม้หย่อนลงไปใต้น้ำ และมดก็ไต่ขึ้นมาอยู่บนใบไม้ นั่นได้ “ขอบใจ คุณพิราบ” มดกล่าว “สักวันหนึ่ง ฉันคงจะได้ช่วยคุณบ้าง” ต่อมามิช้า ชายผู้หนึ่งผ่านมาทางนั้นพร้อมด้วยคันธนูและลูกธนู เขามองเห็นนกพิราบเกาะอยู่บนต้นไม้ เขาจึงค่อยๆ ย่องเข้าไปแล้ววางธนูขึ้นเพื่อจะยิงนกพิราบตัวนั้นขณะเดียวกัน มดน้อยตัวนั้นก็ผ่านมาถึงที่นั่น มันจึงตรงเข้ากัดที่ขาของชายผู้นั้นทันที เล่นเอาชายผู้นั้นถึงกับกระโดดโหรงเพราะเจ็บ และลูกธนูของเขาก็แล่นขึ้นไปสู่ท้องฟ้า และพลาดเป้าหมายคือนกพิราบไปเสีย ดังนั้น นกพิราบจึงบินหนีรอดพ้นอันตรายไปได้ “ขอบใจมากนะ พอมดน้อย” นกพิราบร้องบอก “เธอได้ช่วยฉันเป็นการตอบแทนคุณแล้ว”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

การตอบแทนคุณ – การช่วยเหลือเพื่อนด้วยกัน

4.4 เรื่องสุนัขในรางหญ้า

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

วันหนึ่ง เจ้าสุนัขตัวหนึ่งวิ่งเข้าไปในคอกม้า แล้วกระโดดขึ้นไปนอนบนรางหญ้า ในรางหญ้านั้นมีหญ้าและฟางอยู่ด้วย เมื่อม้าและแม่วัวเข้ามาในคอก เพื่อต้องการกินหญ้าของมัน แต่เจ้าสุนัขไม่ยอมให้ม้าและวัวกิน “ในเมื่อเจ้าไม่กินหญ้า เจ้าก็ไม่มาที่จะหวงหญ้าของเราไว้” แม่วัวกล่าว “เราต้องการหญ้า เพราะหญ้าเป็นอาหารของเรา” ม้าพูดเสริม แต่สุนัขกับพูดว่า “ถ้าฉันกินหญ้านี้ไม่ได้แล้ว ฉันก็จะไม่ยอมให้แกทั้งสองกินเหมือนกัน” “อ้าว ทำไมเป็นงั้นล่ะ” แม่วัวถาม “เอ๊ะ ทำไม” ม้าถาม “ก็เพราะว่าฉันไม่ยอมให้แกทั้งสองกินอาหารที่ฉันกินไม่ได้ด้วยนะสิ” สุนัขตอบอย่างหน้าด้านๆ “ไปให้พ้น” ดังนั้น ม้าและแม่วัวก็ต้องออกจากคอกไปด้วยความหิวโหย

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

อย่าหวงแหนผู้อื่นในสิ่งที่เธอไม่ต้องการ

4.5 เรื่องสุนัขจิ้งจอกกับนกกระสา

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

จิ้งจอกเจ้าเล่ห์ตัวหนึ่งกินอาหารอย่างไม่ระมัดระวัง กระจุกจึงเข้าไปติดอยู่ในคอ พยายามเอาตีนหน้าล้วง แต่ล้วงเท่าไรๆ ก็เอาไม่ออก จึงพล่านไปทั่วป่า เทียวหาสัตว์ร่วมป่าช่วยเหลืออย่าง ทุรนทุราย พอตีรุ่งไปพบนกกระสาซึ่งกำลังเทียวหาอาหารอยู่ จึงขอร้องให้ช่วยเอากระจุกออกให้หน่อย “ท่านนกกระสา เราลำบากเหลือเกิน วันนี้ได้กินอาหารเข้าไปไม่ทันระวัง กระจุกเข้าไปติดอยู่ในลำคอ เอาออกไม่ได้ มาพบท่านอย่างนี้นับว่าโชคดีเหลือเกิน ขอให้ท่านช่วยข้าหน่อย แล้วข้าจะให้รางวัลอย่างงาม” นกกระสา นั้นโดยปกติแล้วไม่ค่อยจะชอบหน้าสุนัขจิ้งจอกเท่าไร เพราะความเจ้าเล่ห์เพทุบายและการเอาเปรียบของสุนัขจิ้งจอกนั้น น่ากลัวเหลือเกิน แต่วันนั้นเห็นเพื่อนร่วมป่าเป็นทุกข์ทรมาณแล้ว อตนิกสงสาร ไม่ได้ ตนเองก็อยู่ในฐานะที่จะช่วยเหลือได้ เพราะมีปากยาวสามารถล้วงลงไปในลำคอคีบเอากระจุก ออกมาได้แน่ๆ ประกอบกับอยากได้รางวัลที่จิ้งจอกเจ้าเล่ห์เสนอให้ด้วย ด้วยความคิดแต่ในแง่ดี จึงเอาปาก ล้วงลงไปในลำคอของสุนัขจิ้งจอก แล้วคีบกระจุกออกมาอย่างง่ายดาย เสร็จแล้วจึงได้ทวงขอรางวัลว่า “จิ้งจอก ท่านได้สัญญากับเราว่าจะให้รางวัลอย่างงาม ถ้าข้าช่วยเอากระจุกออกจากคอของท่านได้ ตอนนี้ กระจุกก็ออกหมดแล้ว ไหนล่ะรางวัลที่ท่านจะให้” “เมื่อท่านเอาปากเข้าไปในลำคอของเรา เราไม่จับเสียก็ บัญแล้ว ท่านช่วยเรา เราคืนชีวิตให้กับท่าน เจ้ากันไป” จิ้งจอกเจ้าเล่ห์กลับทวงบุญคุณเอาอย่างหน้าด้านๆ

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

ไม่ควรสร้างประโยชน์กับผู้ที่ไม่เป็นมิตร

5. เรื่องสั้นที่เป็นคติเพื่อสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม ด้านการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

- วัตถุประสงค์
1. ได้รับความสนุกสนานจากการฟังเรื่องสั้นที่สร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม
 2. ปฏิบัติตามและเล่าเรื่องสั้นได้
 3. ได้รับความรู้ค่า บอกความหมายของเรื่องสั้นได้
 4. นำคุณธรรมจากเรื่องสั้นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

5.1 เรื่องกบเลือกนาย

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

กบฝูงหนึ่งอาศัยอยู่อย่างอิสระในบึงใหญ่ แต่วันหนึ่งพวกมันกลับรู้สึกเบื่อที่ไม่มีผู้ปกครอง คอยให้คำแนะนำ สร้างกฎระเบียบ หรือตัดสินความถูกความผิด พวกมันจึงร้องขอให้เทวดาช่วยหานายให้ “นี่ไง นายของพวกเจ้า” เทวดาส่งขอนไม้ลงมากลางบึงเสียงดังสนั่น ฝูงกบรีบกระโดดหนีกันไปตามคนละทิศ ละทางและหลบซ่อนตัวอยู่ใต้โคลนตมด้วยความหวาดกลัว แต่เมื่อมีกบใจกล้าตัวหนึ่งโผล่ขึ้นมาจ้องแล้ว กระโดดขึ้นไปบนขอนไม้ท่อนนั้น พวกกบตัวอื่นๆ ก็เอาอย่างบ้าง และพูดจาด้วยท่าทีดูหมิ่นว่า “นายที่ท่าน มอบให้นั้นอ่อนแอเกินไปขอได้โปรดส่งนายคนใหม่ที่มีอำนาจมากกว่ามาให้พวกข้าด้วยเถอะ” เทวดาส่งนก กระสาลงมาแทน คราวนี้ฝูงกบจ้องมองดูนายใหม่ที่มีคอยาวชะลูดอย่างประหลาดใจ แล้วนายตัวนี้ก็จับ

พวกมันกิน ผูกบที่เหลือจึงร้องขอให้เทวดาส่งนายคนใหม่ลงมาอีกครั้งเมื่อเทวดาได้ยินดังนั้น ก็ร้องทวาดอย่างเกรี้ยวกราดว่า “ถ้าเจ้าไม่พอใจในสภาพที่เป็นอยู่ ก็ขอให้ทนอยู่กับภาพที่ร้องขอต่อไปเถอะ...”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

จงพอใจในสภาพที่เป็นอยู่ การร้องขอในสิ่งที่ตนต้องการไม่รู้จักจบสิ้น

อาจก่อให้เกิดผลร้ายตามมา

5.2 เรื่องตัวต่อกับโถน้ำผึ้ง

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

วันหนึ่ง ผูกตัวต่อกบินเข้าไปในห้องเก็บอาหาร พบโถน้ำผึ้งโถหนึ่งหกอยู่บนพื้น พวกมันจึงบินตรงไปที่น้ำผึ้งอันหอมหวาน ผูกต่อจึงไม่ยอมบินไปที่อื่นเลย จนน้ำหวานที่ขึ้นเหนียวยืดเกาะขาของพวกมันมากขึ้น ในที่สุด พวกมันก็ติดอยู่จนไม่สามารถดึงออกมาได้ “พวกเราช่างโง่เขลาอะไรเช่นนี้” ตัวต่อกกล่าวขึ้นอย่างสำนึกผิด “เพราะความโลภเห็นแก่กินแท้ๆ ทำให้เราต้องมาพบจุดจบอย่างน่าอนาถ”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

ผู้มีความโลภมักได้รับผลร้ายตอบแทนจากความโลภเสมอ

5.3 เรื่องเทวดากับอูฐผู้โง่เขลา

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

อูฐตัวหนึ่งเดินทางไปพบเทวดา มันพูดขึ้นด้วยน้ำเสียงไม่พอใจว่า “เพราะเหตุใด ข้าจึงมีรูปร่างไม่เหมือนกับสัตว์ตัวอื่นๆ เลย ข้าไม่มีเขา ไม่มีฟัน หรืออู้งเล็บ และไม่มีอวัยวะอื่นใดที่จะสามารถใช้ปกป้องตัวเองจากศัตรูได้เลย ข้าขอให้ท่านได้โปรดมอบเครื่องป้องกันเหล่านั้นให้กับข้าบ้างเถอะ” เทวดาได้ฟังดังนั้น ก็รู้สึกโกรธในคำขออันโง่เขลาของอูฐ จึงบันดาลให้อูฐมีใบหูที่เล็กลงกว่าเดิม เพื่อเป็นการลงโทษต่อความไม่รู้จักพอของมัน

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

จงพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่

5.4 เรื่องม้ากับราชสีห์

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

ราชสีห์ตัวหนึ่งแก่ชราจนไม่สามารถออกไล่ล่าสัตว์มากินเป็นอาหารได้ มันจึงคิดอุบายที่จะให้สัตว์ตัวอื่นๆ เดินทางเข้ามาให้มันกินถึงที่อย่างง่ายดาย ราชสีห์เฒ่าเจ้าเล่ห์ป่าวประกาศไปทั่วป่าว่า มันได้เรียนรู้วิชาการรักษาโรคอาการเจ็บป่วยต่างๆ ม้าตัวหนึ่งเดินทางผ่านมา มันแกล้งทำเป็นเจ็บขา และขอให้ราชสีห์เฒ่าช่วยรักษา เพราะล่องรู้ในอุบายอันชั่วร้ายนี้เป็นอย่างดี ม้าจึงหันหลังให้กับราชสีห์เพื่อตรวจอาการและในขณะที่ราชสีห์เฒ่าแกล้งทำเป็นตรวจโรคอยู่นั้น ม้าก็ดีดราชสีห์เฒ่าด้วยขาหลังทั้งสองข้างอย่างเต็มแรง ทำให้ราชสีห์เฒ่ากระเด็นหงายหลังล้มไปทันที เมื่อเห็นดังนั้น ม้าก็หัวเราะอย่างสาสมใจในความเจ้าเล่ห์ของราชสีห์เฒ่า แล้วเดินจากไป

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

การคิดร้ายต่อผู้อื่นย่อมต้องได้รับผลตอบแทนเข้าสักวันหนึ่ง

5.5 เรื่องลาจอมโว

เนื้อเรื่อง / เนื้อหา

ลาตัวหนึ่งได้รับการเลี้ยงดูอย่างดีมากกว่าลาตัวอื่นมันจึงทะนงตนเที่ยวคุยอวดไปทั่วว่า “ข้านี้แหละที่สืบเชื้อสายมาจากม้าโดยตรง ดีเท่ากับม้าพันธุ์ดีที่สุดในที่พวกเจ้าเคยรู้จักกัน พ่อของข้าเป็นม้าผู้สง่างาม” ในขณะที่ลาจอมโวกำลังพูดอยู่นั่นเอง เจ้านายของมันซึ่งกำลังจะเร่งรีบไปทำธุระสำคัญก็กระโดดขึ้นขี่หลัง พร้อมกับลงส้มน้อยอย่างแรงเพื่อให้มันวิ่งไปได้เร็วที่สุด ลาได้รับความเจ็บปวดจากแรงสั่นที่หวดลงไป มันจึงกระโดดไปข้างหน้าท่ามกลางฝูงลาที่มองดูอยู่พ่อของมันเห็นดังนั้น ก็ร้องตกใจออกมาเสียงดัง เมื่อฝูงลาเห็นว่าพ่อของเจ้าลาจอมโวนั้นเป็นสัตว์ในตระกูลเดียวกับตน ไม่ได้เป็นม้ายิ่งที่คุยเอาไว้แต่อย่างใด ก็ดูหมิ่นว่า “นี่นะรี พ่อผู้เป็นม้าที่งามสง่าเกินใครของเจ้า ก็เสียงที่พ่อของเจ้าร้องออกมานั้นไม่ได้เป็นเสียงของลาอย่างพวกข้ารี”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากเรื่องสั้น

คนฉลาดมักไม่นำเอาชาติกำเนิดของตนมาโอ้อวด มากไปกว่าความดีที่ตนมีอยู่จริง